

## **The Project Gutenberg eBook of Gulliverin matkat kaukaisilla mailla, by Jonathan Swift**

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at [www.gutenberg.org](http://www.gutenberg.org). If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Gulliverin matkat kaukaisilla mailla

Author: Jonathan Swift

Translator: Samuli Suomalainen

Release date: February 13, 2014 [EBook #44892]

Language: Finnish

\*\*\* START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK GULLIVERIN MATKAT KAUKAISILLA MAILLA \*\*\*

Produced by Juha Kiuru

# **GULLIVERIN MATKAT KAUKAISILLA MAILLA**

Kirj.

Jonathan Swift

Englanninkielestä suomensi Samuli S.

Nuorten kirjoja N:o 7

Otava, Helsinki, 1904.

Helsingin Uusi Kirjapaino-osakeyhtiö  
(Ent. Päivälehdän kirjapaino.)

# SISÄLLYS:

## I OSA:

Matka Lilliputiin

## II OSA:

Matka Brobdingnagiin

# ENSIMMÄINEN OSA

## MATKA LILLIPUTIIN

## ENSIMMÄINEN LUKU

Tekijä antaa muutamia tietoja itsestään ja perheestään. — Ensimmäiset matkustamisen aiheet. — Hän joutuu haaksirikoon, pääsee uimalla Lilliputien maan rannalle. — Vangitaan ja viedään sisämaahan.

Isälläni, pienen maatilan omistajalla Nottingham-shiressä, oli viisi poikaa. Minut, järjestyksessä kolmannen, hän lähetti Cambridgeen, Emanuel College nimiseen kouluun. Neljäntoista vanha olin sinne menessäni ja opiskelin siellä kolme vuotta. Olin siellä opintoni päättänytkin, mutta kun ei isän niukoista varoista riittänyt minulle tarpeeksi eväsrahoja, vaikka kylläkin koetin elää säästäväisesti, niin läksin Lontoosen ja menin siellä haavalääkäriin oppiin mr James Bates'ille. Hän oli siihen aikaan kuuluisa taidostaan, ja hänen luonaan työskentelinkin neljä vuotta. Isä vainaja se silloin tällöin lähetti minulle jonkun verran rahoja, ja ne minä käytin tietojeni kartuttamiseen. Lueskelin merenkulkuoppia ja matemaatikaa, tarpeellisia kyllä sille, ken aikoo lähteä kaukaisia maita katsomaan, ja matkustelemaanhan minulla oli halu jo pienestä pitäin.

Palasin sitten mr Batesin luota kotia, jossa isältäni ja John enoltani sekä joiltakuilta ystäviltä sain neljäkymmentä puntaa. Luvattiinpa minulle sitä paitsi vielä 30 puntaa opintojen jatkamista varten Leydenin yliopistossa. Siellä minä sitten tutkin lääketiedettä kaksi vuotta ja seitsemän kuukautta, hyvin tietäen, kuinka paljo hyötyä lääkärintaidosta on oleva pitkillä matkoilla.

Leydenistä palattuani, pääsin hyvän ystäväni mr Batesin suosituksesta välskäriksi *Swallow* nimiseen laivaan, kapteenina Abraham Pannell. Seilailin sitten *Swallowilla* kolme ajastaikaa valtameriä ristiin rastiin. Kotimaahan palattuani, asetuin Lontoosen, jossa entinen opettajani ja ystäväni Bates suositti minua potilaillensa. Siellä minun kävi varsin hyvin, meninpä naimisiinkin. Vaimoni, Mary Barton, sukkatehtailijan tytär, toi myötäjäisinä mukanaan 400 puntaa.

Mutta parin vuoden perästä hyvä opettajani kuoli, ja siitä pitäin alkoi ammattini käydä yhä huonommin ja huonommin. Keskusteltuani vaimoni ja muutamain tuttujeni kanssa, päätin jälleen lähteä merille. Niin teinkin. Olin välskärinä kahdellakin laivalla peräkkäin, yhteensä kuusi vuotta, ja ennätin käydä Itä- sekä Länsi-Indiat ja sain koonneeksi hiukan varoja. Joutoaikoina lueskelin vanhoja ja uusia kirjailijoita, minulla kun oli runsaanlainen kirjasto mukana. Maissa käytäessä, tarkastelin kansain tapoja ja elämänlaatua ja opiskelin maankieltä, eikä se minulle vaikeata ollutkaan, minulla kun on muisti hyvänpuoleinen.

Viimeinen näistä matkoista kun ei ottanut oikein onnistuakseen, kyllästyin merielämään ja päätin jälleen asettua maalle lääkäri-ammattia harjoittamaan. Kolme vuotta ponnistelin useammissa paikoin, mutta — ei vaan vedellyt. Silloin tarjosi minulle *Antelope* nimisen laivan kapteeni, William Prichard, edullisen paikan laivallaan, joka oli lähtemässä Etelä-Valtamerelle. Minä suostuin, ja niin lähdettiin kuin

lähdeittiinkin ulapalle Bristolin satamasta 4:nä toukokuuta 1699.

Matka kävi ensi alussa varsin onnellisesti.

En nyt rupea väsyttämään lukijaa kertomuksilla kaikista matkanvaiheitten yksityiskohdista. Riittänee mainita, että Itä-Indian kohdalla nousi ankara myrsky, joka kiidatti meidät Van Diemenin maan pohjoisrannalle. Ylenmääräisen työn ja huonon ruuan näännyttäminä oli meiltä kuollut kaksitoista laivamiestä, ja hyvin olivat jo heikkoja muutkin. Marraskuun 9:nä — niinä aikoina siis, jolloin sillä puolen maailmaa kesä alkaa tuloansa tehdä — oli tavattoman kova sää. Ei aikaakaan, niin huomattiin puolen kaabelin matkan päässä laivasta kallio, jota kohti kova tuuli meitä ajoi. Tuokion perästä laiva törmäsi kalliota vasten ja särkyi säpäleiksi. Laskettiin vene vesille — meitä oli kuusi miestä — ja koetettiin päästä irti laivasta sekä kalliosta. Soudettiin tuosta minun laskuni mukaan kolme meripeninkulmaa [1 Engl. penink. = 1,6 kilometriä; 1 meri-penink. = 1,85 km], mutta pian olimme liiallisista ponnistuksista niin nääntyneet, ett'emme enää jaksaneet airojakaan liikutella. Jouduimme aaltojen ajeltaviksi, kunnes puolen tunnin perästä äkillinen tuulenpuuska pohjoisesta paiskasi veneen kumoon. Miten toverieni lienee käynyt, en tiedä. Luultavasti he hukkuivat joka mies. Minä puolestani läksin uimaan: viekööt tuuli ja aallot minne vienevätkään. Pohjailin tuon tuostakin, mutta ylen oli vesi syvää. Luulin jo olevani mennyttä miestä, kun äkkiä jalka tapasi pohjan. Samaan aikaan myrskykin koko lailla laimeni. Ranta oli niin laaka, että sain kahlata lähes peninkulman, ennenkuin pääsin kuivalle maalle. Kello oli silloin kahdeksan maissa illalla.

Astuin tuosta sisämaahan päin puolen peninkulman verran, mutta en nähnyt missään asuntoja enkä ihmisiääkään. Lienenkö ollut niin heikko, ett'en niitä huomannut. Väsynyt olin peräti, ja kun ilmakin oli helteinen, alkoi minua kovasti painostaa. Panin pitkäkseni pehmoiselle nurmelle ja nukuin niin sikeään uneen, ett'en muista elämäpäivinäni niin raskaasti maanneeni. Unta vedin luullakseni yhdeksän tuntia yhtämittaa. Herätessäni oli jo täysi päivä. Yritin nousta, mutta eipä onnistunutkaan. Seljälläni siinä loioin ja tunsin, että minulta ovat niin kädet kuin jalatkin kahdelta puolen sidottuina maahan kiinni, pitkä ja paksu tukkani samalla muotoa. Tunsin niinkään, että poikki koko ruumiin, kainalokuopista vyötäisiin saakka, kulkee hienoja lankoja puolelta toiselle. Nähdä en voinut muuta kuin suoraan ylös, ja päivä se alkoi paahtaa ja polttaa silmiä, niin että vihaksi pisti. Ympärilläni kuului sekavaa suhinaa, mutta tukalassa asemassani en voinut nähdä muuta kuin pilvet taivaalla.

Hetken perästä tunsin jonkun elävän olennon liikkuvan nopeasti säärtäni myöten yhä ylemmäs, astuvan rintani päälle ja nousevan vihdoin ihan leukaan saakka. Käänsin silmiäni alaspäin, mikäli laatuun kävi, ja — siinä seisoo rintani päällä ihmis-olento, ei täyttä kuuttakaan tuumaa pitkä, jousi ja nuoli kädessä ja viine seljässä. Kohta senjälkeen tuntui koko joukko muitakin samallaisia olentoja, arviolta noin neljäkymmentä henkeä seuraavan tuota ensimmäistä. Hämmästyksissäni tuosta minä parkasin niin kovaa, että olennot säikähtivät ja juoksivat pakoon jok'ainoa. Muutamat, kuten sittemmin sain kuulla, loukkasivat itsensä pahasti, hypätessään kupeiltani suoraan maahan. Mutta pian he palasivat jälleen, ja muutamat tulivat niinkin lähelle, että näkivät kasvoni kokonaan, ja silloin ne ihmeissään nostivat kätensä ja silmänsä ylös ja huusivat kimakalla, mutta selvällä äänellä: *Hekinah degul*. Muut toistivat moneen kertaan samat sanat. Silloin en vielä niitten merkitystä ymmärtänyt. Asemani oli ylen hankala, arvaahan sen. Minä rupesin riuhtomaan itseäni irti, ja sain viimein vapaaksi vasemman käteni, nostin sen ylös ja huomasin nyt, millä tavoin minut oli kytketty: maahan oli lyöty paaluja, joihin raajojeni ja ruumiini ympäri kiedotut köydet oli kiinnitetty. Samassa nykäisin lujasti päätäni oikealle ja, vaikka se teki hyvinkin kipeätä, sain sen verran tukkaani irti maasta, että pääsin kääntämään päätäni edes paria tuumaa. Koetin siepata jonkun noita olennoita käteeni, mutta ne juoksivat minun päältäni vielä kerran tiehensä. Silloin he päästivät hirmuisen kimakan piipityksen, ja sen perästä kuulin jonkun heistä huutavan lujaa: *Tolgo phonac*, ja samassa tunsin satakunnan nuolta sattuvan vasempaan käteeni, ja nekös pistivät kuin neulat. Senjälkeen ammuttiin toinen laukaus ilmaan, siihen tapaan kuin meillä Europassa ammutaan pommeja. Muutamat nuolista putosivat kaiketikin ruumiilleni, vaikk'en sitä tuntenutkaan, muutamat tulivat kasvoilleni, joitten suojaksi minä olin nostanut vasemman käteni.

Tämän nuolisateen mentyä ohitse, pääsi minulta harmin ja tuskan huuto. Koetin taas riuhtaista itseäni irti, mutta silloin tuiskahti ilmaan uusi, entistä taajempi laukaus. Muutamat koettivat keihäillään pistää minua kylkeen, mutta minulla oli kaikeksi onneksi ylläni paksusta puhvelinnahasta tehty jakku, jota keihäs ei pystynyt lävistämään. Huomasin nyt viisaimmaksi olla ihan hiljaa hamaan yöhön asti. Vasen käteni kun on jo vapaa, näin arvelin itsekseni, niin saanhan yön aikana itseni ihan irti. Mitä taas asukkaisiin tulee, niin tottahan minussa on miestä käymään kaikkia heidän armeijoitansa vastaan, jos heillä sotaväki on samaa mittaa ja kuosia kuin nämä tässä.

Mutta toisin oli kohtalo päättänyt.

Huomattuaan minun pysyvän aivan asemillani, eivät pikku miehet enää lauaiseetkaan nuoliaan minuun. Mutta hälinästä päättäen heidän lukunsa kasvamistaan kasvoi. Parin sylen päässä minusta,

oikean korvani kohdalla, kuulin tunnin verran omituista nakutusta ja kalkutusta. Käänsin, päätäni sinne käsin, mikäli nuorilta ja paaluilta laatuun kävi, ja huomasin noin puolitoista jalkaa korkean lavan, johon johtivat kahdet kolmet tikapuut, ja jossa seisoivat neljä henkeä. Tältä lavalta muuan mies, nähtävästi ylhäinen henkilö, piti minulle pitkän puheen, josta en ymmärtänyt sanaakaan. Niin, jäi sanomatta, että ennenkuin tämä korkea virkamies aloitti puheensa, hän huusi kovalla äänellä kolmeen kertaan: *Langro dehul san*. (Nämä sanat, niinkuin entisetkin, tulkittiin minulle myöhemmin.) Puheen jälkeen keräytyi heti puolisataa miestä minun ympärilleni leikkaamaan poikki siteitä vasemmalta puolen päätäni. Siten pääsin vapaasti katselemaan kummallekin puolen ja sain nähdä puhujan. Mies näkyi olevan keski-ikäinen ja solakampi kolmea seuralaistaan. Yksi niistä oli paashi, joka kantoi puhujan lievetä ja oli hiukan pitempi minun keskisormeani. Toiset kaksi seisoivat kahden puolen puhujaa, tuota korkeata herraa, tukien häntä. Hän esiintyi kuin tottunut puhuja konsanaan, ja äänenpainosta sekä käsien liikkeistä minä arvasin, milloin hän uhkaili, milloin lupaili, milloin lausui sääliä, milloin suosiota. Minä vastasin moniaalla sanalla, mutta täynnä nöyryyttä, sekä vasen käsi että silmät ylös aurinkoa kohti, ikäänkuin kutsuen sitä vieraaksi mieheksi.

Koska nyt nälkäkin alkoi vaivata minua aika lailla — viimeksihän minä olin maistanut muutaman murenan pari tuntia ennen laivasta lähtöä, — niin kävi luonnon vaatimus minussa niin valtavaksi, ett'en malttanut olla sitä osoittamatta. Arvatenkin vastoin kaikkea säädyllyisyyttä minä pistin monta kertaa sormen suuhuni, tietää antaakseni hänelle, että minä tahdon ruokaa. *Hurgo* (se oli tuon korkean herran nimi, niinkuin sittemmin sain tietää,) käsitti minun merkkini vallan hyvin. Hän astui lavalta alas ja käski nostaa useampia tikapuita kummallekin puolen minua. Satakunta miestä nousi niitä myöten minun päälleni, astuen minun suuni eteen, käsissään korit täynnä lihaa, jotka keisari oli lähettänyt, heti ensimmäiset viestit minusta saatuansa. Siinä oli monenkin eläimen lihaa, sen huomasin, mutta en osannut niitä mausta erottaa. Hyvin ne oli keitetty ja paistettu ne palaset, mutta pieniä olivat kuin sirkan siivet. Pistin niitä suuhuni pari kolme yht'aikaa ja samoin kolme pyssynluodin kokoista leipää kerrassaan. Lisää he kantoivat, minkä ennättivät, kummastellen ja ihmetellen senkin tuhannella tavalla minun kokoani ja ruokahaluani. Ilmoitin heille sitten muilla merkeillä, että minua janottaa. Ruuan menekistä päättäen he arvasivat, ett'ei minulle vähät juomatkaan riitä, ja niinpä he, älykästä väkeä kun olivat, toivat varsin vikkelään kaikkein suurimman viinitynnyrinsä, vierittivät sen kämmenelleni ja puhkaisivat pohjan. Minä join sen yhdellä kulauksella, eikä kummakaan, siinä kun ei ollut kuin puoli pinttiä [1/4 litraa]. Se oli kuin hienoa burgundilaista, mutta paljoa miellyttävämpää. Tuotiin tuosta toinenkin tynnyri, jonka minä tyhjensin samalla tapaa ja viittasin, että sopisi tuoda enemmänkin, mutta, ei ollut enää.

Nämä ihmeet suoritettuani, he ihan riemusta ulvahtivat ja rupesivat tanssimaan minun rintani päällä, toistaen tuon tuostakin noita ensimmäisiä sanojansa: *Hekinah degul*. Sitten he antoivat minulle merkkejä, että viskaisin viinitynnyrit maahan, huudettuaan sitä ennen kumminkin: *Borak mivola*, siten varoittaen lähellä olevia väistymään kauemmas. Ja kun tynnyrit lensivät ilmaan, silloinkos he yhdestä suusta taas huutamaan; *Hekinah degul!*

Täytyy tunnustaa, että peukalomiesten marssiessa milloin puolelta, milloin toiselta minun rintani päällä ja vatsallani, minun kovasti teki mieleni siepata heitä neljä, viisikymmentä kappaletta kouraan ja paiskata ne maahan. Mutta kun ajattelin, mitä kaikkea jo olin saanut kärsiä, ja että heissä on miestä tekemään minulle paljoa enemmänkin pahaa, ja kun otin lukuun, että olin antanut heille kunniasanani, sillä semmoiseksihan olin käsittänyt alistuvaisen käytökseni, niin luovuin moisista aikeista. Ja, sitä paitsi, olihan minulla jo vieraanvaraisuudenkin lakien nojalla velvollisuuksia tätä kansaa kohtaan, joka oli osoittanut minulle niin paljon auliutta. Ja ihmeellistä kerrassaan oli näitten peukalomiesten rohkeus: tuossa he kävellä tepastelevat minun päälleni, vaikka toinen käsi minulla on ihan vapaana, eivätkä edes vavahtelekaan, nähdessään minunmoistani jättäjäistä. Jonkun ajan perästä, kun huomasivat, ett'en minä enää pyydä mitään lisää, ilmestyi eteeni eräs korkean-arvoinen henkilö hänen keisarillisen majesteetinsa nimessä. Hänen ylhäisyytensä kiipesi oikealle polvelleni ja astui reittä myöten ylös aivan kasvojeni kohdalle, kymmenkunta seuralaista mukanaan. Hän näytti minulle keisarillisella sinetillä varustetun valtakirjansa ja puhui minulle kymmenisen minuttia vakavalla arvokkaisuudella, mutta ilman kiivautta. Puhuessaan hän tuon tuostakin viittasi eteenpäin, missä, kuten sittemmin huomasin, oli pääkaupunki noin puolen peninkulman päässä. Hänen majesteetinsa oli neuvoskuntansa kanssa päättänyt kuljetuttaa minut sinne. Minä vastasin ensin moniaalla sanalla, mutta kun ei siitä ollut tolkkua, panin oikean käden vasempaani — sitä tehdessä piti varoa, ett'ei loukkaisi hänen ylhäisyyttänsä seuralaisineen — ja sitten päähäni ja ruumiilleni. Se oli niin paljo kuin: päästäkää minut irti. Hän näytti ymmärtävän minun tarkoitukseni, sillä hän puisteli epävästi päätään ja viittasi minulle, että minut viedään vankina kaupunkiin. Samalla hän kumminkin osoitti, ett'ei minulta pidä puuttuman ruokaa eikä juomaa eikä hyvää kohtelua.

Vielä kerran koetin riuhtaista itseni irti, mutta samassa tunsin taas heidän nuoltensa pistoksia kasvoissani ja käsissäni. Kädet olivat jo ennestäänkin rakkoja täynnä, muutamissa niistä nuoletkin vielä jäljellä. Huomatessani vihollisten luvunkin yhä kasvamistaan kasvaneen, viittasin heille vihdoin:

tehkäät muka minun kanssani, minkä hyväksi näette. Hänen ylhäisyytensä meni silloin seuralaisineen tiehensä, kumarrettuaan vallan kohteliaasti, kasvoilla tyytyväisyys ja mielihyvä. Samassa kajahti yleinen huuto, jossa taaskin usein toistettiin sanoja *Peplom selan*, ja kohta tuli suuri väenpaljous päästämään siteitä irti vasemmalta puolelta, niin että pääsin kääntymään oikealle kyljelleni. Sitä ennen he olivat voidelleet kasvoni ja käteni jollain hyvänhajuisella voiteella, joka vähässä ajassa poisti nuolenhaavain kirvelyksen. Tuntui taas varsin hyvältä olla, ja koska olin kyllekseni syönyt ja juonut, niin alkoi unikin painostaa. Pian nukuin ja makasin, kuten minulle perästä kerrottiin, kahdeksan tuntia yhtäpäätä. Eikä se kumma ollutkaan, sillä lääkärit olivat, hänen majesteetinsa käskystä, sekottaneet unijuomaa viiniini.

Niinkuin näkyy, oli keisari saanut sanan heti kuin minut oli löydetty rannalta makaamasta. Hänen päätöksensä mukaan oli minut kytketty maahan makaavassa asennossa yön aikana ja tuotu minulle ruokaa ja juomaa. Hänen päätöksensä mukaan oli myös rakennettu erityinen kone, jolla minut oli vietävä pääkaupunkiin.

Moinen päätös näyttäneekukaties uhkarohkealta ja vaaralliseltakin, enkä luulisi eurooppalaisen ruhtinaan milloinkaan sellaisiin keinoihin ryhtyvän. Minun mielestäni se kumminkin oli varsin älykäs ja ylevämielinen päätös. Ajatellaanpas, että nuo peukalomiehet olisivat päättäneet tappaa minut keihäillään ja nuolillaan minun maatessani, — minähän olisin herännyt ihan ensimmäisestä pistoksesta ja raivoissani repinyt siteeni rikki. Silloin ei heistä olisi ollut minun vastustajikseni; armotta olisin nutistanut heidät joka miehen.

Senpuoleinen kansa on erittäin taitava matemaatikassa ja varsin näppärä koneita rakentamaan, ja siinä heitä kannattelee ja innostuttaa keisari, kuuluisa opinmiesten suojelija. Tällä ruhtinaalla on monenlaisia, pyörillä liikkuvia koneita, joilla hän kuljetuttaa rakennushirsiä ja muita jykeviä esineitä. Suurimmat sotalaivansa hän rakennuttaa saloilla ja tuottaa sitten nämä, usein yhdeksänkin jalkaa pitkät alukset, mainituilla masinoilla mereen, jonne on kolme-, vieläpä neljäsataa yardia [yardi = 91 senttimetriä]. Viisisataa kirvesmiestä ja insinööriä oli lähetetty nyt panemaan kuntoon kaikkein suurin kone. Se oli puinen lava, kolmea tuumaa korkealla maasta, noin seitsemää jalkaa pitkä ja neljää leveä, kaksikolmatta pyörää alla. Äsken kuulemani riemuhuudot tulivat siitä, että kone oli saapunut paikalle. Se kuului lähteneen liikkeelle jo neljä tuntia sen perästä kuin olin maihin tullut ja sijoitettiin nyt minun viereeni. Pahin pula oli saada minut kohotetuksi ylös ja lasketuksi näitten ajopelien päälle. Sitä varten lyötiin kahdeksankymmentä jalan pituista paalua maahan. Niitten yli kulki väkipyöriä myöten lujat, purjelangan paksuiset köydet, joitten toinen pää sidottiin niskani, käteni, jalkojeni ja runkoni ympäri. Yhdeksänsataa lujinta miestä pantiin sitten vetämään köysien irtonaisesta päästä, eikä kulunut täyttä kolmeakaan tuntia, niin jo saivat minut nostetuksi lavalle ja sidotuksi siihen kiinni. Kaikki tämä tapahtui minun maatessani. Perästäpäin vasta sain kuulla nuo erikoisseikat. Sitten valjastettiin 1500 keisarin vahvinta hevosta eteen, puoliviidettä tuumaa kukin sävän kohdalta, ja niin lähdettiin viemään minua pääkaupunkiin.

Neljä tuntia siitä lukien kuin matkalle oli lähdetty, minä heräsin vallan hassunkuriseen kohtaukseen. Hevoset oli pysäytetty, sillä koneessa oli jotain joutunut epäkuntoon, ja silloin oli pari kolme uteliasta nuorta miestä tahtonut kurkistaa, miltä minä maatessani näytän. He olivat kiivenneet lavalle ja siitä hiljalleen leukani alle. Yksi heistä, muuan kaartin-upseeri, oli silloin pistänyt jousikeihäänsä hyvän matkaa vasempaan sieraimeni. Se kutkutti siellä kuin oljenkorsi, ja seuraus oli se, että minä aivastin ankarasti. Silloin he tiehensä joka mies, ja vasta kolme viikkoa jälkeenpäin minä sain tietää, mistä syystä minä niin äkkiä olin herännyt.

Matkaa katkaistiin sitten jommoinkin taival, kunnes pysäyttiin yöksi. Viisisataa kaartilaista asetettiin kummallekin puolen minua vartijoiksi. Toinen puoli piti tulisoihituja kädessään, toinen oli varustettu nuolilla ja jousilla, valmiina ampumaan, jos vaan yrittäisin kohota. Aamulla, auringon noustua, jatkettiin matkaa jälleen ja oltiin puolenpäivän tienoissa parinsadan yardin päässä kaupungin portista.

Keisari tuli koko hoviväkensä kanssa meitä vastaan, mutta korkeat virkamiehet eivät kumminkaan millään muotoa sallineet hänen majesteetinsa astua minun päälleni ja siten panna henkeänsä vaaroille alttiiksi.

Ajopelit olivat pysähtyneet erään ikivanhan temppelin kohdalle, joka oli suurin koko valtakunnassa. Muutamia vuosia sitten oli tässä temppelissä tehty luonnoton murha, ja siitä syystä se oli kansan mielestä kokonaan saastutettu. Kaikki pyhät kalut ja koristukset oli viety siitä pois, ja itse temppeliä käytettiin nyt jokapäiväisen elämän tarpeisiin. Tässä temppelissä oli nyt minun määrä asua. Pohjoispuolinen ovi oli neljää jalkaa korkea ja kahta leveä: siitähän minä mahdun konttaamaan sisään ja ulos. Kahden puolen ovea oli ikkuna, ei täyttä kuuttakaan tuumaa maasta. Vasemmanpuoliseen takoivat kuninkaan sepät 91 kahletta, sellaisia kuin Europassa naisten kellonkäädyt, ja ne kiinnitettiin minun vasempaan jalkaani 36 lukolla. Vastapäätä temppeliä, kahdenkymmenen jalan päässä, toisella puolen vallantietä oli torni, vähintänsä neljää jalkaa korkea. Sinne nyt nousi keisari muutamain korkeitten

hoviherrainsa kanssa katselemaan minua. Niin minulle kerrottiin, sillä itsehän en voinut heitä nähdä. Samaa tarkoitusta varten kuuluu kaupungista saapuneen noin satatuhatta henkeä, ja luulenpa, että toistakymmentä tuhatta, vartijain kiellosta huolimatta, kiipesi tikapuita myöten minun päälleni. Pian kumminkin julistettiin proklamationi, joka moiset yritykset kielsi hengenrangaistuksen uhalla.

Huomattuaan, että minun on mahdoton enää karata, leikkasivat työmiehet kaikki siteeni poikki, ja minä nousin seisomaan, mieli apeampana kuin milloinkaan ennen elämässäni. Sanomaton melu ja hämmästys syntyi kansassa, kun näkivät minun nousevan ja astuvan. Kahleet vasemmassa jalassani olivat kahta yardia pitkät, ja siten minä pääsin liikkumaan sekä eteenpäin että taaksepäin puoliympyrässä. Ja koska ne oli lyöty kiinni neljä tuumaa ovesta, niin pääsinhän konttaamaan temppeleihin ja oikaisemaan ihan pitkäksi.

## TOINEN LUKU

Lilliputin keisari hovinsa kanssa tulee katsomaan tekijää. — Keisarin puku ja persona. — Oppineet miehet kielimestareina. — Vanki saavuttaa lempeydellensä suosiota. — Taskujen tarkastus.

Pystyyn päästyäni katsahdin ympärilleni, ja se täytyy tunnustaani: en ole koskaan niin miellyttävää kuvaa edessäni nähnyt. Ympäristö näytti yhdeltä ainoalta puutarhalta. Pienet aidatut vainiot, tasan neljä neliöjalkaa kukin, olivat kuin kukkatarhoja. Niitten välillä kasvoi metsiä, kahdeksan jalkaa ympäri mitaten, pisimmät puut niistä arvatakseni seitsemän jalkaa korkeita. Kaupunki vasemmallani oli kuin maalattu kuva teatterin näyttämöllä.

Keisari astui alas lavalta ja ratsasti minun luokseni. Tämä ratsastus oli vähällä käydä hänelle liian kalliiksi, sillä hänen hevosensa, hyvin opetettu kyllä, ei ollut tottunut näkemään minunmoistani olentoa: olinhan minä sen mielestä kaiketi kuin mikä liikkuva vuori. Ja niinpä ratsu nousikin takajaloilleen, mutta keisari, kelpo ratsastaja, pysyi kuitenkin satulassa, kunnes saattomiehet ennättivät tarttua suitsiin, ja majesteeti astui maahan. Hän katseli ja tarkasteli minua joka puolelta, suuresti ihmetellen, mutta yhä pysyen ulkopuolella minun kahleitteni piiriä. Sitten hän käski kokkiensa ja juomanlaskijainsa kantamaan minulle ruokia ja juomia. Nämä oli jo ennakolta varustettu valmiiksi ja lykättiin nyt useammilla rattaantapaisilla neuvoilla niin lähelle minua, että yletyin niihin. Minä sieppasin nuo ajopelit ja tyhjensin yks kaks kaikki, mitä niissä oli. Kahdetkymmenet rattaat oli täytetty lihalla; itsekin niistä riitti minulle pariaksi kolmeksi suupalaksi. Kymmenillä rattailta oli kullakin saviastiallinen viiniä; ne minä kaasin kaikki yksille rattaille ja join tuon kaiken yhdellä hengenvedolla. Keisarinna ja nuoret prinssit ja prinsessat, ympärillään hoviherrat ja hovineitseet, istuivat vaunuissansa jonkun matkan päässä minusta. Keisarin ratsun pillastuessa he kaikki astuivat maahan ja lähenivät hänen majesteetiansa. Tästä ruhtinaasta nyt mielin antaa tarkemman kuvauksen.

Hän oli melkein minun kynteni leveyttä pitempi kuin kukaan hänen hoviväkeänsä, ja tämä seikka jo yksistään on omiansa herättämään kunnioittavaa pelkoa häntä kohtaan. Kasvonpiirteet olivat hänellä säännölliset, lujat ja miehekkäät, huulet ohuet, nenä könkö, kasvojen väri kellahtava, ruumis ja jäsenet sopusuhtaiset, liikkeet täynnä suloa, ryhti majesteetillinen. Hän oli jo jättänyt taakseen elämänsä keväimen, ollen nyt kahdeksankolmatta vuoden ja kolmen neljänneksen iässä. Lähes seitsemän ajast'aikaa hän oli valtakuntaansa hallinnut hyvin onnellisesti ja varsin voitokkaana. Paremmin häntä nähdäkseni, minä kumarruin alas, niin että kasvot meillä tulivat toistensa tasalle, hän noin kolmen yardin päässä minusta. Myöhemmin minä monta kertaa pitelin häntä kämmenelläni, ja senvuoksi on kuvaukseni ihan tarkka. Hänen pukunsa oli vaatimaton, yksinkertainen, puoleksi aasialainen, puoleksi eurooppalainen, mutta päässä oli hänellä keveä kultainen kypärä, juveleilla koristettu, ylimmäisenä siinä höyhensulka. Miekka oli hänellä paljaana kädessä, valmiina puolustukseen, jos minä sattuisin pääsemään irti; se oli lähes kolme tuumaa pitkä, kahva ja tuppi kultaiset, timanteilla kaunistetut. Hänen äänensä oli tosin kimeä, mutta selvä silti ja niin kova, että minä kuulin sen seisaallanikin.

Hovinaiset ja hoviherrat olivat kaikki erittäin komeissa puvuissa, niin että se paikka, missä he seisivat, näytti yhdeltä ainoalta kulta- ja hopeakirjaiselta hameelta.

Hänen majesteetinsa puhui monta kertaa minulle, ja minä vastasin kanssa, vaikk'emme ymmärtäneet toisiamme kumpikaan. Oli siellä seurueessa koko joukko pappeja ja lain-oppineita (puvusta minä heidän ammattinsa arvasin), ja ne käskettiin haastamaan minun kanssani. Minä puhuttelin heitä kaikilla kielillä, joista minulla edes aavistustakaan oli, panin liikkeelle yläsaksat ja alasaksat, latinat, franskat, espanjat, italiat ja lingva francat, mutta turhaan. [Lingva franca oli tärveltyä italiankieltä, joka ennen oli

yleisenä liikekielenä Välimeren rannoilla. *Suom. muist.*]

Kahden tunnin perästä vetäytyi hovi pois, ja minun luokseni jätettiin vahva vartiosto, suojelemaan minua roskakansan liialliselta uteliaisuudelta, jopa ilkeydeltäkin. Väkijoukko se pyrkiin tunkeutumaan lähemmäksi minua kuin oli luvallistakaan. Muutamat olivat niin varomattomia, että laukaisivat jousensa minuun, istuessani temppelein ovella. Yksi nuoli oli vähällä sattua minua vasempaan silmään. Silloin käski päällikkö ottaa kiinni kuusi pahinta yllyttäjää ja katsoi kaikkein sopivimmaksi rangaistukseksi jättää ne sidottuina minun valtaani. Sotamiehet tekivät työtä käskettyä ja ajoivat pahantekijät keihäillään minun luokseni. Minä otin ne kaikki oikeaan käteeni, työnsin viisi niistä taskuuni ja olin pistävinäni kuudennen suuhuni, syödäkseni muka hänen. Miesparka huusi kauheasti, ja kuumaksi siinä löi päällikön ja upseeritkin, kun näkivät minun ottavan esille linkkuveitseni. Mutta pian he rauhoittuivat, nähdessään, kuinka minä, lempeästi vankiani katsellen, katkaisin hänen siteensä ja laskin hänet maahan. Mies pötki tietysti hetimiten tiehensä. Samoin tein minä muittenkin: otin heidät yksitellen taskustani, leikkasin nuorat poikki ja laskin maahan. Sotaväki sekä kansa näkyi olevan erittäin kiitollinen tästä laupeuteni osoituksesta. Asiasta annettiin sittemmin raportti, ja hovin silmissä minä kohosin koko lailla.

Yöksi minä konttasin huoneeseni — vaikeuksiansa vailla se ei suinkaan ollut — ja panin maata lattialle, ja samoin kävi seuraavinakin neljänätoista yönä. Sen ajan kuluttua piti, keisarin käskyn mukaan, vuode olla valmiina minua varten. Kuusisataa tavallista patjaa tuotiin minun asuntooni ja laitettiin siellä kuntoon. Sataviisikymmentä neulottiin yhdeksi patjaksi, ja tällaisia kerroksia pantiin neljä päällekkäin, vaikkei tuostakaan vielä kovin mukavaa leposijaa tullut kovalla, sileäkivisellä lattialla. Samaan tapaan varustivat minut pieluksilla, hursteilla ja peitteillä ja kävihän tuo kaikki laatuun minulle, monet kovat kokeneelle miehelle.

Kun tieto minun tulostani oli levinnyt ympäri valtakunnan, alkoi rikasta, laiskaa ja uteliasta väkeä saapua suunnattomin joukoin minua katsomaan. Kylät jäivät melkein kylmille, ja ihan olisi maanviljelys ja kotiascareet joutuneet hunningolle, ellei majesteetti erityisillä proklamationeilla ja valtiokäskyillä olisi ehkäissyt tällaista vahinkoa. Käsky kävi sellainen, että ken minut kerran nähnyt on, hän kotiansa jälleen palaitkoon älköönkä ilman erityistä, hovista annettua lupakirjaa astuko minun asuntoani lähemmäksi kuin viidenkymmenen yardin päähän. Tällaisista lupakirjoista oli hovin sihteereillä hyvät sivutulot.

Tällä välin oli keisari neuvoskuntansa kanssa usein harkinnut, mitenkä minuun nähden olisi meneteltävä. Hovi oli helisemässä minun kanssani, sen minulle kertoi perästäpäin muuan yksityinen ystävä, korkea-arvoinen mies, joka tunsu hovin kaikki pienimmätkin salaisuudet. Muutamat pelkäsivät minun pääsevän irti ja elantoni käyvän niin kalliiksi, että yleinen nälänhätä on pelättävissä. Ehdotettiin sellaistaakin, että minut pitäisi tappaa nälkään tai ampuu minun käsiini ja kasvoihini myrkytettyjä nuolia, jotenka minusta pian päästäisiin. Mutta, arveltiin toiselta puolen, niin suunnattoman ruumiin hajuhan synnyttää pääkaupunkiin ruttotaudin, joka saattaa levitä yli koko valtakunnan. Kesken näitä harkintoja saapui muutamia upseereita suuren neuvoskunnan huoneen ovelle. Kaksi heistä päästettiin sisään, ja nämä kertoivat, mitenkä minä olin kohdellut noita kuutta ennenmainittua pahantekijää.

Tämä teki niin edullisen vaikutuksen hänen majesteetinsa ja koko neuvoskunnan sydämeen, että heti julaistiin keisarillinen käsky, jonka mukaan kaikki kylät yhdeksänsadan yardin päässä pääkaupungista velvoitetaan joka aamu tuomaan kuusi härkää, neljäkymmentä lammasta ja muitakin ruokatarpeita minun elannokseni sekä sitä mukaa myös leipää, viiniä ja muita juomia. Kaikesta tästä annetaan hankkijoille valtiovarastoon osoitettuja maksulippuja. Keisari itse näet suorittaa omat menonsa pääasiallisesti keisarillisten tiluksiansa tuloilla. Joskus vain, erityisten asianhaarain vaatiessa, hän verottaa alamaisiansa. Sotapalvelusta he ovat velvolliset tekemään omalla kulungillaan.

Niinikään pestattiin minulle kuusisataa henkeä palvelusväeksi, ja heille laitettiin teltat kummallekin puolen asuntooni ovia. Kolmesataa räätäliä pantiin neulomaan minulle pukukerrosta maan kuosin mukaan. Kuusi hänen majesteetinsa kuuluisinta kirjan-oppinutta määrättiin opettamaan minulle maan kieltä. Ja vihdoin säädettiin, että keisarin ja aateliston ja kaartin hevosia harjoitettaisiin usein minun ääressäni, jotta tottuisivat minuun.

Kaikki nämä käskyt täytettiin visusti, ja kolmen viikon perästä minä puolestani olin jo koko lailla oppinut heidän kieltään. Hänen majesteetinsa kunnioitti minua tuon tuostakin käynnillensä ja suvaitsi auttaa kirjanoppineita heidän opetustyössään. Ei aikaakaan, niin jo rupesimme haastelemaan keskenämme. Ensi työkseni minä olin opetellut lausumaan sen hartaan toivomuksen, että hänen majesteetinsa suvaitsisi päästää minut vapaaksi. Hänen vastauksensa, mikäli minä siitä selvää sain, kävi siihen suuntaan, että aikaa voittain tämä kysymys otetaan harkinnan alaiseksi, vaan ett'ei se ole ajateltavissakaan ilman neuvoskunnan suostumusta. Joka tapauksessa minun pitää ensin *Lumos kelmin pesso desmar lon empaso*, s.o.: vanhoa pitäväni rauhaa hänen ja hänen valtakuntansa kanssa. Minua, niin hän lupasi, kohdellaan kumminkin ystävällisesti, kunhan vaan pysyn maltillisena ja käyttäydyn säädyllisesti, saavuttaakseni hänen ja hänen alamaistensa kunnioituksen. Hän pyysi, ett'en panisi

pahaksi, jos hän kääntää muutamain ylhäisten upseeriensa tarkastaa onko minulla aseita, sillä neidän saattaisivat olla hyvinkin tuhoisia kapineita, jos ovat kokonsa puolesta samansuhteisia kuin minun kookas personanikin.

Minä ilmoitin täyttäväni hänen majesteetinsa toivomuksen, jopa olevani valmis itse riisumaan vaatteet päältäni ja kääntämään taskuni nurin, mutta hän selitti, että valtakunnan lakien mukaan kahden upseerin täytyy toimittaa puheenalainen tarkastus. Hän sanoi kyllä tietävänsä, ett'ei se saata tapahtua ilman minun suostumustani ja apuani, mutta ilmoitti samalla, että hän, täydelleen luottaen minun ylevä- ja oikeamielisyyteeni, uskoo virkamiehensä minun käsiini. Mitä ikinä minulta otetaan pois, sen olen saapa takaisin valtakunnasta lähtiessäni, tahi suoritetaan minulle siitä kaikesta maksu itse määräämäni hinnan mukaan.

Nyt otin nuo kaksi upseeria käteeni ja pistin ne vuorotellen ensin nutun, sitten muihin taskuihini, paitsi kahteen pikku taskuun housuissani ja erääsen salataskuun, joita en luullut heidän rupeavan tarkastamaan, ja joissa oli muutamia pikku kapineita, minulle yksin tärkeitä. Toisessa oli minulla hopeinen taskukello ja toisessa kukkaro, jossa oli vähäsen kultarahoja. Arvoisilla tarkastajilla oli mukanaan kynä, mustetta ja paperia, ja niinpä he tekivät tarkan luettelon kaikesta, minkä nähneet olivat. Toimensa suoritettuaan he pyysivät, että laskisin heidät jälleen maahan: heidän täytyy näyttää luettelo keisarille.

Tämän luettelon minä jälkeinpäin käänsin omalle kielelleni. Se kuuluu sanasta sanaan näin:

*Ensiksi.* Sittenkuin tarkat tutkimukset tehty oli, löysimme me tältä isolta ihmisvuorelta (näin minä tulkitseen sanat *Quinbus Flestrin*) hänen oikeasta taskustansa suuren palan karkeata kangasta, joka teidän majesteetinne suurimpaan valtiosaliin kyllä lattiamatoksi riittäisi.

Vasemmasta taskusta löytyi sangen suuri hopeinen arkku, kansi samasta metallista, jota kantta me, tarkastajat, emme jaksaneet auki saada, vaan pyysimme, että se meille aukaistaisiin, jolloin toinen meistä sen sisään astui, vajoten puoleen sääreen johonkin tomuun, josta osa meidän kasvoillemme ylös pöllähti ja meidät monta kertaa peräkanaa aivastamaan pani.

Hänen liiviensä oikeasta taskusta löysimme me paksun kimpun eli käärön valkoista, ohutta ainetta, kerroksittain päällystyksen kierrettynä, paksuudeltaan kuin kolme ihmistä, ylt'ympäriinsä lujasti köydellä kierrettyjä mustia merkkejä päällensä, jotka meidän alamaisimman ajatuksemme mukaan pookstaveita olit, itsekin kuin puoli meidän kämmenemme leveyttä.

Oikeassa taskussa oli yksi kone, jonka seljästä kävi ulos kaksikymmentä pitkää paalua, senkaltaisia kuin laipioriu'ut teidän majesteetinne hovin ympärillä. Ihmisvuori mahtaa sillä päätänsä kammata, niin paljo kuin me ymmärrämme. Emme nimittäin tahtoneet alati häntä meidän kysymyksillämme häiritä, koska huomasimme vaikeaksi itseämme häneltä ymmärretyksi tehdä.

Avarassa taskussa hänen keskimmäisen pukunsa oikealla puolen (näin minä käännän sanat *ranfu-lo*, jolla kaiketi tarkoitetaan housuja) me näimme ontelon rautaisen putken, melkein yhden miehen pituisen, joka oli kiinni vielä isommassa, hirsistä raketussa varressa, ja sen rautaisen putken kummaltakin puolen kävi edes suuria rautaisia esineitä, kummallisen muotoisiksi kuvatuita, ja sen esineen merkitys on meille yksi salaisuus.

Vasemmassa taskussa oli samankaltainen kone.

Pienessä taskussa oikealla puolen löysimme muutamia pyöreitä, eri suuria ja litteitä esineitä, valkoisesta ja punaisesta metallista. Muutamat niistä valkoisista, kaiketi hopeasta tehdyt, olit niin suuria ja raskaita, että minä ja minun kumppalini sitä tuskin jaksomme nostaa.

Vasemmalla puolen me löysimme kaksi mustaa, epäsäännöllistä pilaria. Taskun pohjalla seisoissamme, meidän päämme tuskin ylettyivät niitten ylimmäiseen huippuun. Toinen oli peitetty ja näkyi olevan yhdestä kappaleesta. Toisen päässä oli joku valkoinen esine, kaksi kertaa niin paksu kuin meidän päämme. Kumpaankin oli pistetty suuri teräslevy, jotka hän näytti meille, koska me epäilimme näitten esineitten olevan vaarallista laatua. Hän otti ne ulos kätkeistä ja selitti, että hänen kotimaassansa oli tapana toisella ajaa partaa ja toisella leikata ruokia.

Oli myöskin kaksi senkaltaista taskua, joihin emme sisälle voineet päästä. Hän kutsui niitä fobeiksi [kellotasku housujen kauluksessa] ja olit ne kaksi leveätä rakoa hänen keskimmäisen pukunsa yläosassa, mutta hänen ruumiinsa pingoituksesta aivan kiinnisuljetut. Vasemmasta fobista riippui ulkona suuret hopeiset käädyt ja fobin pohjalla oli yksi ihmeellinen kone. Me käskimme hänen vetämään ulos sen kuin käädyjen päässä oli, mitä ikinänsä se olla mahtaakaan, ja silloin tuli näkyviimme pallo, toinen puoli hopeata, toinen jotakin läpinäkyvää metallia. Läpinäkyvällä puolella oli ylt'ympäri piirretty muutamia kummallisia merkkejä, joita me luulimme voivamme meidän sormillamme koskettaa, kunnes sormemme siltä läpinäkyvältä aineelta pidätetyksi tuli. Hän asetti koneen meidän korvaamme,



ja silloin kuului kovaa kolinaa, niinkuin koska vesimylly käy. Ja itse tykönämme me silloin päätimme, että se on joko tuntematon eläin tahi se jumala, jota hän palvelee. Viimeksi edestuu ajatus on luultavasti oikeampi, koskapa hän meille selitti (jos häntä oikein ymmärsimme, sillä hänen puheensa on peräti epäselvää), että hän harvoin mihinkään työhön ryhtyy, neuvoa siltä ensin kysymättä. Hän kutsui sitä oraakeliksensa ja sanoi sen osoittavan, millä hetkellä hän elämässsä mitäkin tekee.

Vasemmasta fobistansa hän edesveti verkon, melkein niin suuren kuin ne, joita kalamiehet käyttävät, mutta se oli aukiotettava ja kiinnivedettävä, niinkuin rahakukkaro, jonka kaltaisena hän myös sitä käytti. Sen sisässä me löysimme melkoisen paljouden keltaisia metallipaloja, jotka, jos ne puhdasta kultaa olisi, sanomattoman rikkauden sisällänsä pitäisit.

Sittenkuin me, teidän majesteetinne käskyä noudattaen, huolellisesti kaikki hänen taskunsa tarkastaneet olimme, huomasiimme me hänen ruumiinsa ympärillä yhden yön, joka jonkun ihmeellisen eläimen nahasta tehty oli. Siitä riippui hänen vasemmalla puolellansa miekka, viisi miehen vartta pitkä, ja hänen oikeallansa silkki eli pussi, kahteen komeroon jaettu, kumpikin niin avara, että siihen olisi kolme teidän majesteetinne alamaista kyllä mahtunut. Toisessa komerossa oli joukko kuulia eli palloja sangen raskaasta metallista ja niin suuria kuin meidän päämme. Luja käsi tarvitaan niitä nostamaan. Toinen komero sisällänsä piti mustia jyviä, ei kumminkaan koollensa eikä painollensa suuria, sillä me jaksoimme pidellä niitä noin viisikymmentä meidän kämmenellämme.

Tämä on tarkka luettelo siitä kuin me löynneet olemme tämän ihmisvuoren yltä, joka meitä kohtaan itsensä sangen suurella höyliydellä käytti ja asianmukaista kunnioitusta teidän majesteetinne käskyjä kohtaan osoitti. Allekirjoitettu ja sinetillä suljettu sinä neljäntenä päivänä teidän majesteetinne onnellisen hallituksen yhdeksännessä kuukaudessa yhdeksättäkymmentä.

*Clefren Frelock. Marsi Frelock.*

Sittenkuin tämä oli hänen majesteetillensa julki luettu, käski hän minun, tosin ystävällisin sanoin, jättää esille kaikki eri esineet. Ensinnäkin hän vaati käyrän miekkani, jonka minä toin saapuville tuppineen päivineen. Sillä välin hän oli käsenyt kolmetuhatta miestä valioväkeänsä asettumaan jonkun matkan päähän ympärilleni, valmiina laukaisemaan nuolensa minä hetkenä hyvänsä. Tuota minä en huomannut lainkaan, silmäni kun koko ajan olivat kiintyneinä hänen majesteetiinsa. Sitten hän vaati minua vetämään miekkani ulos. Muutamista merenveden syömistä ruostepilkuista huolimatta se oli yhä vieläkin kirkas ja välkkyvä. Minä vedin säiläni ulos, niinkuin keisari oli käsenyt, heilutin sitä puoleen ja toiseen, ja kun aurinko heiautui sen kirkkaasta pinnasta, sokaisten sotajoukkojen silmät, niin pääsi valloille yleinen hämmästyksen ja kauhistuksen huuto. Hänen majesteetinsa oli urheamielinen mies ja säikähti vähemmin kuin olisin luullutkaan. Hän käski minun sitten pistämään miekkani tuppeen ja, heittämään sen maahan niin hiljaa kuin suinkin kuuden jalan päähän kahleistani.

Senjälkeen hän vaati näkyville toisen onton rautatorveni, joksi he minun taskupistolejani sanoivat. Minä otin sen esille ja selitin, niin hyvin kuin osasin, mitenkä sitä käytetään. Latasin sen pelkällä kruudilla, joka laukussani oli säilynyt kostumatta (taitavat merimiehet pitävät aina huolen siitä). Pyysin sitten, ett'ei hänen majesteetinsa kovin säikähtäisi ja laukaisin ilmaan. Tämä pamaus synnytti paljoa suuremman hämmästyksen kuin äskeinen säiläni. Sadottain kaatui miehiä maahan. Itse keisarikaan, urhea mies, ei hetkeen aikaan päässyt entiselleen, vaikka olikin pysynyt pystyssä. Pistolit minä sitten jätin maahan, kuten miekkanikin. Samalla muotoa luovutin kruuti- ja haulipussinikin, pyytäen, että edellistä suojeltaisiin valkealta, koskapa se saattaa syttyä pienimmästäkin kipinästä ja poroksi polttaa koko keisarillisen palatsin.

Annoin pois taskukellonikin. Keisari oli kovin utelias näkemään sitä ja käski kahden rotevimman kaartilaisensa tuomaan sen luokseen. Korennolla he sen kantoivat majesteetin eteen siihen tapaan kuin Englannissa olutuskuit kantavat tynnyreitä. Hän ihmetteli sen yhtämittaista kolinaa ja minuttiviisarin kulkua, jonka hän helposti erotti, heillä kun on paljoa tarkempi näkö kuin meillä. Hän kysyi sitten oppineilta miehiltänsä, mikä se sellainen esine on, mutta siitä oli noilla herroilla kovin monta eri mieltä, niinkuin lukija sanomattanikin arvaa. Enkä minä kaikista heidän arveluistaan saanut selvääkään.

Senjälkeen annoin pois hopea- ja vaskirahani sekä kukkaroni, jossa oli yhdeksän suurta kultarahaa ja muutamia pienempiä. Luovutin niinkään linkkuveitseni ja partaveitsen, kamman ja hopeisen nuuskarasian, nenäliinan ja taskukirjan. Miekka, pistolit ja kruutipussi vietiin rattailta hänen majesteetinsa varastoihin; muut tavarat sain takaisin.

Kuten jo edellä olen maininnut, oli takissani erityinen tasku, jota tarkastajat eivät huomanneet. Siinä oli minulla silmälasit, joita minun välisti täytyy käyttää heikon näköni vuoksi, ja samoin taskukiikari sekä muutamia pikku esineitä. Niistä ei olisi keisarille ollut mitään hyötyä, jonka vuoksi en katsonut kunniani vaativan niitten esilleottamista. Pelkäsinpä niitten särkyvänkin ja pilaantuvan, jos luovuttaisin ne heille.

# KOLMAS LUKU

Tekijä hauskuuttaa keisaria ja hovia aivan erityisellä tavalla. —  
Hovin huvitukset. — Tekijä pääsee vapaaksi muutamilla ehdoilla.

Lempeydelläni ja kohteliaalla käytökselläni olin kohonnut keisarin ja hovin kuin myös sotaväen ja kansankin suosioon niin suurissa määrin, että toivoin piankin pääseväni vapaaksi. Koetin kaikin tavoin käyttää tällaista edullista asemaa hyödykseni. Maan-asukasten pelko minua kohtaan hälveni hälvenemistään. Panin välisti maahan pitkäkseni ja päästin viisi kuusi henkeä kämmenelleni tanssimaan. Vihdoin tulivat pojat ja tytöt niin rohkeiksi, että olivat piilosilla minun tukassani. Olin jo koko lailla oppinut maan kieltäkin.

Eräänä päivänä suvaitsi keisari kutsua minut katsomaan hovinäytelmiä, joissa tämän puolen kansa voittaa kaikki muut niin notkeudessa kuin komeudessaakin. Ei minua noissa näytelmissä mikään niin suuresti huvittanut kuin nuorallatanssi. Kaksitoista tuumaa korkealle maasta oli pingoitettu kahden jalan pituinen hieno, valkoinen lanka, ja sen päällä tuo nokkela tanssi toimitettiin, jota nyt lukijan luvalla käyn vähän laveammin kuvailemaan.

Tähän huviin ottavat osaa ainoastaan ne, jotka pyrkivät korkeihin virkoihin ja tavoittelevat suosiota hovissa. Jo pienestä pitäin he harjoittelevat tätä taitoa. Kun korkea virka hovissa tulee avonaiseksi joko kuoleman tahi, niinkuin usein tapahtuu, epäsuosioon joutumisen kautta, silloin viisi kuusi tällaista viranhakijaa lähettävät kuninkaalle anomuksen, jossa pyytävät saada esittää hänen majesteetinsa huviksi nuoralla tanssia. Ken korkeimmalle hyppää, maahan putoamatta, se viran saa. Usein annetaan itse ministereillekin käsky lähteä näyttämään notkeuttansa, osoittaakseen hallitsijalle, että yhä edelleen ovat tuossa toimessa taitavia. Flimnapilla, valtiovarain hoitajalla, on etuoikeus heittää nuoralla ilmahyppy kokonaista tuumaa korkeammalle kuin yksikään muu lordi koko valtakunnassa. Minun ystäväni Reldresal, keisarin yksityissihteereistä ylimmäinen, on minun mielestäni tässä taidossa — ellenhän vaan ole puolueellinen — toinen mies valtiovarain hoitajan jälkeen. Muut suuret virkamiehet ovat siinä kohden tasaväkisiä.

Näissä hyppyhuveissa sattuu välistä pahojakin tapaturmia, joista aikakirjat tietävät mainita lukemattomia. Olen omin silmin nähnyt parin, kolmen kandidaatin katkaisevan jäseniänsä. Pahempi vielä on vaara silloin kuin ministerit saavat käskyn käydä näyttämään notkeuttaan. Silloin he koettavat voittaa kaikki muut ja pinnistävät ja ponnistavat voimiansa niin, että tuskin heissä on yhtäkään, joka ei olisi joskus pudota romahtanut maahan. Muutamille se on sattunut pari kolmekin kertaa. Minulle kerrottiin, että moniahta vuosi ennen minun tuloani Flimnap olisi ehdottomasti taittanut niskansa, ellei sattumalta olisi osunut lattialla olemaan kuninkaallinen pielus, joka hiukan lievensi täräystä.

On olemassa toinenkin huvitus, joka tapahtuu ainoastaan keisarin, keisarinnan ja pääministerin läsnäollessa. Kuningas panee pöydälle kolme kuuden tuuman pituisia silkkinauhaa, punaisen, keltaisen ja valkoisen. Nämä nauhat on aiottu palkinnoiksi niille, joille keisari tahtoo erityistä suosiotansa osoittaa. Juhlalliset menot toimitetaan hänen majesteetinsa suuressa valtiosalissa, jossa asianomaisten suosionsaajain täytyy näyttää taitavuuttansa aivan toisella tavalla kuin äsken kuvaamissani huveissa. Sellaista en ole nähnyt vielä missään, en vanhalla enkä uudella maanpallon puoliskolla. Keisari pitää keppiä vaakasuorassa asennossa, ja siinä nyt asianomaiset suosikit, yksi erältään, hyppivät kepin yli tai konttaavat sen alitse eteenpäin tai takaperin, aina sitä myöten kuin keppi nousee tai laskee. Välisti pitää majesteetti keppiä toisesta päästä ja pääministeri toisesta, vuoroin on keppi kokonaan pääministerin hallussa. Ken notkein on ollut ja jaksanut useimmat kerrat hypätä ylitse ja kontata alitse, se saa punaisen silkkinauhan, senjälkeinen keltaisen ja sitä seuraava valkoisen. Nauhat he sitten köyttävät kaksin kerroin vyötäisilleen, ja tuskin näkee hovissa yhtään, joka ei olisi tuommoisella nauhalla koristetut.

Sotaväen ratsuja, niinkuin keisarillistenkin tallien hevosia oli joka päivä käytetty minun läheisyydessäni, ja siten ne olivat niin tottuneet minuun, että pillastumatta uskalsivat tulla minun luokseni. Ratsastajat laukkasivat hevosillaan kämmeneni yli, ollessani pitkälläni maassa. Olipa muuan keisarin metsästäjistä niinkin rohkea, että ratsasti isolla hevosellaan jalkanikin yli. Se oli todellakin uljas temppe.

Seuraavana päivänä oli minulla onni huvittaa hänen majesteetiansa aivan erikoisella tavalla. Pyysin hänen majesteetiltansa saada käytettäväkseni muutamia kahden jalan pituisia ja tavallisen putken paksuisia sauvoja. Kuningas antoi heti käskyn forstmestareilleen täyttää minun pyyntöni. Ja niinpä saapui huomenissa kuusi metsäherraa yhtä monen kuorman kanssa, kahdeksan hevosta kunkin edessä. Yhdeksän sauvaa minä pystyitin maahan nelikulmion muotoon, joka ulottui puoli kolmatta jalkaa joka taholle. Neljä muuta sauvaa sidoin vaakasuoraan joka kulmaan, niin että niistä syntyi jonkunlainen

kalteri tarhan ympärille. Levitin sitten nenäliinani tarhan yli ja pingoitin sen joka puolelta lujasti. Tämän tehtyäni, pyysin keisarin lähettämään neljäkolmatta parhaita ratsumiestä äksieraamaan tarhaan. Hänen majesteetinsa hyväksyi minun ehdotukseni, ja niinpä minä nostin hevostmiehet, yhden toisensa perästä ratsuineen aseineen ja varustuksineen nenäliinalle. Heti käskyn saatuaan he jakaantuivat kahteen parveen, ja nyt alkoi leikkisota: siinä he ampuivat toisiansa tylsäpäisillä nuolilla, huiskivat miekoillaan, hyökkäsivät ja pakenivat. Kaikki tapahtui niin erinomaisessa järjestyksessä, ett'en moista ole milloinkaan nähnyt.

Keisari oli niin mielissään, että käski panna tämmöisiä huveja toimeen useampana päivänä perätysten. Innostuipa niinkin, että itekin nousi komentamaan ratsumiestensä liikkeitä ja sai, vaikka kovallekin otti, keisarinna suostumaan siihen, että minun sallittiin nostaa keisarinna kantotuoleineen päivineen kilpatarhan yläpuolelle, josta hänen oli parempi katsella leikkisotaa. Onnekseni ei sattunut koko aikana mitään tapaturmaa. Kerran vaan erään kapteenin tulinen ratsu sattui kavioidensa puhkaisemaan reiän nenäliinaan, jolloin sekä ratsu että kapteeni keikahtivat kellellensä. Kiireimmän kaupassa minä nostin ne molemmat pystyyn, tukkesin reiän toisella kädellä ja nostin heidät toisella maahan. Ratsulta oli nyrjähtänyt vasen jalka, mutta kapteeni pääsi ihan ehjänä. Nenäliinani minä sittemmin paikkasin niin hyvin kuin osasin, mutta en sen koommin enää luottanut sen kestävyteen moisissa yrtyksissä.

Kerran ollessani hovia tällä tapaa huvittamassa, tuotiin äkkiä hänen majesteetillensa sana, että muutamat hänen alamaisistansa, ratsastellessaan niillä tienoin, missä minut ensin oli huomattu, olivat löytäneet maasta suuren, mustan esineen. Muodoltaan se on, sanottiin, varsin kummallinen, laidoiltaan niin laaja, kuin hänen majesteettinsa makuukammio ja keskikohdalta miehen korkuinen. Mikään elävä se ei ole, niinkuin ensin oli luultu, sillä nurmella se loikoi ihan yhdessä kohdin. Muutamat olivat monta kertaa astuneet sen ympäri, toiset nousneet sen hartioille ja kuvullekin, joka oli sileä ja tasainen. Polkemalla oli esine huomattu aivan ontoksi. Alamaiset kaikessa nöyryydessä otaksuvat sen olevan ihmisvuoren kapineita, ja jos hänen majesteetinsa suvaitsee, niin se tuodaan tänne. Ei siihen tarvita kuin viisi hevosta. Minä ymmärsin heti, mistä on kysymys, ja iloitsin sydämeni pohjasta nuo sanomat kuultuani.

Tuo löydetty esine ei ollut mikään muu kuin minun hattuni. Haaksirikkoon joutuessamme se oli vielä ollut minulla päässä, nauhalla sidottuna leuan alle, ja siinä se oli vielä ollut veneessäkin soudettaessa, mutta luulin sitten, maihin pyrkiessäni, nauhan heltineen ja hattuni jääneen mereen. Nyt pyysin hänen majesteetiansa käskemään, että se tuotaisiin minulle niin pian kuin mahdollista. Selitin samalla, millinen kapine se on ja mihin sitä tarvitaan. Seuraavana päivänä kuormurit sen toivatkin, mutta ei se aivan entisellään enää ollut. Liereihin oli, puolenkolmatta tuuman päähän laidoista, puhkaistu kaksi reikää, kumpaankin oli pistetty koukku, ja näistä köydet länkiin. Tällä tavoin minun hattuni oli laahattu maata pitkin lähes puoli Englannin penikulmaa. Koska kumminkin maanpinta siellä on tasaista ja pehmoista, niin tuli hattu perille paremmassa kunnossa kuin olin luullutkaan.

Kaksi päivää senjälkeen pisti hänen majesteetinsa päähän ruveta huvitteleimaan varsin merkillisellä tavalla. Se osa armeijaa, joka majaili pääkaupungissa ja sen läheisyydessä, sai käskyn olla valmiina. Sitten hän pani minut seisomaan kuin mikä kolossi jalat niin levällä kuin suinkin mahdollista, ja senjälkeen käskettiin kenraali, muuan vanha ja tottunut sotajoukkojen johtaja ja samalla minun suojelijani, marssittamaan sotajoukkoja minun jalkojeni välitse, jalkaväki 24 miestä, ratsuväki 16 miestä rivissä, soivin torvin ja liehuvin lipuin, keihäät sojossa. Sotaväkeä oli siinä yhteensä kolmetuhatta jalkaja tuhat ratsumiestä. Hänen majesteetinsa oli julistanut käskyn, että jokaisen sotilaan tulee marssin aikana hengenrangaistuksen uhalla osoittaa täydellistä kunnioitusta minun personaani kohtaan. Muutamat nuoremmat upseerit eivät kumminkaan malttaneet olla hiukan irvistelemättä, nähdessään, missä viheliäisessä kunnossa minun housuni olivat.

Olin jo tuon tuostakin läheteltyt hänen majesteetillensa kaikenkaltaisia esityksiä ja anomuksia vapaaksi pääsemisestääni. Vihdoin hän otti asian esille ensin salaisessa neuvoskunnassa ja sitten valtioneuvostossa. Vastustajia ei ollut kuin yksi ainoa, Skyresh Bolgolam, josta aivan syyttä suotta oli tullut minun veriviholliseni. Koko neuvoskunta kumminkin äänesti hänet kumoon, ja kuningas vahvisti päätöksen. Tuo vastustajani oli galbet eli valtakunnan amiraali. Hän nautti keisarin luottamusta ja olikin valtion asioihin varsin perehtynyt, vaikka luonteeltaan äreä ja äkäinen mies. Hänen täytyi nyt antaa perää, mutta sen verran hän kumminkin sai aikaan, että ne artikkelit ja ehdot, joitten nojalla minä olin pääsevä vapaaksi, ja jotka minun piti valallani vahvistaa, jätettiin hänen sepitettäväikseen. Nämä artikkelit toi minulle Skyresh Bolgolam omassa personassaan, mukanaan kaksi alisihteeriä ja muutamia ylhäisiä virkamiehiä. Sittenkuin artikkelit oli minulle julkiluettu, käskettiin minun valalla sitoutua noudattamaan niitä. Vala minun piti tehdä ensin oman maani tavan mukaan ja sitten niin kuin heidän laissansa säädetty on. Minun tuli sitä tehdessäni pitää oikeata jalkaani vasemmassa kädessä ja asettaa oikean käden etusormi pääläelleni ja peukalo oikean korvan nipukkaan.

Lukija kukaties on nyt utelias saamaan tietoa senpuoleisen kansan kirjoitustavasta ja lauseparsista

kuin myös niistä ehdoista, joilla minulle vapaus suotiin. Senpä vuoksi olen koko asiakirjan kääntänyt sanasta sanaan, mikäli olen kyennyt. Ja näin se kuuluu:

*Golbasto Momaren Evlame Gurdilo Shefin Mully Ully Gue*, Lilliputin kaikkivaltias kuningas, maailman ihastus ja kauhistus, jonka valtakunta ulottuu viisituhatta blustrugia (noin 20 km) maan ääriin saakka; kaikkein häiritsijäin hallitsija, varttansa pitempi kaikkia ihmislapsia; jonka jalat tallaavat maan sisustaa, ja jonka käsi aurinkoa tavoittelee; jonka viittauksesta maailman ruhtinaitten polvet vapisevat; suloinen kuin kevät, ihana kuin kesä, hedelmällinen kuin syksy, pelottava kuin talvi. Hänen kaikkein ylevin majesteetinsa edespanelee sille ihmisvuorelle, joka äskettäin meidän taivaallisiin alueisimme saapunut on, seuraavat artikkelit, jotka hänen, juhlallisella valalla noudattaaksensa, vahvistaman pitää.

*Ensiksi.* Ihmisvuori älköön meidän alueistamme poistuko, ilman meiltä annettua ja valtakunnan sinetillä lukittua lupakirjaamme.

2:ksi. Hän älköön rohjetko ilman meidän nimenomaista käskyämme meidän pääkaupunkiimme sisälle astua; jolloin asujamille pitää kaksi tuntia ennen varoitus annettaman, jotta tietäisivät heidän huoneissansa pysyä.

3:ksi. Sanotun ihmisvuoren tulee hänen vaelluksillansa pysyä meidän suurimmilla vallanteillämme; älköön hän myös uskaltako niityillä ja viljavainoilla käyskennellä tahi niihin pitkäksensä panna.

4:ksi. Sanotuilla vallanteilla vaeltaissansa tulee hänen visusti huolta siitä pitää, ett'ei hän jaloillansa maahan tallaa ketäkään meidän rakkaista alamaisistamme eikä heidän hevosiansa eikä heidän rattaitansa; älköön hän myös ketäkään sanotuista alamaisistamme käsiinsä ottako ilman heidän omaa suostumustansa.

5:ksi. Jos sangen pikaisen sanan saattaminen tarpeelliseksi havaitaan, on ihmisvuori velvollinen kerran kuukaudessa kuljettamaan sanansaattajaa ja hänen hevostansa taskussansa kuusi päivänmatkaa ja jättämään hänet (milloin niin vaaditaan) eheänä meidän eteemme.

6:ksi. Hänen pitää olla meidän liittolaisemme meidän vihollisiamme vastaan, jotka Blefuscun saarella asuvat, ja tehdä minkä suinkin voi, hävittääksensä heidän laivastonsa, jota he nyt rakentelevat ja sillä meidän päällemme aikovat hyökätä.

7:ksi. Sanotun ihmisvuoren tulee, hänen vapaina aikoinansa, olla meidän työmiestemme apuna, nostamassa senkaltaisia suuria kiviä kuin puutarhamme aitaan ja muihinkin keisarillisiin rakennuksiin tarvitaan.

8:ksi. Sanotun ihmisvuoren tulee kahden kuukauden kuluessa sisäänjättää tarkka ilmoitus meidän valtakuntamme laajuudesta, laskettuna hänen askeleissansa, jotka hän rantoja myöten astunut on.

Viimeiseksi. Sittenkuin ihmisvuori juhlallisesti vannonut on, että hän kaikki yllämainitut artikkelit pitää ja noudattaa tahtoo, on hän saapa sekä ruuaksensa ja juomaksensa niin paljo kuin 1724 alamaistamme heidän ylöspitämiseksensä tarvitsevat. Hänellä pitää myöskin oleman vapaa tyköpääsemys meidän keisarillisen personamme eteen, ja on hänen osaksensa tuleva muitakin osoituksia meidän suosioistamme.

Annettu Belfaboracin palatsissa kahdentena päivänä toistakymmentä meidän hallituksemme yhdennessä kuukaudessa kymmenettäkymmentä.

Minä vannoin ja allekirjoitin nämä artikkelit suurella ilolla ja mielihyvällä, vaikk'eivät ne olleetkaan kaikki niin kunniakkaita kuin olisin toivonut. Nehän olivat kokonaan Skyresh Bolgolamin, yliamiraalin, ilkeämielisyyttä vaan. Heti senjälkeen otettiin minulta kahleet jaloista pois ja nyt olin aivan vapaa mies. Keisari teki minulle sen kunnian, että oli läsnä koko juhlamenojen ajan. Kiitollisuuteni osoitteeksi minä lankesin hänen majesteetinsa jalkoihin, mutta hän käski minun nousta ja lausui minulle monta armollista sanaa, joita en käy tässä toistamaan, jott'en näyttäisi turhamieliseltä. Lopuksi hän lausui toivovansa, että minusta tulee hänelle hyödyllinen palvelija, ja että minä todistan ansainneeni kaiken sen suosion, kuin hänen puoleltansa minun osakseni tullut on ja vastedes tulla saattaa.

Lukija suvaitkoon ottaa huomionsa, että keisari oli viimeisessä artiklassaan määrännyt minulle niin paljon ruokaa ja juomaa kuin 1728 lilliputilaista tarvitsee. Perästäpäin kerran kysäisin eräältä tuttavaltani hovissa, miksikä juuri tämä luku oli mitaksi ja määräksi vahvistettu, ja hän kertoi, että hänen majesteetinsa matemaatikot, mitattuansa kvadrantilla minun ruumiini pituuden, olivat huomanneet sen 12 kertaa suuremmaksi heidän kokoansa. Täten he olivat laskeneet, että minun ruumiini on vähintänsä 1728 kertaa niin suuri kuin heidän, ja siis pitää minun saada ravintoakin samassa suhteessa. Siitä nyt lukija näkee, kuinka älykästä väkeä lilliputilaiset ovat, ja kuinka ymmärtäväinen ja tarkka taloudenhoitaja heidän kuuluisa keisarinsa on.

# NELJÄS LUKU

Mildendo, Lilliputin pääkaupunki, ja keisarillinen palatsi. — Keskustelu ylisihteerin kanssa. — Tekijä lupaa auttaa keisaria hänen vihollisiansa vastaan.

Vapaaksi päästyäni minä ensi työkseni pyysin lupaa saada käydä Mildendossa, valtakunnan pääkaupungissa. Helposti siihen luvan sainkin sillä nimenomaisella ehdolla kumminkin, ett'en tekisi pahaa ihmisille enkä taloille. Kaupungin asukkaille annettiin keisarillisella julistuksella tieto minun tulostani.

Muuri kaupungin ympärillä on puolikolmatta jalkaa korkea ja yksitoista tuumaa leveä, niin että parivaljakko varsin hyvin pääsee kulkemaan sen harjalla. Muurin sivuilla on torneja joka kymmenen jalan päässä.

Minä harppasin läntisen portin yli ja läksin kulkemaan kaupunkia, pysytellen vain kahdella pääkadulla. Niitä myöten minä astuskelin varsin verkasti ja kylki edellä, ylläni pelkkä hihatton liivijakku, jottei nutunliepeistä olisi haittaa katoille ja räystäälle. Peräti varovasti siinä täytyi liikkua, ett'ei tallaisi jonkun vitkastelijan päälle, joka vielä oleskeli kaduilla, vaikka käsky oli käynyt, että itsekunkin pitää huoneessansa pysymän, vahinkoja välttääksensä. Akkunat ja katot olivat niin täpötäynnään ihmisiä, ett'en luule matkoillani missään nähneeni niin väkirikasta paikkaa.

Kaupunki on täydellinen neliö, ympärillä muuri joka taholle 500 jalkaa pitkä. Molemmat pääkadut, viisi jalkaa leveät, kulkevat ristikkäin ja jakavat kaupungin neljään kortteliin. Poikkikadut, jotka vain näkemältä näin, mutta joita en päässyt kulkemaan, olivat 12-18 tuumaa leveitä. Kaupunkiin mahtuu 500 tuhatta asukasta. Talot ovat kolme-, vieläpä viisikerroksisia. Puodeissa ja toreilla runsaasti kaikenlaista tavaraa.

Keisarin palatsi on keskellä kaupunkia, kahden pääkadun risteyksissä. Sen ympäri kulkee kaksi jalkaa korkea muuri. Minulla oli hänen majesteetinsa lupa astua tämän muurin yli, ja koska muurin ja palatsin välillä oli 20 jalkaa avara tila, niin saatoin nähdä palatsin joka puolelta. Linnan ulkopiha on 40 jalkaa neliössä, ja sen sisäpuolella on kaksi muuta pihaa. Sisimmässä sijaitsee keisarin huoneusto. Koska nyt ulkopuolisen pihan rakennukset olivat vähintänsä viisi jalkaa korkeita, oli minun mahdoton harpata niitten yli, harjoja vahingoittamatta, vaikka seinät olivatkin hakatusta kivistä, neljä tuumaa paksuja. Keisari olisi mielellään suonut minun pääsevän näkemään palatsinsa komeutta, mutta se kävi mahdolliseksi vasta kolme päivää myöhemmin.

Läksin näet kuninkaalliseen metsään, joka sijaitsi sadan kyynärän päässä kaupungista, katkaisin siellä puukolla muutamia paksuimpia puita ja laitoin niistä kaksi jakkaraa, noin kolme jalkaa korkeita kukin ja tarpeeksi lujia kestäväksi minun painoani. Saatuani jakkarat valmiiksi, läksin jälleen kaupunkiin, jossa väestölle jo oli annettu uusi julistus minun tulostani. Ulkopuolisella pihalla nousin seisomaan toiselle jakkaralle ja nostin toisen kattojen yli sisäpihaan. Koukkupäisellä kepillä nostin sitten sisäpuolelle ensimmäisenkin jakkaran. Nyt kävin pitkäkseni ja asetin kasvoni keskimmäisen kerroksen akkunain kohdalle, jotka varta vasten oli jätetty auki. Siinä kohtasi silmäni loistavin näky, mitä suinkin saattaa ajatella.

Siinä näin keisarinnan ja nuoret prinssit, itsekunkin eri huoneissaan, loistavat seurueet ympärillensä. Hänen majesteetinsa keisarinna suvaitsi myhähtää minulle hyvin armollisesti ja ojensi minulle akkunan kautta kätensä suudeltavaksi.

Aamulla kerran — taisi olla puoli kuukautta siitä kuin olin päässyt vapaaksi — saapui minun luokseni Reldresal, yksityis-asian ylisihteerin, niinkuin hänen arvonimensä kuuluu. Yhden ainoan palvelijan seurassa hän tuli, jätettyään vaununsa jonkun matkan päähän, ja pyysi päästä puheilleni. Minä otin hänet heti vastaan, hän kun oli ylhäinen ja suuriansiainen mies sekä sitä paitsi oli tehokkaasti kannattanut minun hakemuksiani hovissa. Minä tarjousin olemaan pitkälläni, jotta hän paremmin ulottuisi minun korvani kohdalle, mutta hän piti parempana olla kämmenelläni koko keskustelun ajan.

Hän onnitteli ensiksi minua vapauteni johdosta, huomauttaen, että hänelläkin on jonkin verran ansiota sen hankkimisessa, mutta, lisäsi hän, en minä vapauttani sittenkään olisi niin helpolla saanut, elleivät hovin olot olisi nykyään varsin omituisella kannalla. Niin kukoistavalta kuin tila maassa näyttääkin ulkomaalaisen silmissä, sanoi hän, on meillä kaksi ankaraa ahdistusta: kotona raivoaa puolueriitoja, ja ulkoapäin uhkaa vihollisista mahtavin.

— Mitä ensinmainittuihin tulee, niin tietäkää, — puhui hän, — että meillä on jo 70 kuukautta kestänyt riitoja kahden puolueen, Trameksanien ja Slameksanien, välillä. Nimensä ne ovat saaneet kenkiensä korkojen mukaan: toisilla on korkeammat korot, toisilla matalammat. Tähän asti on se luulo

ollut yleinen, että korkeat korot sopivat parhaiten meidän perustuslakiemme henkeen, mutta siitä huolimatta on majesteeti päättänyt käyttää maansa hallinnossa yksinomaa matalain korkojen pitäjiä ja jaella heille kaikki virat, jotka kruunun asetettavissa ovat. Sen te kyllä pian saatte huomata, niinkuin senkin, että hänen majesteetinsa kengänkorot ovat kahta drurria matalammat kuin kenenkään hovimiehen. (Drurri on neljästoista-osa tuumaa.) Niin ovat nämä puolueet eripuraisia keskenänsä, ett'eivät enää yhdessä syö eivätkä juo, eivät edes keskustelekaan keskenään. Trameksaneja, elikkä korkeakorkoisia, on kaiketikin luvullensa enemmän kuin meitä, mutta valta on kumminkin kokonaan meidän käsissämme. Hänen keisarillinen korkeutensa perintöruhtinas näyttää, ikävä kyllä, kallistuvan korkeitten korkojen puolelle; ainakin huomaa selvään hänen pitävän toisessa kengässä korkeampaa korkoa kuin toisessa, jonka vuoksi hän onnahtelee käydessään. Ja kesken näitä sisäisiä riitoja uhkaa meitä hyökkäys Blefuscun saaren puolelta, joka on maailman toinen suurin valtakunta, alalleen ja voimalleen melkein yhtä suuri kuin hänen majesteetinsa valtakunta.

— Mitä sitten, — jatkoi hän, — teidän vakuutukseenne tulee, että maailmassa on muitakin valtakuntia, joissa asuu teidän kokoisianne ihmisolentoja, niin eivät filosofit meillä oikein ota sitä uskoaksensa, vaan luulevat pikemmin teidän pudonneen tänne kuusta tai jostain taivaan tähdestä. Se nimittäin on varmaa, että satanen teidän kokoisianne kuolevaisia saattaisi vähässä ajassa sukupuuttoon hävittää kaiken pellon viljan ja kaiken karjan hänen majesteetinsa alueilta. Sitä paitsi ei meidän historioissa, jotka ulottuvat kuusituhatta kuukautta ajassa taaksepäin, ole mainittu muita maita kuin nämä kaksi valtakuntaa, Lilliput ja Blefescu. Ja nämä kaksi mahtavaa naapurina ovat käyneet mitä tuiminta sotaa keskenänsä kokonaista kuusi neljättäkymmentä kuukautta.

— Tämän sodan syy oli seuraava, — kertoi Reldresal. Kaikkina aikoina ja kaikin paikoin on tunnettu ja tunnustettu, että muna on ennen syömistä avattava paksummasta päästä. Mutta nyt sattui nykyisen majesteetin vaari kerran, pikku poikana, leikkaamaan sormensa, kun yritti avaamaan munaa vanhan tavan mukaan paksummasta päästä. Silloin hänen isänsä, keisari, julisti, että kaikkien alamaisten tulee, ankaran sakon uhalla, avata munat terävämmästä päästä. Tämän uuden lain pani kansa kovin pahaksensa. Aikakirjat kertovat, että sen johdosta syntyi kapinoita kuusi eri kertaa. Niissä meni yhdeltä keisarilta henki, toiselta kruunu. Blefuscun hallitsijat yllyttelivät myötäänsä näitä sisällisiä riitoja, ja aina kun kapinat oli saatu kukistetuiksi, siirtyivät maanpakoon tuomitut Blefuscun valtakuntaan. On laskettu, että enemmän kuin yksitoista tuhatta ihmistä kernaammin meni kuolemaan kuin suostui aukaisemaan munia terävämmästä päästä. Satoja nidoksia kirjoitettiin näistä kinastuksista, mutta "paksumman pään miesten" kirjat on jo aikaa sitten kielletty ja koko se puolue lain kautta julistettu kelvottomaksi julkisiin virkoihin. Näitten rettelöiden aikana Blefuscun keisarit huomauttivat meitä monta kertaa lähettiläittensä kautta hajaannuksen aikaansaamisesta uskonnossa, syyttäen meitä siitä, että olimme rikkoneet niitä päämääräyksiä vastaan, jotka meidän suurin profettamme Lustrog oli säätänyt Blundecralissa (Lilliputien koranissa) ja sen viidennessä luvussa viidettäkymmentä. Mutta tuo nyt oli pelkkiä verukkeita vain, sillä tekstin sanat kuuluvat: "kunkin todellisesti uskovaisen pitää särkeä muna siitä päästä kuin sopiva on." Ja mikä pää se sopiva on, se olisi, minun nöyrän mielipiteeni mukaan, jätettävä itsekunkin omantunnon asiaksi taikka maistraatin korkeimman virkamiehen määrättäväksi. Mutta sittemmin saivat nuo paksumman pään miehet niin paljon suosiota Blefuscun keisarin hovissa ja niin paljon apua ja kannatusta puolueeltansa täällä kotona, että veristä sotaa on käyty kumminkin valtakunnan välillä jo kuusi ja kolmekymmentä kuukautta. Ja sen ajan kuluessa meiltä on mennyt neljäkymmentä linjalaivaa ja koko joukko pienempiä aluksia kuin myös yhteensä kolmekymmentä tuhatta parhainta miestä meidän meriväestämme ja sotajoukostamme. Vihollisten tappiot ovat olleet jonkun verran suuremmat kuin meidän. Nyt he ovat varustaneet suurilukuisen laivaston ja aikovat hyökätä meidän kimppuumme. Hänen keisarillinen majesteetinsa on nyt, luottaen teidän miehuuteenne ja voimaanne käskenyt minun antamaan teille kertomuksen asiain tilasta täällä.

Minä pyysin sihteerin edeskantamaan hänen majesteetillensa minun nöyrän alamaisuuteni tunteet ja ilmoittamaan hänelle, ett'ei minun sovi muukalaisena sekaantua puolueriitoihin, vaan että minä olen altis, oman henkeni uhalla, puolustamaan hänen personaansa ja valtakuntaa kaikilta kuin sitä uhata uskaltavat.

## VIIDES LUKU

Vihollisen hyökkäys torjuttu erinomaisella sankariryöllä. — Korkein arvonimi. — Lähettiläitä Blefuscusta. — Rauhanteko. — Tulipalo. — Keisarinnan palatsi pelastettu.

Blefuscun valtakunta sijaitsee saarella pohjoiskoilliseen Lilliputista. Kumpaisenkin saaren välillä on

1100 yardia (n. 1 km) leveä salmi. Minä en ollut vielä nähnyt sitä ja nyt, kuultuani hyökkäyksen uhkaavan siltä puolen, koetin entistä enemmän olla näyttäytymättä rannalla. Blefuscuunhan ei ole vielä tietoa minusta saapunut, ja nyt he saattaisivat huomata minut. Sitä paitsi oli sodan aikana kaikenlainen yhteys molempain valtakuntain välillä hengen rangaistuksen uhalla kielletty ja kaikki alukset otettu sodan tarpeiksi takavarikkoon.

Minä ilmoitin hänen majesteetillensa suunnitelmani, jonka mukaan minä aion valloittaa koko vihollisen laivaston, joka, niinkuin meidän vakoojilta olin kuullut, on parhaillaan Blefuscun satamassa, valmiina ensi tuulella lähtemään liikkeelle. Kokeneilta merimiehiltä sain tietää salmen olevan keskikohdalta nousuveden aikana 70 glumgluffia (noin 6 jalkaa) ja muissa paikoin korkeintaan 50 glumgluffia syvän. Läksin saaren koilliskulmaan, vastapäätä Blefuscu, lymysin erään kukkulan taakse ja tarkastelin taskukiikarillani vihollisen laivastoa: siinä oli 50 sotalaivaa ja koko joukko kuljetusaluksia.

Kotia tultuani annoin käskyn — siihen näet olin valtuutettu — tuoda koko joukon mitä lujimpia köysiä ja rautatankoja. Köydet olivat tavallisen purjelman paksuisia ja rautatangot pituudelleen ja paksuudelleen kuin sukkapuikot. Köydet minä kiersin kolminkertaisiksi, samoin rautatangot, joitten päät sitten taivutin koukun muotoon.

Näin varustettuna palasin rannan kalliolle, riisuin siellä nutun, kengät ja sukat ja astuin mereen puoli tuntia ennen nousuvettä, ylläni pelkkä liivijakku. Kaalasin niin nopeasti kuin suinkin mahdollista oli ja uin syvimmän kohdan yli, noin 30 yardia, kunnes taas tuntui pohja jalkain alla. Ei kulunut puoltakaan tuntia, niin jo olin laivaston luona. Viholliset, minut nähtyänsä, säikähtivät niin pahanpäiväisiksi, että hypätä loikkasivat laivoistaan mereen ja uivat rannalle. Heitä oli vähintänsä 30000 henkeä. Otin nyt köyteni esille, pistin koukun kunkin laivan kokkaan ja sidoin köysien päät yhteen. Tätä tehdessäni vihollinen laukaisi minuun nuolia muutaman tuhannen, ja niistä sattui minua koko joukko käsiin sekä kasvoihin. Siitä oli paljo haittaa työlleni, puhumattakaan siitä, että haavoja pisti ja kirveli. Enimmin pelkäsin silmiäni, ja pahoin niitten olisi käynytkin, ellei olisi muuan oiva keino johtunut mieleeni.

Niinkuin ennen olen maininnut, oli minulla silmälasit erikoisessa taskussa, joka oli keisarin tarkastajilta jäänyt huomaamatta. Ne minä nyt sidoin nenälleni niin lujasti kuin laatuun kävi ja jatkoin rohkeasti työtäni, välittämättä vihollisen nuolista. Moni niistä kyllä sattui silmälaseihin, mutta ei siitä sen suurempaa vahinkoa; siirrähtivähän vain lasit sijoiltansa hiukan. Saatuani kaikki koukut kiinni, rupesin vetämään köysiä sidotusta päästä, mutta laivatpa eivät liikahtaneetkaan. Ne olivat kiinni ankureissaan, ja niinpä oli uljain osa yritystäni vielä suorittamatta. Päästin köydet käsistäni — olivathan ne koukuissa kiinni — ja leikkasin urheasti ankkuritouvit puukolla poikki, saaden pari sataa nuolta käsiin ja kasvoihin. Nyt tartuin jälleen solmuun kiinni ja vedin varsin helposti perässäni viisikymmentä vihollisen suurinta sotalaivaa.

Blefusculaisilla ei ollut ensi alussa aavistustakaan minun tarkoituksistani. Hämmästyen he katselivat, kuinka minä leikkelin poikki laivain ankkuritouveja, ja luulivat minun aikovan saada laivat tuuliajolle ja törmäilemään toisiinsa, mutta pian he huomasivat koko laivastonsa lähtevän liikkeelle hyvässä järjestyksessä ja minun vetävän köysien päästä. Silloin pääsi heiltä niin hirmuinen hätähuuto ja epätoivoinen parkuna, että sitä on mahdoton kuvata ja mahdoton käsittää. Päästyäni nuolten kantamasta minä pysähdyin hetkeksi ja vedin nuolet ulos käsistäni ja kasvoistani ja voitelin niitä sillä rasvalla, jota minulle jo ensi päivänä Lilliputissa oli annettu nuolenhaavoihin pantavaksi, niinkuin edellä jo olen kertonut. Otin sitten silmälasit pois, odotin tunnin verran, kunnes luode oli vähän laskenut, kaalasin keskikohdan yli, saalis perässäni, ja saavuin onnellisesti Lilliputin keisarilliseen satamaan.

Keisari oli koko hoviväkensä kanssa rannalla odottamassa tämän suuren seikkailun päättymistä. Ensi alussa he näkivät laivaston lähenevän lavean puoliympyrän muodossa. Minua he eivät erottaneet, minä kun olin rintaa myöten vedessä. Laivaston tullessa keskelle salmea, ulottui vesi minua kaulaan saakka. Silloin he säikähtivät, keisari luuli minun hukkuneen ja vihollisen laivaston lähenevän täydessä sotarinnassa. Mutta pian häneltä pelko hälveni, sillä salmi kävi matalammaksi joka askeleelta, minkä astuin, eikä aikaakaan, niin jo olin kuuleman päässä rannasta. Silloin minä kohotin korkealle köyden solmupään ja huusin kovalla äänellä: "Kauan eläköön kaikkein mahtavin Lilliputin keisari!"

Maihin noustuani tämä suuri hallitsija otti minut vastaan mitä mairittelevimmilla ylistyspuheilla ja nimitti minut ihan siinä paikassa *nardac*'iksi, joka siellä on arvonimistä korkein.

Hänen majesteetinsa lausui nyt sen toivomuksen, että minä jossain toisessa tilaisuudessa toisin loputkin vihollisten laivoja hänen satamiinsa. Näin määrätön on ruhtinaitten kunnianhimo. Tämäkään keisari ei näkynyt tavoittelevan sen vähempää kuin tehdä koko Blefuscun valtakunnasta pelkkä maakunta, varakuninkaan hallitsema. Siten hän toivoi saavansa kukistetuiksi paksunnan pään miehet kokonaan ja pakottaneeksi senkin puoleisen kansan avaamaan munia terävämmästä päästä. Siten, niin hän ajatteli, tulee hänestä koko maailman yksinvalti. Minä koetin saada häntä luopumaan moisista ajatuksista, esiintuoden sekä politillisia että oikeusopillisia syitä. Sanoin hänelle suoraan, etten minä

ikipäivinä suostu käymään kätyriksi sellaiseen yritykseen, jolla vapaa ja uljas kansa aiotaan saattaa orjuuteen. Asia otettiin keskusteltavaksi valtakunnan neuvostossa, ja siellä olivat viisaimmat ministerit minun puolellani.

Tämä minun avoin selitykseni oli niin täydessä ristiriidassa hänen majesteetinsa hankkeiden ja politiikan kanssa, ett'ei hän saattanut sitä milloinkaan antaa minulle anteeksi. Hän toi tämän mielipiteensä esiin valtakunnan neuvostossa varsin salakavalalla tavalla. Viisaimmat ministereistä — niinkuin perästäpäin sain tietää — näkyivät vaitiolollaan olevan samaa mieltä kuin minä. Toiset sitä vastoin, salaisia vihollisiani, eivät malttaneet olla ohimennen lausumatta muutamia epäedullisia sanoja minusta. Ja siitä saakka rupesi muuan hänen majesteetinsa kannattama liittokunta ministereitä vehkeilemään minua vastaan. Kahden kuukauden perästä puhkesi vihamielisyys ilmielekkiin ja oli vähällä saada toimeen minun kukistumiseni. Näin vähän painavat suurimmatkaan ruhtinaille osoitetut palvelukset, jos toiselle vaakalautaselle joutuu kieltäytyminen tottelemasta heidän oikkujansa.

Kolme viikkoa minun onnistuneen yritykseni jälkeen saapui Blefuscusta juhlallinen lähetyskunta, nöyryimmästi tarjoamaan rauhaa. Se solmittiinkin meidän keisarille peräti edullisilla ehdoilla. Lähettiläitä oli kuusi ja heillä mukanaan noin 500 henkeä saattueena. Heidän esiintymisensä oli kerrassaan loistava, niin hyvin heidän hallitsijansa mahtavuuden kuin heidän toimensa tärkeyden mukainen. Liittokirjaa tehtäessä olin minä heille apuna sen luottamuksen nojalla, mikä minulla hovissa siihen aikaan oli tai minkä ainakin luulin itselläni olevan. Toimensa päätettyään, heidän eksellensinsä tekivät muodollisen visitin minun luonani, sillä he olivat saaneet kuulla, kuinka paljon minä olin pitänyt heidän puoltaan. He puhelivat ensin mairittelevin sanoin minun voimastani ja ylevämielisyystani ja herransa ja keisarinsa nimessä kutsuivat minua käymään heidän maassansa, lausuen sen toivomuksen, että minä osoittaisin sielläkin sitä verratonta väkevyyttäni, josta he olivat niin paljon ihmeitä kuulleet.

Minä puolestani pyysin heitä edeskantamaan minun nöyryimmän kunnioitukseni heidän herrallensa ja keisarillensa, jonka hyvään avujen maine on täyttänyt koko maailman ihmettelyllä ja ihailulla, ja jonka eteen minä toivon saavani astua, ennenkuin palajan isänmaahani.

Päästyäni ensi kertaa senjälkeen meidän keisarin puheille, pyysin häneltä lupaa saada käydä Blefuscun hallitsijan luona. Luvan hän minulle suvaisi antaa, mutta varsin kylmästi, sen huomasin. Syytä tuohon en osannut arvata, kunnes minulle kuiskattiin, että Flimnap ja Bolgolam olivat selittäneet minun keskusteluni lähettiläitten kanssa osoittavan epäkunnioitusta hänen majesteetiansa kohtaan. Omatuntoni oli tässä kohden aivan syytön, ja siksipä minun käsitykseni hovista ja ministereistä silloin ensi kertaa järkähti.

Lukija muistaneekin vielä, että minun vapautuskirjassani oli muutamia kohtia, jotka eivät minua miellyttäneet, ne kun olivat liiaksi orjamaisia. Enkä olisi allekirjoituksellani niihin suostunutkaan, ellei kova hätä olisi pakottanut. Nyt kun minusta oli tullut ylhäinen nardac, ei tuommoisia toimia enää pidetty minun arvolleni sopivina, eikä keisari — se olkoon sanottu hänen kunniaukseen — niistä minulle koskaan edes maininnutkaan. Pian senjälkeen oli minulla tilaisuus osoittaa hänen majesteetillensa ainakin minun mielestäni varsin suuri palvelus.

Sydänyön aikana kerran heräsin siihen, että suuri kansan paljous piti kauheata melua oveni ulkopuolella. Säikähdin todellakin. Kuulin heidän myötänsä hokevan: "burglum". Muutamat hoviherroista tunkeusivat väkijoukon läpi ja pyysivät minua heti paikalla tulemaan palatsiin, jossa keisarinna huoneusto oli syttynyt palamaan. Muuan hovidaameista oli nukkunut vuoteesensa romaanin ääreen, lamppu oli kaatunut, ja siitä tulipalo. Minä nousin heti. Käsky annettiin astua syrjään minun tieltäni, ja kun tänä yönä oli kuutamoa, niin pääsin palatsille, tallaamatta ketään. Siellä oli jo pystytetty tikapuita seiniä vastaan ja ihmisillä sangot kädessä, mutta vesi oli pitkän matkan päässä. Sangot olivat suuren sormustimen kokoisia, ja ihmiset ojensivat minulle niitä minkä ennättivät, mutta liekki oli päässyt jo sellaiseen vauhtiin, ett'ei moisista mitä apua. Olinhan minä helposti saanut tulen tukautetuksi takillani, mutta pahaksi onneksi olin jättänyt sen kiireissäni kotia; ylläni ei ollut kuin nahkaiset liivit. Tila näytti varsin surkealta ja epätoivoiselta. Ja niin tuo muhkea palatsi olisi kuin olisikin palanut perustuksiansa myöten, ellei neuvokkaisuuteni — jota minulla toki ei aina ole mukana — olisi tullut avuksi. Mieleeni muistui, että muurin ulkopuolella on muuan likaropakko. Hetkeäkään viipymättä minä harppasin sinne, täytin hattuni tuolla hiukan löyhkäävällä vedellä ja riensin palopaikalle takaisin. Tulipalon sain nyt pian sammutetuksi, mutta sitä tehdessäni olin kauhukseni vähällä hukuttaa keisarinna ja keisarilliset lapset. Vesi oli näet täyttänyt huoneet, joihin keisarinna lapsineen ja hovidaameineen oli paennut, ja minulla oli täysi tekeminen poimiessani heitä akkunain kautta ulos ihan tunnottomina. Siitä sukesi varsin ikävä juttu minulle, mutta kolmen minutin kuluttua oli tulipalo kokonaan sammutettu, ja tuo jalo linna, monen ihmispolven aikana rakettu, oli pelastettu hävitykseltä.

Aamun koittaessa palasin kotia, odottamatta keisarin onnitteluja. Olin tosin tehnyt erinomaisen palveluksen, mutta enhän ollut varma, mitä hänen majesteetinsa arvelee siitä tavasta, jolla tehtävä tuli



suoritetuksi. Valtakunnan perustuslaeissa on näet säädetty hengenrangaistus jokaiselle, ken ikinä olla mahtaa, joka sormellaankaan kajoaa keisarintaan tai prinsessoihin. Hiukan lohdullisemmalta tuntui, saatuani tietää, että hänen majesteetinsa oli käsenyt oikeusasian ministerin laatimaan minulle nimenomaisen kirjallisen anteeksi-annon. Sitä ei minulle kumminkaan annettu. Yksityistä tietä kuulin keisarinnan olevan kauheasti pahoillansa minun teostani, vetäytyneen sisimpiin huoneisinsa ja päättäneen, ett'ei hän enää entistä asumustansa ikinä kuntoon laitata. Uskotuillensa hovidaameille hän ei malttanut olla ilmaisematta, että hän aikoo kostaa minulle keisarinnan palatsin saastuttamisen.

[Tämä tulipalo-kohtaus on kokonaan jätetty pois Henry Craik'in esipuheella varustetusta painoksesta. Muissa näkyy siitä olevan erillaisia mukailuja. Olemme tämän kohdan ottaneet pääasiallisesti George Routledgen julkaisusta. *Suom. muist.*]

## KUODES LUKU

Lilliputin asukkaista ja heidän tavoistaan ja laeistaan. — Tekijän elintavat. — Vihamiehiä.

Vaikka aikomukseni on julaista lähempi selonteko Lilliputin valtakunnasta erityisessä teoksessa, annan uteliaalle lukijalle jo tässäkin moniaita yleisiä tietoja. Ihmiset siellä, kuten jo olen sanonut, ovat vajaata kuutta tuumaa pitkiä, ja sitä mukaa ovat eläimet ja kasvitkin. Niinpä ovat suurimmat hevoset ja härjät neljä, virsi tuumaa korkeita, lampaat puoli kolmatta tuumaa, hiukan päälle tai alle; hanhet ovat varpusen kokoisia ja niin edespäin pienenevässä sarjassa niin pikkuisiin, ett'eivät niitä ainakaan minun silmäni erottaneet. Luonto on kumminkin lahjoittanut Lilliputilaisille erittäin hyvät silmät, he näkevät pienimmätkin esineet varsin tarkasti, vaikk'ei kovin pitkänkään matkan päästä. Niinpä näin kerran kokin kynivän leivosta, joka ei ollut kärpystä suurempi, ja nuoren tytön pujottavan näkymättömän hienoa silkkiä näkymättömän hienon neulan silmään. Pisimmät puut ovat siellä noin seitsemän jalkaa korkeita, muut kasvit sitä mukaa, mutta ne saa lukija kuvitella mielessänsä.

En ota sen laajemmalti puhuakseni heidän tieteistään. Sanon vaan, että useimmat tieteenhaarat ovat siellä kukoistaneet monta miespolvea. Mutta heidän kirjoitustapansa on varsin omituista. Eivät he kirjoita vasemmalta oikealle, niinkuin Europalaiset, eivätkä oikealta vasemmalle, kuin Arabialaiset, eivätkä ylhäältä alaskaan, kuten Kiinalaisten on tapa, vaan poikki puolin, ylänurkasta alanurkkaan, aivan kuin naiset meidän maassa.

Omituisia tapoja ja lakeja on heillä koko joukko, ja elleivät ne olisi niin kerrassaan toisenlaisia kuin minun armaassa kotimaassani, niin tekisi mieli niitä hieman puolustaakin. Hyvä olisi vain, jos niitä noudatettaisiin. Mainitsen ensinnäkin ilmiantajista. Kaikki valtiorikokset rangaistaan siellä tavattoman ankarasti, mutta jos syytetty tutkittaessa todistaa viattomuutensa, silloin rangaistaan syyttäjä heti kohta häpeällisellä kuolemalla ja hänen maastaan ja mannustaan korvataan syytetylle nelin kerroin ajan hukka, mielipaha, kärsimykset vankeudessa ja kaikki kulungit, mitä hänellä on ollut asiansa puolustamista varten. Ja ellei riitä, suorittaa kruunu loput. Keisari antaa hänelle jonkun suosionosoituksen, ja hänen viattomuutensa julistetaan ympäri kaupunkia.

Petosta pidetään siellä suurempana rikoksena kuin varkautta, ja harvoin petturi kuolemantuomion välttää. Siellä ollaan näet sitä mieltä, että huolellisuudella ja valppaudella ymmärtäväinen ihminen kyllä saattaa suojella omaisuutensa varkailta, mutta petokselta ei kunniallinen ihminen ole milloinkaan turvassa. Ja koska nyt alituinen ostaminen ja myöminen sekä luoton nojalla asioiminen on välttämätöntä, mutta siinä juuri paljo petosta tapahtuu, jopa sellaista sormienkin lävitse katsellaan, niin joutuisihan rehellinen mies myötäänsä vahinkoon, ja konna pääsisi voitolle, ellei laki petosta rankaisisi. Muistan, kun kerran olin keisarilta hankkimassa suojelusta eräälle syytetylle, joka oli isännältään kavaltanut rahoja: oli saanut jonkun summan vietäväksi toiseen paikkaan, mutta karannut rahoineen tipo tiehensä. Koetin lieventävänä asianhaarana vetää esiin sen ajatuksen, että tuohan oli vain luottamuksen väärinkäytöstä. Keisari puolestaan sanoi pitävänsä kerrassaan kamalana, että minä rupean puolustelemaan kaikkein pahinta rikosta. Eikä minulla siihen todellakaan ollut muuta sanomista kuin tuo yleinen lauseparsi: eri maissa eri tavat. Mutta kyllä minua vaan hävetti aika lailla.

Vaikka me yleensä sanomme palkintoa ja rangaistusta niiksi saranoiksi, joissa kaikkalainen hallitus kääntyy, niin en sitä perusohjetta ole nähnyt käytännössä noudatettavan missään muualla kuin Lilliputissa. Ken riittävästi todistaa tarkoin noudattaneensa maan lakeja 77 kuukautta, hän saa muutamia etuoikeuksia, aina säätynsä ja elämäntapansa mukaan, sekä sitä vastaavan summan rahoja nimenomaa tätä tarkoitusta varten perustetusta varastosta. Samalla hänelle annetaan *Snilpallin* tai

*Legalin* arvonimi, joka liitetään hänen nimensä perään, mutta joka ei siirry hänen perillisillensä. Tämä kansa piti meidän valtiosääntöämme hämmästyttävän vaillinaisena, kuultuaan minulta, että meillä saadaan lait noudatettaviksi ainoastaan rangaistuksilla, ja ett'ei niissä palkinnoista puhuta mitään. Lilliputien oikeushovissa onkin Oikeuden kuvalla kuusi silmää, kaksi edessä, kaksi takana ja yksi kummallakin puolella: se tietää valppautta; oikeassa kädessä on sillä kukkaro täynnä kultaa, vasemmassa tuppeen pistetty miekka: se tietää, että oikeus on alttiimpi palkitsemaan kuin rankaisemaan.

Virkoihin asetettaessa otetaan enemmän huomioon hakijan siveellisyys kuin kyky. Koska hallitus kerran — niin he ajattelevat — on ihmiskunnalle tarpeellista, niin riittää tavallinen ihmisjärki ellei yhteen, niin toiseen elämänkohtaan, eikä sallimus suinkaan ole säätänyt yleisten asiain hoitamista miksikään salaisuudeksi, jota vaan joku ani harva älyn ylimmälle kannalle kohonnut pystyisi ymmärtämään. Sellaisiahan ei synny miespolvea kohti kuin pari kolme. Totuutta, oikeamielisyyttä, kohtuutta ja muita avuja sitä vastoin on heidän mielestensä olemassa joka ihmisessä. Jokainen, ken kokemuksen nojalla ja asiata harrastaen näitä avujansa käyttää, hän pystyy maatansa palvelemaan, paitsi tietysti senkaltaisissa toimissa, jotka kysyvät erityisiä opinnoita. Siveellisen avun puute ei heidän mielestensä likimainkaan saata korvata suurimpiakaan henkisiä lahjoja, ja jos siis virka uskotaan pelkän älymiehen hoidettavaksi, niin se joutuu peräti vaarallisiin käsiin. Jos siis siveellinen mies tietämättömyydessään erehtyy, niin ei siitä yhteiskunnalle ole läheskään niin suurta vauriota, kuin jos teräväjärkinen mies häijyjen taipumusten vaikutuksesta vaipuu turmiollisiin väärintekoihin ja käyttää älyänsä niitten uudistamiseen ja puolustamiseen.

Ei myöskään se, joka ei usko jumalalliseen kaitselmukseen, ole kelvollinen mihinkään yleiseen toimeen. Koska hallitsijat — näin Lilliputissa ajatellaan — pitävät itseänsä kaitselmuksen edustajina, niin onhan aivan nurinpäistä, että he käyttävät virkamiehinään sellaisia, jotka epäilevät sen voiman olemassa oloa, minkä alaisina he itse työskentelevät.

Riittämättömyyttä pidetään siellä hengenrikoksena. He ajattelevat näin: ken kehnosti palkitsee hyväntekijäänsä, se on koko muunkin ihmiskunnan vihollinen, koskapa ei ole saanut siltä mitään, josta olisi sille kiitollisuuden velassa. Sellainen mies ei siis ansaitse olla hengissä.

Lukijaa huvittanee sitten kuulla jotain minun kotoisista oloistani ja elämäni laadusta yhdeksän kuukauden ja kolmentoista päivän kuluessa tässä maassa. Ollen luonnostanikin taipuvainen kaikenlaisiin näperrystöihin, jopa tarpeenkin pakottamana, minä laitoin keisarillisen puutarhan pisimmistä puista itselleni tuolin ja pöydän.

Kaksisataa ompelijatarta neuloi minulle paitoja sekä lakanoita ja pöytäliinoja lujimmasta ja karkeimmasta kankaasta, mitä suinkin saivat. Sittenkin täytyi heidän panna niitä monta kerrosta päälletysten, sillä paksuimmatkin kankaat ovat siellä koko joukon hienommat harsoa. Palttina siellä on tavallisesti kolme tuumaa leveätä, ja pakkaan menee sitä kolme jalkaa. Ompelijattaret ottivat minusta mitan ollessani maassa pitkälläni. Yksi seiso i niskani, toinen polvien kohdalla, pinnoitettu nuora välillänsä. Kolmas mittasi nuoran pituuden tuuman pituisella nauhalla. Senjälkeen he mittasivat minulta oikean peukalon, eivätkä muuta tahtoneetkaan, sillä matemaattisten laskujen mukaan kaksi mittaa peukalon ympäri on ranteen mitta, kaksi mittaa ranteen ympäri kaulan mitta, kaksi kaulan ympärystä vatsan ympärystä. Kun sitten vielä vanhakin paita oli heille malliksi maahan levitetty, niin saivat he tarkat mitat.

Kolmesataa räätäliä pantiin tekemään minulle vaatteita. Niiltä kävi mitan-otto toiseen tapaan. Minä kävin polvilleni, ja räätälit asettivat tikapuut maasta niskaan asti. Yksi kiipesi tikapuitten päähän ja laski luotilangan kauluksen kohdalta maahan; siinä takin pituus. Vyötäisistä ja hihoista otin mitat itse. Vaatteet tehtiin minun asunnossani, sillä nehän eivät olisi sopineet heidän suurimpaankaan tupaansa. Valmiina ne näyttivät samallaiselta tilkkutyöltä, jota vihaiset naiset Englannissa osaavat tehdä. Erotus vain se, että minun tilkkutakkini oli yhdenvärinen.

Kolmesataa kokkia oli minulla ruuanlaittajina. He asuivat perheineen pienissä majoissa asuntoni lähitteellä. Itsekukin valmisti kaksi ruokalajia. Kaksikymmentä passaria minä nostin pöydälleni; sata muuta oli maassa, kellä lihavadit käsissä, kellä viinitynnyrit tai muut juomalekkerit olallaan. Ne hinattiin, aina sitä myöten kuin käskin, ylös pöydälle varsin näppärällä laitoksella, siihen tapaan kuin Europassa väännetään sankoja ylös syvästä kaivosta. Vadillisesta tuli hyvä suupalanen ja lekkerillisestä kelpo kulaus. Lammaspaisti siellä antaa perää meillä laitetulle, mutta härjänpaisti on erinomaista. Oli minulla välisti, vaikka harvoin, sellainenkin härjänjalka pöydällä, että siitä tuli kolme suupalasta. Hanhista ja turkinpyistä tuli tavallisesti vain yksi suullinen, mutta parempia ne olivatkin kuin meillä.

Hänen keisarillinen majesteetinsa, kuultuaan minun elintavoistani, lausui kerran halajavansa saada onnen (näin hän suvaitsi lausua) tulla puolisonsa ja keisarillisten lastensa, sekä prinssien että prinsessain, kera aterioimaan minun kanssani. He saapuivat säädetyllä hetkellä, ja minä sijoitin heidät juhla-istuimille pöydälleni, vastapäätä itseäni. Henkivartijat sijoittuivat heidän taakseen. Flimnap,

valtiovarain hoitaja, seiso i hänkin siellä valkoisine sauvoineen. Huomasin hänen usein katselevan minua karsain silmin, mutta en ollut tuosta tietääkseniäkään; söin tavallista enemmän, oman rakkaan isänmaani kunniaksi ja hämmästyttääkseni hoviakin. Minulla on erityinen syy luulla, että Flimnap käytti tätä keisarillisten visittiä hyväkseen, kontitakseen herrallensa minua. Tämä ministeri oli pitkin aikaa ollut minun salainen vihamieheni, vaikka muitten silmissä oli minun kanssani enemmän mielin kielin kuin niin morakalta mieheltä sopi odottaakaan. Hän valitti keisarille, kuinka muka valtion rahavarat ovat huonossa tilassa, kuinka hänen on muka täytynyt ottaa kalliskorkoisia lainoja, kuinka valtion velkasetelit eivät enää käy kuin yhdeksän prosenttia alle nimellis-arvon, kuinka minä lyhyen ajan kuluessa olin tullut hänen majesteetillensa maksamaan lähes puolentoista miljonaa sprugia (heidän suurin, lehtikullan paksuinen kultarahansa), ja kuinka hänen majesteetinsa olisi edullista päästä minusta niin pian kuin mahdollista.

## SEITSEMÄS LUKU

Syytökset majesteetirikoksesta. — Kar kaaminen Blefuscun. — Vastaa-otto siellä.

Ennenkuin käyn kertomaan, mitenkä minä läksin tästä Lilliputien maasta, mainitsen eräästä salajuonesta, jota jo parin kuukauden aikana oli punottu minua vastaan.

Tähän saakka minä olin, alhaiseen syntyperäänikin nähden, ollut kokonaan vieras hovi elämälle. Olin kyllä kuullut ja lukenut ruhtinaitten sekä ministerien mielenlaadusta ja luonnosta, mutta en olisi koskaan luullut tällä asiahaaralla olevan niin kamalia vaikutuksia sellaisessa kaukaisessa maassa, jota hallitaan aivan toisenlaisten perus-ohjeiden mukaan kuin Europan valtakuntia.

Illalla kerran, valmistellessani parhaillani matkaa Blefuscun keisarin luokse, tuli luokseni muuan korkea hovin virkamies, jolle joskus ennen olin tehnyt suuria palveluksia, hänen ollessaan keisarin epäsuosiossa. Hän saapui kantotuolissa ja lähetti pyytämään puheille-pääsyä, nimeänsä kumminkaan ilmoittamatta. Kantomiehet lähetettiin pois, minä pistin kantotuolin lordisuuksineen päivineen taskuuni ja sanoin palvelijalleni, ett'en ole kenenkään tavattavissa. Panin sitten oven lukkoon, asetin kantotuolin, tapani mukaan, pöydälleni ja kävin istuvilleni sen ääreen.

Heti ensimmäisten tervehdysten jälkeen huomasin lordin kasvoilla syvän huolen. Tiedusteltuani syytä siihen, hän pyysi minua kärsivällisesti kuulemaan loppuun asti: asia koskee minun henkeäni ja kunniaani.

Hänen puheensa minä kirjoitin muistiin, heti hänen lähdettyänsä. Näin se kuului:

"Tietäkää, että joku aika sitten muutamat neuvoskunnan jäsenet ovat keisarin käskystä ja hänen majesteetinsa läsnäollessa pitäneet salaisia neuvotteluja teistä. Vasta pari päivää sitten hänen majesteetinsa teki lopullisen päätöksensä.

"Tiedättehän, että Skyris Bolgolah, galbeti eli yliamiraali, on ollut teidän verivihollisenne hamasta siitä saakka kuin maahan tulitte. Alkusyitä siihen en tiedä, mutta se on varma, että hänen vihansa teitä kohtaan on yhä yltnyt siitä saakka kuin valloittitte Blefuscun laivaston. Sehän himmensi hänen, yliamiraalin, kunnian. Hän sekä valtiovarain hoitaja Flimnap, kenraali Limtoc, kamariherra Lalcon ja oikeus-asiain ministeri Balmuff ovat yhdessä sepittäneet syytösartiklat teitä vastaan majesteetirikoksesta sekä muista hengenrikoksista."

Tämä esipuhe pani minut semmoiseen vimmaan, että olin keskeyttää hänet, sillä minähän tiesin olevani viaton, mutta hän pyysi minua vaikenemaan ja jatkoi:

"Kiitollisena teidän ystävällisyydestänne minua kohtaan, olen hankkinut tiedon koko neuvottelusta ja seuraavan kopian artikloista. Oman henkeni uhalla tulin nyt ilmoittamaan asiasta teille.

"*Syytös-artiklat Quinbus Flestrinia (ihmisvuorta) vastaan.*

"*I artikla.* Että, sittenkuin valtakunnan laissa hamasta hänen majesteetinsa keisarin Calin Deffar Plunen ajasta saakka sanottu on, että ken ikinä hänen keisarillisen majesteetinsa palatsin muurein sisällä saastuksen eli pahennuksen aikaansaattaa, kärsiköön sen rangaistuksen kuin majesteetirikoksesta säättö on, ja vaikka tämä laki edelleen on voimassa, ei äsken mainittu Quinbus Flestrin kumminkaan ole siltä itseänsä ojettaa antanut, vaan on, itseänsä sillä tekosyyllä peitellen, että

hän Hänen Keisarillisen Majesteetinsa rakastetun ja korkean Puolison huoneissa tulipalon sammuttaa aikoo, sangen häijyllä ja salakavalalla tavalla siihen tarkoitukseen sitä vettä käyttänyt, kuin siinä paikassa säilytetään, johon kaikkalainen rupa ja ruuhka vuotaa, ja näin rikkonut ei ainoastaan valtakunnan lakia vastaan, joka vahvana seisoo, vaan myöskin sitä velvollisuutta vastaan joka hänellä, niinkuin Hänen Keisarillisen Majesteetinsa alamaisella j.n.e., j.n.e. [Niinkuin lukija huomaa, on tekijä tässä ivannut vanhan-aikaista, pitkäveteistä lakikieltä. Valitettavasti ei meillä nykyinenkään lakikieli ole kokonaan vapaa tällaisesta monimutkaisuudesta. *Suom. muist.*]

*"II artikla.* Että, sittenkuin mainittu Quinbus Flestrin oli Blefuscun sotalaivaston keisarilliseen satamaan sisälle vetänyt ja sen jälkeen Hänen Keisarilliselta Majesteetiltansa käsketty oli valloittamaan muutkin sanotun Blefuscun valtakunnanlaivat kuin myöskin saattamaan viimeksi sanottu valtakunta maakunnaksi, joka varakuninkaalta hallittaisiin, kuin myös kukistamaan ja hengiltä ottamaan ei ainoastaan maanpakoon ajetut paksumman pään miehet, vaan myöskin kaikki ne sen valtakunnan asukkaat kuin eivät paksumman pään harhaopista itseänsä erotetta tahdo, on hän, usein mainittu Flestrin, niinkuin yksi kavala petturi Hänen kaikkein armollisinta, Korkeata Keisarillista Majesteetiansa kohtaan, senkaltaisella anomuksella sisään tullut, että hän mainitusta päällepanosta vapahdetuksi tulisi, sillä varjolla, ett'ei hän omaatuntoansa vastaan voi yhden viattoman kansan vapauden ja hengen päälle hyökkäystä tehdä.

*"III artikla.* Että, sittenkuin sanansaattajat Blefuscun hovista Hänen Keisarillisen Majesteetinsa hoviin rauhaa anomaan saapuneet olit, hän, vielä mainittu Flestrin, niinkuin yksi kavala petturi, näitä sanansaattajia auttanut, kannattanut, rohkaissut ja ilahduttanut oli, itse tykönänsä kyllä tietäen, että he olit sen ruhtinaan alamaisia, joka vähäistä ennen oli julkista vihollisuutta Hänen Keisarillista Majesteetiansa vastaan viljellyt ja julkista sotaa Hänen Majesteetinsa kanssa käynyt.

*"IV artikla.* Että sanottu Quinbus Flestrin, vastoin kaikkea sitä kuin yhden uskollisen alamaisen tulee ja sopii, nyt parhaillansa itseänsä matkalle varustaa Blefuscun valtakunnan hoviin, johon hänelle ainoastansa suullinen lupa Hänen Keisarilliselta Majesteetiltansa annettu on, ja sanotun luvan varjon alla nyt viekkaasti ja kavalasti tämän matkan edes-ottaa aikoo, sen kautta edes-auttaen, kannattaen ja rohkaisten Blefuscun Keisaria, vihollista, joka julkisessa sodassa Hänen Keisarillisen Majesteetinsa kanssa ollut on.

"Oli siellä muitakin artikloja, mutta nämä ovat tärkeimmät, ja niistä olen teille lukenut otteen.

"Myönnettävä on, että tämän johdosta seuranneissa keskusteluissa hänen majesteetinsa osoitti monta kertaa lempeytensä, nimenomaa viitaten teidän palveluksiinne ja koettaen lieventää teidän rikostanne. Valtiovarain ministeri ja yliamiraali sitä vastoin vaativat, että teidät on tuomittava mitä tuskallisimpaan ja häpeällisimpään kuolemaan, sytyttämällä yön aikana teidän asuntonne tuleen. Kenraali puolestaan vaati, että 20 tuhatta sotamiestä pantaisiin laukaisemaan myrkytettyjä nuolia teidän kasvoihinne ja käsiinne. Teidän palvelijanne pitäisi käskeä sirottamaan teidän paitoihinne myrkyllistä mehua, joka syöpyy lihaan ja tuottaa teille mitä tuskallisimman kuoleman. Kenraalikin yhtyi samaan mielipiteeseen, niin että enemmistö oli kauan aikaa teitä vastaan. Majesteeti oli kumminkin päättänyt säästää teidän henkenne ja sai vihdoon puolellensa kamariherrankin.

"Tämän jälkeen sai Reldresal, yksityisasian ylisihteeri, kuninkaan käskystä puhevuoron. Hän on aina osoittanut olevansa teidän ystävänne, ja sellaisena hän nytkin esiintyi. Hän myönsi rikoksenne olevan varsin suuria, mutta siinäpä, sanoi hän, on juuri tilaisuutta osoittamaan armoa, tuota hallitsijan kauniinta omaisuutta, josta hänen majesteetinsa on täydellä syyllä niin kuuluisa. Hän sanoi teidän ja hänen välisen ystävyytensä olevan niin ylt'yleensä tunnettua koko maailmassa, että kunnian-arvoinen neuvoskunta kenties pitänee häntä puolueellisena, mutta, noudattaakseen armollista käskyä, hän tahtoo kumminkin vapaasti lausua mielipiteensä. Jos hänen majesteetinsa, lukuun ottaen Flestrinin palvelukset ja oman, armosta uhkuvan sydämensä kehoitusta noudattaen, tahtoi säästää hänen henkensä ja käskeä vain puhkaista häneltä silmät, niin luulee hän, Reldresal, alamaisimmasti, että oikeuden vaatimukset tulisivat täytetyiksi, ja koko maailma kiittäen ylistäisi keisarin lempeyttä ja niitten kaunista ja ylevämielistä menettelyä, joilla on kunnia olla hänen neuvon-antajinansa. Näön puute ei ole vähentävä Flestrinin voimaa, vaan saattaa hänestä edelleenkin olla hyötyä hänen majesteetillansa. Sokeus lisää vaan ihmisessä rohkeutta, kätkien häneltä vaarat. Silmiänsähän Flestrinkin pahimmin pelkäsi, vihollisen laivastoa noutaessaan. Hän tulee vallan hyvin toimeen, kun katsoo ministerien silmillä, niinkuin suurimmat hallitsijatkin tekevät.

"Moinen esitys kohtasi vastarintaa koko neuvoskunnan puolelta. Bolgolam, yliamiraali, ei osannut hillitä suuttumustaan. Hän kavahti vimmoissaan pystyyn ja sanoi suuresti kummastelevansa, mitenkä sihteeri rohkenee puhuaakaan sellaista, että petturin henki olisi säästettävä. Flestrinin palvelukset, valtion kannalta punnitien, ne ne juuri raskauttavat hänen rikoksiansa. Mies, joka kykenee likavesillä sammuttamaan tulipalon hänen majesteetinsa keisarinna huoneissa (kammolla ja kauhistuksella hän, Bolgolam, vieläkin mointa tekoa muistelee), saattaa toisella kertaa vesitulvaan hukuttaa koko palatsin.

Mies, joka jaksaa tuoda satamaan vihollisen laivaston, saattaa, jos vähänkin vastoin mieltä käy, viedä sen takaisinkin. Ja sydämessään Flestrin ihan varmaan on paksunnan pään miehiä. Ja koska kavallus aina alkaa sydämessä, ennenkuin ilmitekoihin puhkeaa, niin vaati Bolgolam teitä kuolemaan tuomittavaksi.

"Valtiovarain ministeri oli samaa mieltä. Hän todisti, kuinka suunnattomia menoja teidän elättämisenne oli valtiokassalta niellyt; ajan pitkään ei kassa niitä kestä ensinkään. Sihteerin ehdottama silmäin puhkaiseminen ei suinkaan pahaa poista, vaan päinvastoin tekee sen suuremmaksi; sen siitakin huomaa, että muutamat linnut, kun niiltä silmät puhkaistaan, syövät entistä enemmän ja lihoovat kahta kovemmin. Pyhä majesteetti, sanoi hän, ja neuvoskunta, hänen nykyiset tuomarinsa, ovat omissatunnoissaan täydellisesti vakuutetut Flestrinin syyllisyydestä, ja siinä syytä yltäkyllin tuomita hänet kuolemaan, ilman muodollisia todistuksia, joita lain puustavin tarkka noudattaminen vaatii.

"Hänen majesteetinsa oli kumminkin kerrassaan vastoin kuolintuomiota ja suvaitsi armollisesti lausua, että koska neuvoskunta pitää silmäin puhkaisemista liian helppona rangaistuksena, niin saattaa siihen perästäpäin liittää jotain muuta. Silloin pyysi sihteeri, teidän ystävänne, vielä kerran alamaisuudessa puheenvuoroa, vastatakseen ministerin lausuntoon niistä suurista kulungeista, joita teidän elantonne vaatii.

"Koska keisarin varat ovat yksinomaan hänen eksellensinsä hoidossa, niin saattaahan hän välttää kassan häviön siten, että vähitellen supistaa teidän ruoka-annoksenne. Siitä on oleva seurauksena se, että te laihtutte ja kuihdutte, ruokahalu vähenee vähenemistään, ja niin te muutaman kuukauden kuluttua surkastutte ja kuolette.

"Ja tällä tavoin sihteerin ystävyys teitä kohtaan sai asian lukkoon. Päätös tuli tällainen: nälkään näännyttäminen pidetään tarkoin salassa, jota vastoin silmäin puhkaiseminen merkitään tuomioon. Eri mieltä ei ollut kukaan muu kuin Bolgolam, keisarinna käytyri, jota keisarinna myötänsä oli yllyttänyt vaatimaan teille kuolintuomiota.

"Kolmen päivän perästä lähetetään nyt teidän ystävänne sihteeri tänne julkilukemaan teille syytös-artikloja ja selittämään hänen majesteetinsa ja neuvoskunnan suurta lempeyttä siinä, että teidät on tuomittu ainoastaan menettämään silmänne. Hänen majesteetinsa tahtoo olla varma siitä, että te nöyrästi ja kiitollisena alistutte tämän rangaistuksen alle.

"Älykkäänä miehenä te tiedätte kyllä, mihin toimiin teidän on ryhtyminen. Ja nyt minun täytyy, epäluuloja välttääkseni, palata yhtä salaisesti kuin tännekin tulin."

Hän läksi, ja minä jäin yksikseni, mieli täynnä levottomuutta ja epätietoisuutta.

Mietittyäni sitten asiatani pitkin ja poikki, tein vihdoin päätökseni, josta minua kenties moitittanee, eikä syyttäkään. Jos olisin silloin tuntenut ruhtinaitten ja ministerien mielenlaadun ja luonnon, niinkuin sittemmin useammassa hoveissa opin tuntemaan, jos olisin tiennyt, millä tavoin he kohtelevat pienempiäkin pahantekijöitä kuin minä, olisin aivan alttiisti antaunut niin lievän rangaistuksen alaiseksi. Mutta siihen aikaan minussa kuohui nuori veri vielä, ja koska minulla oli hänen majesteetinsa lupa käydä kunniaterveisillä Blefuscun keisarin luona, niin käytin tilaisuutta hyväkseni. Ennenkuin nuo kolme päivää olivat kuluneet, lähetin ystävälleni ylishteerille kirjeen, jossa ilmoitin aikovani, ennen saamani luvan nojalla, lähteä samana aamuna Blefusuun.

Vastausta odottamatta astuin sille puolen saarta, missä laivasto oli, otin suuren sotalaivan, sidoin köyden sen kokkaan ja nostin ankkurin. Riisuin sitten vaatteet yltäni ja panin ne ynnä peitteen, jonka olin tuonut kainalossani, laivaan ja läksin sitten, hinaten laivaa perässäni, matkalle. Kaalaten ja uiden saavuin sitten Blefuscun keisarilliseen satamaan, jossa ihmiset jo kauan aikaa olivat minua odotelleet.

Siellä minulle annettiin kaksi opasta ohjaamaan minua Blefuscun pääkaupunkiin. Kannoin niitä kädessäni, kunnes saavuttiin parinsadan yardin päähän pääkaupungin portista. Siellä laskin heidät maahan ja pyysin ilmoittamaan tuloni jollekin keisarin sihteeristä ja tiedoksi tekemään samalla, että minä odotan täällä hänen majesteetinsa lähempiä käskyjä.

Tunnin kuluttua tuli vastaus: hänen majesteetinsa, keisarillisen perheensä kanssa, ja seurassaan hovin korkeat virkamiehet, saapuu minua vastaan-ottamaan. Minä astuin satasen yardia eteenpäin. Keisari seurueineen astui alas ratsuilta, keisarinna hovidaameineen vaunuista. Varomista tai pelkoa en huomannut kenessäkään. Minä laskeusin maahan suutelemaan heidän majesteetiensa keisarin ja keisarinna kättä. Lausuin saapuneeni tänne ennen antamani lupauksen mukaan ja hänen majesteetinsa Lilliputin keisarin, minun herrani, luvalla kunnioittavimmin tervehtimään niin mahtavaa keisaria ja tarjoamaan hänelle palveluksiani, mikäli velvollisuuteni omaa ruhtinasta kohtaan myöten-antaa. En maininnut sanaakaan siitä, että olin joutunut epäsuosioon, koskapa en vielä virallista tietoa siitä ollut saanutkaan. Enkä osannut luulla mahdolliseksi, että Lilliputinkaan keisari tämän salaisuuden

ilmoittaa, niinkauan kuin olen hänen valtansa ulkopuolella. Siinä minä kumminkin erehdyin, niinkuin ennen pitkää sain huomata.

En rupea lukijaa väsyttämään seikkaperäisillä kertomuksilla minun vastaan-otostani Blefuscun hovissa. Ne olivat aivan senmukaisia kuin ylevämieliseltä ruhtinaalta sopii odottaakin. Enkä mainitse siitäkään, kuinka hankala minun oli tulla toimeen ilman varsinaista asuntoa: maassa sain vain maata, peitteeseni kääriytyneenä.

## KAHDEKSAS LUKU

Onnellisen sattuman kautta löytyy keino, millä päästä Blefuscusta. —  
Palajaminen kotia.

Kolme päivää sinne tuloni perästä läksin huvikseni kävelemään saaren koillisrannalle. Siellä huomasin ulapalla noin puolen meripeninkulman päässä jonkun esineen, joka näytti alassuin käännetyltä veneeltä. Riisuin kengät ja sukat ja läksin kaalaamaan merelle. Nousuvesi kuljetti tuota meren-ajoa yhä lähemmäs minua, ja viimein näin selvään sen olevan veneen. Se oli nähtävästikin myrskyssä irtaantunut laivasta.

Palasin kaupunkiin ja pyysin saada hänen majesteetiltansa lainaksi kaksikymmentä suurinta alusta, mitä hänellä vielä oli jäljellä, sekä kolmetuhatta merimiestä vara-amiraalin johdolla. Saamani laivat läksivät purjehtimaan satamasta, minä taas astuin suorinta tietä sinnepäin, missä ensiksi olin veneen huomannut. Nousuvesi oli ajanut sen vieläkin lähemmäs. Meriväki oli varustettu köysillä, jotka minä jo ennakkolta olin kiertänyt kyllin lujiksi. Veneen saavuttua minun kohdalleni, minä riisuin vaatteet yltäni ja kaalasin noin sadan yardin päähän siitä, mutta silloin minun täytyi heittäytyä uimaan, kunnes pääsin veneen luo. Laivastosta heitettiin minulle köysi, jonka toisen pään sidoin veneen kokassa olevaan reikään ja toisen pään eräasen sotalaivaan. Turhaa työtä tuo, sillä näin syvässä vedessä en osannut toimia mitään. Ei auttanut muu kuin lähteä uimaan veneen perässä ja sysäillä sitä eteenpäin toisella kädellä niin usein kuin laatuun kävi. Nousuveden avulla pääsin sitten niin pitkälle, että jalka pohjasi, vaikka vesi vielä ulottui minua leukaan. Lepäsin pari kolme minuttia, ja rupesin taas lykkäämään venettä eteenpäin, kunnes olin jo kainaloita myöten vedestä ulkona. Nyt, kun vaikein osa työtä oli suoritettu, otin laivoista muut köydet, sidoin itsekunkin toisen pään veneeseen ja toisen yhdeksään laivaan, ja niin lähdettiin myötätulella hinaamaan venettä maata kohti.

Odottelin nyt pakoveden aikaa, kunnes vene jäi kuivalle maalle. Siinä sen sitten sain kahdentuhannen miehen ja monen vipulaitoksen avulla käännetyksi ylösuin. Ilokseni huomasin, että vene oli verraten varsin hyvässä kunnossa.

En käy lukijan ikäviksi kertomaan, kuinka minä, tekaistuani parin airoja, vihdoin, kymmenen päivän perästä, sain veneen Blefuscun satamaan, jonne suunnaton joukko ihmisiä oli kokoontunut katsomaan tuota hirveän suurta alusta. Minä sanoin keisarille, että hyvä onni se varmaankin oli minun tielleni ohjannut tämän veneen: siinä minun sopii kulkea sellaiseen paikkaan, josta pääsen kotimaahani takaisin. Samalla pyysin hänen majesteetiansa antamaan minulle aineksia veneen kuntoon panemista varten ja samalla suomaan minulle lähtöluvan. Puoleen ja toiseen keskusteltuamme, hän vihdoin suvaitsi armossa suostua pyyntöni.

Kummakseni kävi, ettei Lilliputin keisarilta koko tänä aikana ollut tullut minkäänlaista viestiä Blefuscun hoviin. Jälkeenpäin sain tietää, että hänen majesteetinsa Lilliputin keisari, joka ei aavistanutkaan minun saaneeni vihiä heidän päätöksistään, oli luullut minun vain lähteneen luvan nojalla Blefuscun hoviin vierailemaan ja toivoi minun palaajavan sieltä ennen pitkää. Vihdoin hän alkoi käydä levottomaksi minun pitkällisen poissa-oloni tähden. Neuvoteltuansa valtiovarain ministerin ja muitten minua vastaan vehkeileväin korkeitten herrain kanssa, hän lähetti erään ylhäisen virkamiehen tuomaan Blefuscun hoviin kopiata minua vastaan tehdyistä syytös-artikloista. Tämän virkamiehen oli määrä selittää Blefuscun keisarille, kuinka hänen herransa ja keisarinsa suuressa laupeudessaan oli tuominnut minulta ainoastaan silmät puhkaistaviksi; edelleen, kuinka minä olin paennut oikeuden rankaisevaa kättä, ja vihdoin, että, ellen minä kahden tunnin kuluttua ole palainnut takaisin, niin minulta riistetään nardaein arvonimi ja minut julistetaan kavaltajaksi. Lähettiläs ilmoitti lopuksi, kuinka hänen herransa ja keisarinsa, haluten ylläpitää rauhaa ja ystävyyttä molempain valtakuntain välillä, toivoo, että hänen keisarillinen veljensä Blefuscussa käskee tuoda minut takaisin, käsistä ja jaloista sidottuna, kavaltajana rangaistavaksi.

Kolme päivää asiata harkittuansa, Blefuscun keisari vihdoin antoi vastauksensa, täynnä kohteliaisuuksia ja mairesanoja. Siinä lausutaan, että hänen keisarillinen veljensä kyllä tietää, kuinka mahdotonta minun sitomiseni on; että vaikka minä kyllä olin ryöstänyt hänen laivastonsa, hän kumminkin on suuressa kiitollisuuden velassa minulle niistä monista hyvistä palveluksista, joilla minä sain toimeen rauhan valtakuntain välille; että kumpainenkin majesteetti on ennen pitkää oleva tyytyväinen, sillä minä olin löytänyt rannalta ihmeellisen aluksen, jolla minä pääsen laskemaan ulos merelle, ja jonka hän on käskenyt panna kuntoon minun avullani ja johdollani; hän toivoo, että moniaan viikon perästä kumpikin valtakunta pääsee vapaaksi niin sietämättömästä taakasta.

Tämän vastauksen vei lähettiläs sitten Lilliputin hoviin. Blefuscun keisari kertoi minulle kaikki, mitä tapahtunut oli, tarjoten minulle samassa (ankarimmalla vaitiolon lupauksella kumminkin) armollisen suojeluksensa, jos edelleenkin tahdon jäädä hänen palvelukseensa. Täyttä totta hän kaiketi puhui, mutta minä olin päättänyt, ett'en enää milloinkaan luota ruhtinaisiin enkä ministereihin. Kaikella alamaisella kunnioituksella minä lausuin syvän kiitollisuuteni hänen suuresta suosiostaan, mutta pyysin hänen suomaan minulle anteeksi, ett'en saata sitä hyödykseni käyttää. Koska, lausuin minä, hyvä tai paha onni oli tielleni viskannut aluksen, niin aion minä kernaammin antautua valtamerten vaaroille alttiiksi kuin olla eripuraisuuden aiheena kahden niin mahtavan hallitsijan välillä. Eikä hänen majesteetinsa näyttänyt tuota kovin pahaksensa panevankaan. Päinvastoin sain eräässä tilaisuudessa huomata hänen olleen päätökseeni varsin tyytyväinen. Ja sama oli useampain ministerienkin laita.

Kaiken tämän johdosta rupesin jouduttamaan lähtöäni, saaden siinä kohden tehokasta apua hovin puolelta, joka toivoi minun lähtevän tieheni niin pian kuin mahdollista. Viisisataa miestä pantiin neulomaan minun johdollani kahta purjetta veneeseeni. Siihen piti panna lujinta palttinata kolmestoista kerrosta päällekkäin. Työ ja tekeminen minulla oli nuoria ja köysiä punoessa, sen puolen nuoria kun piti kiertää kymmenen, kaksi- jopa kolmekinkymmentä yhteen. Pitkän etsiskelemisen perästä löysin merenrannalta suuren kiven ankkuriksi alukseeni. Sadan lehmän rasvat annettiin minulle veneen voitelemista ja muita tarkoituksia varten. Suunnaton työ oli laittaa pisimmistä puista mastoja ja airoja, mutta siinä oli minulla paljo apua hänen majesteetinsa laivaveistämön kirvesmiehistä.

Kuukauden kuluttua minä ilmoitin odottelevani hänen majesteetinsa käskyjä ja olevani valmis lähtöön. Keisari korkeine perheinensä tuli ulos palatsista; minä laskeusin maahan suutelemaan kättä, jonka minulle armollisesti ojensivat keisarinna ja nuoret prinsessat. Hänen majesteetinsa lahjoitti minulle viisikymmentä kukkaroa, kaksisataa sprugia kussakin, ja samalla oman kuvansa luonnollisessa koossa. Sen pistin heti kintaaseeni, jotta säilyisi ehjänä. Juhlamenoja läksiäisissä oli niin ylen monta, ett'ei niitten kuvaamisella maksa lukijaa vaivata.

Lastasin veneeseeni sata teurastettua härkää, kolmesataa lammasta ja samassa suhteessa leipää ja juomavettä sekä niin paljon liharuokia kuin neljäsataa kokkia ennätti saada valmiiksi. Mukaani otin elävinä kuusi lehmää ja kaksi sonnia sekä yhtä paljon uuhia ja pässejä. Aikomukseni näet oli saada noita rotuja leviämään isänmaahani. Rehuiksi niille pantiin laivaan suuri kantamus heiniä ja säkillinen jyviä. Olisin mielelläni ottanut mukaani tusinallisen alkuasukkaitakin, mutta sitä ei keisari sallinut millään ehdolla. Taskut tarkastettiin minulta hyvin huolellisesti, ja sitä paitsi minun täytyi kunniasanallani luvata keisarille, ett'en vie mukaani ainoatakaan hänen alamaisistansa ilman hänen omaa suostumustaan.

Saatuani nyt kaikki niin hyvään kuntoon kuin suinkin osasin, minä nostin purjeet 24:nä syyskuuta 1701 kello 6 aamulla. Purjehdittuani noin neljä meripeninkulmaa pohjoiseen, kääntyi tuuli kaakkoiseksi, ja kello 6 illalla huomasin luoteessa pienen saaren. Laskin sitä kohti ja kävin ankkuriin tuulen alle. Saari näkyi olevan autio. Siinä illastin sitten, kävin pitkälleni ja makasin ainakin kuusi tuntia. Heräsin pari tuntia ennen päivännousua.

Haukkasin hiukan suurusta, nostin ankkurin ja läksin purjehtimaan eilistä kurssia taskukompassini mukaan. Aikomukseni oli päästä jollekin niistä saarista, joita arvasin olevan van Diemenin maasta pohjoiseen. Sinä päivänä en löytänyt missään maata, mutta seuraavana, kuljettuani minun laskujeni mukaan noin 24 meripeninkulmaa Blefuscusta, huomasin kello 3:n tienoissa illalla purjeen kulkevan kaakkoiseen. Minulla oli kurssina itä. Minä huusin sille, mutta ei vastattu. Tuulen laimetessa huomasin kumminkin tulevani yhä lähemmäs laivaa. Minä vedin ylös mikä vaan purjetta oli, ja puolen tunnin perästä minut huomattiin laivasta. Sieltä nostettiin lippu ja lauaistiin tykki merkiksi.

Ei ole sanoin selitettävissä, mitä riemua tunsinkaan, toivoessani vielä kerran saavani nähdä rakkaan kotimaani ja kalliit omaiseni siellä. Laiva laski purjeensa alas, ja minä saavuin sen luokse kello viiden ja kuuden välillä illalla syyskuun 26 p:nä. Sydän sykähteli rinnassani, nähtyäni Englannin värit. Pistin lehmät ja lampaat taskuuni ja nousin laivaan, mukanani vähäiset eväät. Laiva oli englantilainen kauppa-alus, paluumatkalla Japanista Etelämeren kautta, parhailaan 30:nellä asteella eteläistä leveyttä. Kapteeni, John Biddle, Deptfordista, oli ystävällinen herra ja erinomainen merenkulkija. Laivaväkeä oli 50 miestä, joitten joukossa muuan vanha tuttavani Pietari Williams. Hän puhui

puolestani hyvää kapteenille, ja tämä kohtelikin minua varsin suosiollisesti, tiedustellen, mistä minä tulen, ja minne minulla matka. Minä kerroin heille vaiheeni muutamilla sanoilla, mutta he pitivät minua mielipuolena, arvelen, että monet vaarat kai ne olivat panneet pääni pyörälle. Sitten vasta he uskoivat minua kuin olin vetänyt taskustani esille mustat raavaat ja lampaat. Näytin vielä kultarahatkin, jotka olin saanut lahjaksi Blefuscun keisarilta, samoin hänen kuvansa luonnollisessa koossa ynnä monta muuta harvinaista kalua ja kapinetta. Annoin sitten kapteenille kaksi kukkarollista kultarahoja ja lupasin lahjoittaa hänelle, Englantiin tultuamme, parin raavaita ja lampaita.

Matka kävi kaikin puolin onnellisesti, ja 13:na huhtikuuta 1702 kävimme ankkuriin Downs sin suurella redillä Kentin rannikolla. Muuta tapaturmaa ei minulle sattunut kuin se, että rotat söivät minulta yhden lampaan. Löysin vain pelkät luut; lihat oli syöty sirulleen. Muun karjani vein ehjänä maahan ja laskin laitumelle Greenwichin pallokentillä.

Englannissa en viipynyt kuin vähän aikaa, mutta sillä välin ennätin ansaita koko joukon rahaa, näyttelemällä elukoitani ylhäisille henkilöille ja muillekin. Ennenkuin läksin toiselle retkelleni, möin karjani kuuteensataan puntaan. Sittemmin, viimeiseltä matkalta palattuani, huomasin karjani lisääntyneen suurissa määrin, varsinkin lampaitten. Siitä on luullakseni oleva paljokin hyötyä villateollisuudelle, niillä kun villa on erinomaisen hienoa.

Kaksi kuukautta vain viivyin vaimoni ja lasteni luona: en saanut rauhaa kiihkoisalta halultani, päästä näkemään yhä uusia maita. Jätin tuhannen viisisataa puntaa vaimolleni ja hankin perheelleni soman asunnon Redriffissä. Muun omaisuuden otin mukaani, osaksi rahassa, osaksi tavarassa, toivoen saavani varallisuuteni kartutetuksi matkalla. Vanhin enoni oli jättänyt minulle pienen maatilan lähellä Eppingiä. Se tuotti vuosittain kolmekymmentä puntaa. Sitä paitsi oli minulla vuokrattuna Black Bull ("musta härkä") niminen tila Fetter Lanessa, joka tuotti vielä enemmän. Ei siis ollut pelkoa, että perheeni joutuu vaivashoidon niskoille. John poikani kävi alkeiskoulua ja oli kiltti lapsi. Tyttäreni Betty, joka nyttemmin on jo naimisissa, ja jolla jo on omiakin lapsia, oli ompelukoulussa.

Sanoin jäähyväiset vaimolleni ja lapsilleni, jolloin kyöneleitä kyllä vuodatettiin kummaltakin puolen. Sitten astuin *Adventure* nimiseen laivaan, kapteenina John Nicholas, Liverpoolista. Se oli 300 tonnin vetoinen, määräpaikkana Surat.

Tästä matkasta enemmän kertomukseni toisessa osassa.

## TOINEN OSA

### MATKA BROBDINGNAGIIN

## ENSIMMÄINEN LUKU

Ankara myrsky. — Slumpissa vettä hakemaan. — Tekijä jää rannalle. — Joutuu maan-asukasten käsiin. — Viedään farmarin taloon, jossa häntä kohdellaan hyvin.

Luonto ja kohtalo näkyvät säätäneen minun osakseni toimekkaan ja levottoman elämän. Niinpä minä nytkin, oltuani vain kaksi kuukautta kotona, jätin jälleen synnyinmaani ja nousin 20:na kesäkuuta 1702 *Adventure* nimiseen laivaan, joka oli määrätty Suratiin Itä-Indiassa, ja jonka kapteenina oli John Nicholas.

Onnellisesti saavuttiin Hyvän Toivon niemelle saakka. Siellä käytiin ankkuriin ja noustiin maihin vettä ottamaan. Mutta kun laivassa samalla huomattiin vuoto, niin täytyi purkaa koko lasti ja jäädä sinne talvehtimaan. Pälle päätteeksi sairastui meiltä vielä kapteenikin. Kaikki tämä teki sen, että saimme olla siellä maaliskuuhun asti.



Laiva saatiin kuntoon, purjeet nostettiin ja muutta mutkitta purjehdittiin Madagaskarin salmeen. Päästiin tuosta sanotun saaren pohjoispäähän viidennelle asteelle eteläistä leveyttä, siis niihin seutuihin, joissa yhtämittäinen luoteistuuli puhaltaa joulukuun alusta toukokuun alkuun. Tuuli yltyi 19:nä huhtikuuta rajuksi, kääntyen samalla tavallista läntisemmäksi. Tällaisena se puhalsi kaksikymmentä vuorokautta yhtämittaa ja ajoi meidät Molukki saarten ohitse noin kolme astetta päiväntasaajan pohjoispuolelle.

Toukokuun 2 p:nä tuuli hiljeni, ja ilma tuli aivan tyveneksi. Minä olin tuosta varsin hyvilläni, mutta kapteeni, näillä vesillä kokenut mies, ennusti ankaraa myrskyä. Ja niinpä kävikin: seuraavana päivänä alkoi puhaltaa eteläinen monsum-tuuli. Me koetimme vetää purjeita kokoon, minkä ennätimme, mutta laiva kallistui toiselle kyljelleen, niin että vihdoinkin täytyi jättäytyä tuuliajolle. Hirmuisen korkeat aallot huuhtelivat myötäänsä kantta, mutta vaaraa ei ollut mitään, sillä alus oli luja, eikä selvillä ulapoilla kareistakaan pelkoa.

Vähitellen vaimeni myrsky, purjeita nostettiin, ja alus totteli jälleen peräsintä. Kovaa vauhtia kuljettiin yhä itää kohti, emmekä tahtoneet tästä kurssista poiketakaan, jott'ei ajaisi meitä Suuren Tatarian kaakkoispuolitse vielä Pohjoiseen Jäämereen.

Ruokavaroja oli riittämään asti, mutta juomavedestä alkoi olla kova puute.

Eräänä päivänä — se oli 16:s kesäkuuta 1703 — huomasi laivapoika mastosta maata näkyvissä. Seuraavana päivänä oli edessämme saari tai mannermaa, emme varmaan osanneet sanoa, kumpiko. Etelää kohti pisti siitä ulos mereen pitkä niemi, jonka rannalla oli avonainen satama, mutta niin matala, ett'ei siihen käynyt isolla laivalla laskeminen. Käytiin senvuoksi ankkuriin noin meripeninkulman päässä rannasta, ja kymmenkunta miestä läksi laivan suuressa sluupissa maihin aseilla varustettuina ja mukanaan vesitynnyreitä. Miesten oli määrä tuoda laivaan vettä, jos suinkin löytävät. Minä pääsin mukaan, minun kun teki mieleni nähdä, millaista tämä tuntematon maa on.

Maihin päästyä ei löydetty jokea eikä lähdeä eikä merkkiäkään mistään asumuksesta. Merimiehet alkoivat astua pitkin rantaa, haeskellen makeata vettä; minä läksin samoilemaan eri suunnalle ja erkanin muista peninkulman verran. Kovaa kivikkoa oli maaperä kaikkialla. Minua alkoi jo vähitellen uuvuttaa, ja kosk'ei mitään huomattavampaa ollut nähtävissä, läksin hiljalleen astumaan takaisin satamaa kohti. Saatuani meren näkyviin, näin meidän miesten jo olevan veneessä ja soutavan kuin henkensä edestä laivaa kohti. Olin ruveta huutamaan heille, vaikka se näin pitkältä matkalta olisi turhaa ollutkin, mutta samassa näin erään hirmuisen suuren olennon juoksevan heidän peräänsä kiivasta vauhtia. Vesi ei ulottunut häntä kuin polviin. Arvaamattoman pitkin askelin hän harppaili, mutta vene kun oli jo puolen peninkulman verran edellä, ja rannikko täynnään kareja ja kivisärkkiä, niin ei hirviö enää voinut venettä saavuttaa. Tämä kerrottiin minulle vasta perästäpäin. Nyt en uskaltanut katsoa tuon takaa-ajon päättymistä, vaan juoksin takaisin samaa tietä kuin olin tullutkin ja kiipesin jyrkän mäen harjalle, josta oli laaja näky ympärille.

Seutu oli ylt'yleensä viljeltyä. Mikä minua ensinnäkin hämmästytti, oli ruohon tavaton pituus niityillä: heinäkorret noin 20 jalkaa pitkiä!

Tulin tuosta vallantielle. Sellaiselta se ainakin minusta näytti, vaikk'ei se senpuolisille ihmisille ollut kuin kapea polku ohrapellon poikki. Sitä astuin nyt kotvan aikaa, mutta sivuilleni en juuri nähnyt mitään, ohra kun oli parhaimmillaan ja korret vähintänsä 40 jalkaa pitkiä. Pääsin tuosta vihdoinkin pellon päähän, ja siinä oli edessäni aita, ainakin 120 jalkaa korkea. Aidaksien paksuutta en osannut arvata suunnilleenkaan. Tämän aidan yli veivät portaat toiseen peltoon. Niissä oli neljä astinta ja ylimmäisenä vielä suuri kivi yli kuljettavana. Ratki mahdotonta minun oli astua näitä portaita, jokainen astin kun oli kuusi jalkaa ja ylimmäinen kivi noin 20 jalkaa korkea. Rupesin katselemaan, eikö olisi aidassa rakoa, mistä päästä läpi, mutta äkkiä huomasin erään maan-asukkaan, yhtä kookkaan kuin äskeinenkin, astuvan toiselta pellolta portaita kohti. Hän oli koolleen kuin kirkontorni ja harppasi ainakin kymmenen yardia joka askelella. Hämmästyen ja kauhistuen minä juoksin piiloon ohrapeltoon. Sieltä näin hänen nousevan portaitten yläpäähän ja katselevan oikeanpuoliseen peltoon; heti senjälkeen kuulin hänen huutavan. Ääni tuli niin korkealta, että luulin ukkosen jyrähtäneen.

Ei aikaakaan, niin jo tulee häntä kohti seitsemän samallaista hirviötä, käsissä sirpit, niin suuret kuin kuusi viikatteen terää. Tulokkaat näyttivät olevan ensinmainitun renkejä, koskapa pukukin heillä oli huonompi. Huomasin sen siitäkin, että he, vaihdettuaan pari sanaa hänen kanssaan, heti rupesivat leikkuutyöhön sillä pellolla, missä minä olin. Minä juoksin heistä niin kauas kuin vaan pääsin, vaikk'ei se kovin helppoa ollut, sillä korsien väliä ei ollut kuin jalan verran, niin että ylen työläs oli puikahdella niitten lomitse. Ponnistelin kumminkin kaikin voimin, kunnes saavuin sellaiseen paikkaan, missä sade oli lyönyt ohran lakoon. Siinä ei päässyt enää askeltakaan eteenpäin, sillä korret olivat niin sotkeutuneet toisiinsa, ett'ei ollut ajattelemistakaan puikkia niitten välitse, ja vihneetkin olivat niin lujia ja teräviä, että pistelivät vaatteiden läpi ihoon asti.

Jonkun ajan perästä eivät leikkaajat enää olleet, äänestä päättäen, kuin sadan yardin päässä minusta. Ihan näännyksissä sekä täynnä pelkoa ja epätoivoa panin silloin pitkäkseni kahden vaon väliin, toivoen sydämeni pohjasta, että viimeinen hetkeni jo pian löisi. Sydäntäni kivisti, ajatellessani lohdutonta leskeäni ja orpojani siellä kotona. Jo siinä yhdenkin kerran päivittelin sitä, että, vastoin ystäväni ja omaisteni varoituksia, jälleen olin lähtenyt matkustelemaan, mieletön. Tässä tuskallisessa tilassa johtui väkistenkin mieleeni Lilliput: siellähän minua oli pidetty suurimpana ihmeenä, mitä maailmassa ikinä on nähty; siellähän minä kykenin vetämään perässäni koko keisarillisen laivaston ja suorittamaan monta muuta ihmeellistä tekoa, jotka ikipäiviksi on merkitty valtakunnan aikakirjoihin, vaikka tulevat sukupolvet, miljonain silminnäkiäin todistuksista huolimatta, niitä tuskin sittenkään totena pitävät. Minusta tuntui sanomattoman masentavalta näyttää nyt täällä yhtä mitättömältä kuin Lilliputin ihmiset olisivat näyttäneet Englannissa. Tämä nyt kaikista pahoista vielä vähin. Mutta koska kokemuksesta on havaittu, että ihmisestä tulee sitä rajumpi ja julmempi olento, mitä isommaksi hänen kokonsa kasvaa, niin mitäpä minä muuta saatoin odottaakaan kuin että nämä hirvittävät barbaarit, minut huomattuaan, ihan ensi työkseen pistävät minut poskeensa?

Filosofit ovat epäilemättä oikeassa, väittäessään, että kaikki, mikä maailmassa on suurta tai pientä, on ainoastaan suhteellisesti suurta tai pientä. Kohtalo kukaties sallii vielä Lilliputilaistenkin kohdata sellaisen kansan, joka sen silmissä on yhtä pieni kuin he minun silmissäni. Ja kenties viimeksi mainittu kansa löytää vielä pienempäsäkin jossain nurkassa maailmaa, jota tähän saakka ei vielä ole tunnettu!

Kesken näitä mietiskelyjä hämmästyneessä ja tuskantuneessa mielessäni, minä huomasin erään leikkaajan olevan enää kymmenen yardin päässä minusta. Ensi askeleella hän joko tallaa minut murskaksi tai sivaltaa sirpillänsä kahtia. Silloin minulta pääsi parku, niin kova kuin säikäys suinkin myöten-antoi. Hirviö pysähtyi, katsahti maahan ja hetkisen perästä huomasi minut. Varotellen hän tarkasteli minua, niinkuin ihminen tavallisesti tarkastelee pientä, vahingollista eläintä, peljätessään sen pistävän tai purevan. Niinhän minäkin olin tehnyt ennen vanhaan, kärppiä pyydellessäni siellä kotimaassa.

Vihdoin hän uskalsi ottaa minut kiinni takaapäin peukalonsa ja keskisormensa väliin ja nosti minut noin kolmen yardin päähän silmistään, paremmin nähdäkseen minut. Minä arvasin hänen tarkoituksensa, ja kaikeksi onneksi oli minussa sen verran mielenmalttia jäljellä, ett'en ruvennut rimpuilemaan hänen kynsissään tuolla kuusikymmentä jalkaa korkealla maasta, vaikka hän nipistikin minua aika lailla kupeista. Muuta en uskaltanut tehdä kuin nostaa silmät ylös aurinkoa kohti, panna kädet ristiin rukoilevaan asentoon ja lausua muutamia sanoja nöyrällä, surumielisellä äänellä, niinkuin sellaisessa tilassa sopiva oli. Pelkäsin näet joka hetki hänen paaskaavan minut maahan, niinkuin mekin paaskaamme kuolijaksi inhottavan eläimen.

Kaikeksi onneksi hän näkyi kuulleen ääneni ja alkoi uteliaana katsella minua, ihmetellen, että minunmoiseltani olenolta lähtee oikeita sanoja, vaikk'ei hän ymmärtänytkään niitä. Minä rupesin uikuttamaan ja itkemään, käännellen päätäni puoleen ja toiseen, siten osoittaakseni hänelle, kuinka hirmuisen kipeätä minun tekee olla hänen hyppysissään. Hän näkyi käsittävän minut, ja kantoi minut nuttunsa helmassa isäntänsä luo, tuon samaisen miehen, jonka ensiksi olin nähnyt, ja joka oli muuan varakas farmari eli tilanvuokraaja.

Heidän puheistaan minä käsitin, että renki ensi työkseen kertoo isännälleen, missä ja miten hän oli minut löytänyt. Senjälkeen otti isäntä pienen oljenkorren palasen — se oli tavallisen kävelykepin kokoinen — ja kohotti sillä nuttuni liepeitä ylös: luuli kaiketi sitä jonkinlaiseksi luonnon antamaksi verhoksi. Hän puhalsi syrjään hivukset kasvoiltani, nähdäkseen ne selvemmin. Sitten hän kutsui väkensä ympärilleen ja tiedusti — niinkuin jälkeinpäin sain tietää — onko kukaan koskaan niityillä tai pelloilla mointa olentoa nähnyt. Varovasti hän sitten pani minut maahan ja asetti seisomaan nelin kontin, mutta minä nousin heti pystyyn ja läksin astumaan edestakaisin, näyttääkseni heille, ett'ei minulla ole aikomustakaan lähteä karkuun. He asettuivat kykkysilleen minun ympärilleni, paremmin nähdäkseen. Minä puolestani otin hatun päästäni ja kumarsin syvään farmarille, lankesin polvilleni, nostaen silmät ja kädet ylös, ja puhuin muutamia sanoja niin lujaa kuin jaksoin. Otin sitten taskustani kukkaron, jossa oli kultarahoja, ja ojensin sen nöyrästi hänelle. Hän pani sen kämmenelleen, nosti silmilleen, nähdäkseen, mikä se on, ja käänteli ja väänteli sitä kaikille puolin nuppineulalla, jonka oli ottanut hihastaan, mutta ei päässyt asian perille. Minä viittasin häntä silloin panemaan kätensä maahan ja puistelin rahat kukkarosta hänen kämmenelleen. Siinä oli kuusi Espanjan kultarahaa, neljän pistolin arvoinen kukin, ja pari kolmekymmentä pienempää rahaa. Hän kasteli sakarisormensa päätä kieleensä, nosti ylös ensin raskaimman rahan, sitten muut, mutta ei vielääkään näkynyt ymmärtävän, mitä kapineita ne ovat. Sitten hän viittasi minua panemaan ne takaisin kukkaraan ja pistämään kukkaron taskuuni. Tarjosin rahoja vielä useampia kertoja hänelle, mutta kosk'ei hän niistä huolinut, tein työtä käskettyä ja pistin rahat jälleen taskuuni.

Farmari näkyi vihdoin tulevan siihen käsitykseen, että minä sittenkin olen järkevä olento. Hän puhui minulle monta kertaa, vaikka soivatkin hänen sanansa minun korvissani kuin vesimyllyn ratas. Minä

koetin vastata hänelle jos milläkin kielellä; hän pani korvansa ihan kahden yardin päähän minusta, mutta kaikki turhaan: emme vain toisiamme ymmärtäneet. Kohta sen jälkeen hän lähetti rengit takaisin työtä tekemään, laski kätensä maahan, levitti nenäliinansa kaksin kerroin kämmenelleen ja viittasi minua astumaan siihen. Helppo siihen oli päästäkin, sillä kämmen ei ollut täyttä jalkaakaan paksu. Minä katsoin parhaaksi totella, ja kävin keskelle nenäliinaa pitkäkseni, jott'en putoaisi maahan. Hän sitoi varmemmaksi vakuudeksi kolkat pääni ylitse yhteen ja kantoi minut sillä tapaa kotia.

Sinne tultua hän kutsui vaimonsa ja näytti hänelle minut, mutta emäntä parka säikähti ja juoksi tiehensä, niinkuin naiset meillä kotona, nähtyään sammakon tai hämähäkin. Huomattuaan kumminkin, kuinka minä tarkasti noudatan hänen miehensä viittauksia, hän vähitellen poisti pelkonsa ja alkoi kohdella minua varsin hellästi.

Kello oli nyt kahdentoista maissa päivällä, ja palvelija kantoi aterian pöytään, yhden ainoan liharuuan, niinkuin talonpoikaisen miehen pöydässä sopivaa onkin. Vati oli neljäkolmatta jalkaa läpimitassa. Pöydässä istui farmari vaimonsa kanssa, kolme lasta ja vanha mummo. Minut hän pani jonkun matkan päähän itsestensä pöydälle, joka oli kolmekymmentä jalkaa korkealla maasta. Minua pelotti kauheasti ja koetin pysyä niin kaukana laidoista kuin suinkin, jott'en vaan putoaisi lattialle. Emäntä leikkasi pienen palasen lihaa, murensi siihen hiukan leipää ja pani lautaselle eteeni. Minä kumarsin hänelle syvään, otin esille veitseni ja kahvelini, ja rupesin syömään pöytävieraitten suureksi huviksi. Emäntä käski piian käydä minulle juomalekkerin, joka veti noin 3 gallonia. [1 gallon = 4 litraa.] Kahden käden tartuin lekkeriin, sain sen suurella vaivalla nostetuksi huulilleni ja join ehtoisen emännän maljan, lausuen tervehdykseni hänelle englanninkielellä niin lujaa kuin suinkin jaksoin. Tämä sai seuran nauramaan niin kovaa, että korvat oli minulta vähällä mennä lukkoon. Juoma maistui miedolta omenaviiniltä ja oli varsin miellyttävää.

Isäntä viittasi sitten minua tulemaan hänen lautasensa ääreen. Minä läksin, mutta hämmästyksissäni kun olin kokonaan — älköönkä suosiollinen lukija minua siitä kovin moittiko — kompastuin leivänkuoreen ja lankesin alassuin pöytää vasten, sen pahemmin kumminkaan loukkautumatta. Heti nousin pystyyn ja, huomattessani noitten hyväntahtoisten ihmisten olevan huolissaan minun tähteni, sieppasin hattuni, jota säädyllisyyden vaatimusten mukaan olin pitänyt kainalossani, heilutin sitä pääni ylitse, huutaen kolme kertaa "eläköön", osoitteeksi, ett'en ollut lainkaan loukkautunut. Astuessani sitten isäntääni kohti (isännäkseni häntä tästä puolin olen sanovakin), sattui niin, että hänen nuorin poikansa, 10-vuotias viikari, sieppasi minua koivista ja nosti minut niin korkealle, että minussa joka jäsen vapisi. Mutta isä nykäisi minut hänen kädestään ja antoi pojalle sellaisen korvatillikan, että Europassa olisi moisesta hyväkin komppania ratsuväkeä mennyt mäkeen. Samalla hän käski viedä pojan pois pöydästä. Minuapa alkoi pelottaa, että poika rupeaa pitämään minulle viikkoista vihaa: muistin kyllä, mitenkä meillä pahankuriset lapset kohtelevat varpusia, kaniineja, kissanpoikia ja koiranpentuja. Senpä vuoksi lankesin polvilleni, ja viitaten poikaan, koetin isäntääni saada käsittämään, että pyydän anteeksi pojan puolesta. Isä myöntyi, ja poika palasi pöytään. Minä otin isäntääni kädestä ja suutelin sitä.

Kesken aterian oli lempikissa hypännyt emännän syliin. Minä kuulin takanani jyrinää, niinkuin olisi kymmenet kangaspuut olleet käynnissä. Käänsin päätäni ja huomasin, että se olikin vaan kissan kehräämistä, tuon lempielukan, joka päästä ja kápälästä päättäen oli kolme kertaa niin suuri kuin härkä. Kissan kiiluvat silmät ja rajua muoto säikäyttivät minut ihan suunniltani, vaikka seisoinkin pöydän toisella laidalla, 50:n jalan päässä, ja vaikka emäntä piteli sitä lujasti kiinni, jott'ei pääsis hyppäämään minun luokseni ja iskemään minuun kápäliään. Mutta eipä vaaraa vähääkään: kissa ei ollut minua huomaavinansakaan, vaikka isäntä nosti minut noin kolmen yardin päähän siitä. Ja minä kun olin kuullut kerrottavan ja matkoillani sen todeksikin huomannut, että peto ihan varmaan karkaa kimppuun, jos sitä pakenee tai osoittaa pelkoa, niin päätin kuin päätinkin näyttää, ett'en pelkää yhtään mitään. Arkailematta astuinkin viisi kuusi kertaa kissan kohdalla ja lähenin sitä yhä lähemmäs, kunnes se itsestään vetäytyi pois, ikäänkuin olisi säikähtänyt minua. Koiria en peljännyt niinkään paljoa. Niitä tuli tupaan kolme neljä kappaletta, niinkuin farmarin taloissa tavallista on. Yksi niistä, kahlekoira, oli neljän norsun kokoinen, toinen, vinttikoiria, oli yhtä iso, mutta hiukan laihempi.

Päivällisen jälkeen tuli sisään amma, 1-vuotias lapsi sylissään. Heti kuin lapsi oli huomannut minut, päästi se niin kovan porakan, että moinen älinä olisi kuulunut Lontoosta Chelsean esikaupunkiin. Se tahtoi välttämättömästi saada minut leluksen. Äiti kaikessa hellyydessään otti minut käteensä ja ojensi lasta kohti. Se sieppasi minut samassa vyötäisistä ja pisti pääni suuhunsa, mutta silloin minä älähdin niin kovaa, että kakara päästi minut heti kohta irti. Tarkkaan siinä minulta niskat olisi mennyt nurin, ellei äiti olisi ojentanut esiliinaansa, johon minä putosin. Silloin rupesi amma, lasta viihdyttääkseen, puistelemaan rämyä, joka oli kuin hyväkin tynnyri, suuria kiviä sisässä, köydellä sidottu pienokaisen rintaan.

Vihdoin läksi isäntä renkeinensä jälleen ulkotoihin. Mikäli minä hänen äänestään ja viittauksistaan osasin päättää, käski hän lähtiessään vaimonsa pitämään minusta hyvää huolta. Kovin minua jo väsyttikin ja nukutti. Sen huomasi emäntänikin ja pani minut omaan sänkyynsä ja peitti valkoisella,

puhtaalla nenälinallaan, joka oli suurempi ja karkeampaa kangasta kuin sotailaan isopurje.

Nukuin siinä lähes kaksi tuntia, uneksien olevani kotona vaimoni ja lasteni luona. Sitä katkerammalta tuntui herätessäni, kun huomasin makaavani parikymmentä jalkaa leveässä vuoteessa, suunnattoman suuressa huoneessa, joka oli kaksi mitäpä kolmekin sataa jalkaa kummallekin taholle ja pari sataa jalkaa korkea. Emäntä oli mennyt askareihinsa ja lukinnut oven perässään. Vuode oli 11 jalkaa korkealla lattiasta. Maatessani tuossa, kiipesi äkkiä kaksi rottaa uutimia myöten ylös ja alkoivat nuuskien juosta vuoteella edestakaisin. Yksi niistä tuli minua melkein lähelle kasvoja. Minä säikähdin ja vedin miekkani ulos, puolustaakseni itseäni. Nämä hirmuiset eläimet olivat niin rohkeita, että hyökkäsivät minun kimppuuni kummaltakin puolen; toinen pani jo etukäpäälänsä minun nuttuni kaulukselle. Mutta minäpä pistin siltä vatsan puhki, ennenkuin ennätti tehdä minulle mitään pahaa. Hengetönnä se jäi jalkojeni juureen. Toinen läksi karkuun, nähtyään kumppalinsa surkean kohtalon, mutta sai vielä juostessaan minulta miekan-iskun takapuoleensa, niin että verta tippui pitkin sänkyä. Tämän sankarityön tehtyäni läksin astuskelemaan vuoteella, henkeä vetääkseni ja rauhoittuakseni. Rotat olivat kahlekoiran kokoisia, mutta paljoa ketterämmät ja uskaliaammat, niin että ne varmaankin olisivat repineet minut palasiksi, jos ennen maatapanoa olisin riisunut miekkani pois. Minä mittasin rotan raadon: tuumaa vaille kaksi yardia.

Emäntä tuli huoneesen ja, nähtyään minut verissäni, otti minut heti käteensä. Minä viittasin rotan raatoon ja myhähdin merkiksi, ett'ei minulle ole tapahtunut mitään pahaa. Siitä hän oli kovin mielissään ja käski palvelijan ottamaan rotan pihtien väliin ja heittämään ulos. Hän pani minut sitten pöydälle, ja minä puolestani näytin hänelle verisen miekkani, pyyhkäisin sen takkini helmaan ja pistin tuppeen takaisin.

## TOINEN LUKU

"Pikku muori", farmarin tytär. — Tekijää näytellään markkinoilla. —  
Matka pääkaupunkiin.

Emännälläni oli yhdeksän vuotta vanha tytär, iäksensä erittäin kehittynyt, peräti sukkela neulaa käyttämään ja taitava nukkeansa pukemaan. Yksissä neuvoim he äidin kanssa laittoivat minulle vuoteen nuken kätkeyeen. Se pantiin pieneen laatikkoon, joka suojaksi rotilta asetettiin riippulaudalle. Siinä minä makasin öisin kaiken sen aikaa, minkä tässä talossa vietin. Ja mitä enemmän minä heidän kieltään opin, sitä paremmin siellä viihdyin.

Tuo pikku tyttö teki minulle seitsemän paitaa ja muita alusvaatteita niin hienosta palttinasta kuin suinkin löysi, vaikka sekin oli säkkikangasta karkeampaa. Hän se oli minun koulumestarinikin. Kun osoitin jotain esinettä, sanoi hän heti, mikä se on hänen kielellään, niin että jo moniaan päivän perästä osasin pyytää, mitä mieleni teki. Hän oli erittäin säveäluontoinen tyttö eikä kootansakaan kuin neljäkymmentä jalkaa. Minulle hän antoi nimen *Grildrig*, sen nimen otti sittemmin omakseen hänen sukunsa ja myöhemmin koko valtakuntakin. Tuo sana on meidän kielellä niin paljo kuin keri eli peukalomies. Häntä minä saan kiittää turvallisesta olostani siinä maassa. Koko sinä aikana kuin siellä vietin, emme milloinkaan eronneet toisistamme. Minä sanoin häntä Glumdalclitch'iksi, joka on niin paljo kuin pikku muori. Olisinpä hyvin kiittämätön, jos jättäisin mainitsematta, kuinka hellä ja ystävällinen hän minua kohtaan oli.

Ennen pitkää levisi naapureihinkin tieto, että minun isäntäni oli pellolta löytänyt kummallisen eläimen. Pieni se on, kerrottiin, peukalon pituinen, mutta kaikin puolin ihmisen muotoinen, kävelee kahdella jalalla, liikkuu ja käänteleksä kuin ihminen, näkyy puhuvan omaa kieltään, on jo oppinut maankin kieltä hiukan, on kesy ja hiljainen, tulee kutsuttaissa ja tekee, mitä käsketään. Jäsenet sillä on erittäin kauniit ja kasvojen väri somempi kuin parhaimmankin aatelismiehen kolmivuotiaalla tyttärellä. Isännän lähin naapuri ja hyvä ystävä, farmari hänkin, tuli taloon katsomaan, onko tuossa jutussa perää. Minut tuotiin heti sisään ja pantiin pöydälle, ja siinä minä tepastelin minnepäin vaan käskettiin, vedin miekkani ulos ja pistin sen tuppeen jälleen, kumarsin isännän vieraille, kysyin hänen omalla kielellään, mitenkä hän jaksaa ja sanoin häntä tervetulleeksi taloon, niinkuin Pikku-muori oli opettanut. Vieras oli vanha ja likinäköinen mies. Paremmin minua nähdäkseen, hän pani silmälasit nenällensä, mutta silloin minä purskahdin kuin purskahdinkin nauramaan, sillä miehen silmät olivat kuin täysikuu, joka paistaa kahdesta akkunasta tupaan. Muut, huomattuansa mikä minua huvittaa, räjähtivät hekin nauramaan, mutta sen pani vanha farmari, typerästi kyllä, pahakseen ja suuttui ihan suunniltaan. Tuo vanha farmari oli samalla kovin ahnas mies; sen minä nyt pahaksi onneksi kyllä sain tuta. Hän näet antoi minun

isännälleni sen kovan-onnen neuvon, että minut pitäisi viedä läheiseen kaupunkiin markkinoille eli toripäiville rahan edestä näyteltäväksi. Eihän sinne meiltä ollut kuin kaksikolmatta peninkulmaa elikkä ratsain puolen tunnin matka. Minä huomasin, että heillä on jotain mielessä, koskapa isäntä ja vieras kauan aikaa sopottelevat keskenään, vähä väliä aina viitaten minuun. Luulinpa ymmärtäväni heidän puheestaan muutamia sanojakin. Huomis-aamuna Pikku-muori, Glumdalclitch, kertoi minulle koko aikeen, jonka hän viekkailla keinoin oli saanut äidiltään tietää. Tyttö raukka otti minut syliinsä, itkien häpeästä ja mielipahasta. Hän pelkäsi, että raaka markkinaväki tekee minulle jotain pahaa, puristaa minut kuolijaksi tai taittaa minulta jalat tai kädet, kouriessaan minua. Hän oli huomannut, kuinka kaino minä olen luonteeltani, kuinka arka kunniastani, ja kuinka tuskallista minun on oleva joutua rahan edestä näyteltäväksi kehnoimmalle roskaväelle. Isä ja äiti olivat kyllä, kertoi hän, luvanneet Grildrigin hänen omakseen, mutta kunhan ei vaan kävisi nyt kuin viimekin vuonna: silloin hänelle oli luvattu lampaan karitsa, mutta hetipä he sen olivat myöneet teurastajalle, kun oli kasvanut lampaaksi.

Täytyy sanoani, ett'ei minua läheskään pelottanut niin paljo kuin Pikku-muoria. Min'en lakannut milloinkaan toivomasta pääseväni joskus vielä vapaaksi. Täällähän minä olen aivan outo ja muukalainen, ja jos minua täällä väkijoukolle näytellään, niin eihän minua siitä, Englantiin tultuani, moitittane, sillä olisipa tässä asemassa itse Suurbritannian kuninkaankin pitänyt alistua samallaisen kohtelun alaiseksi.

Ystävänsä neuvoa noudattaen pisti isäntä minut seuraavana markkinapäivänä lippaasen ja läksi ratsain viemään lähimpään kaupunkiin, tytär satulatuolissa takana. Umpinaisessa lippaassa oli ovi ja muutamia reikiä ilmanvaihdosta varten. Hellämielinen Pikku-muori oli pannut minun alleni nukkensa patjan. Mutta sittenkin minua huiskutti ja vatkasi armottomasti, vaikk'ei matkaa kestänyt kuin puoli tuntia. Hevonen näet harppasi joka askelella parikymmentä kyynärää, loikkien niin korkealle, että tuntui kuin olisi kulkenut ankarassa aallokossa, se vaan erotusta, että nouseminen ja laskeminen kävi paljoa tiheämpään. Matkalla isäntä poikkosi erääsen kapakkaan, johon hänen oli tapana aina pistäytyä, neuvottelemaan kapakanpitäjän kanssa. Senjälkeen hän palkkasi grultrudin eli huutorättärien kulkemaan pitkin kaupungin katuja ja kuuluttamaan, että Viheriän Kotkan ravintolassa näytellään kummallista eläintä, joka ei ole sen suurempi kuin splaknuk (muuan erittäin hienorakenteinen eläin siinä maassa, noin kuutta jalkaa pitkä), mutta kaikin puolin ihmisen muotoinen, osaa puhua muutamia sanoja ja tehdä senkin seitsemän lystikästä tempua.

Minut pantiin pöydälle ravintolan suurimpaan saliin, joka oli ainakin kolmesataa jalkaa kullekin taholle. Pikku-muori seiso i matalalla tuolilla pöydän ääressä varomassa, ett'en putoaisi maahan, ja määräämässä, mitä minun milloinkin pitää tehdä. Isäntäni, tungosta välttääkseen, ei päästänyt kuin 30 henkeä yhtähaavaa sisään. Minä astua tepastelin pöydällä sitä myöten kuin Pikku-muori käski ja vastailin hänen kysymyksiinsä maankielellä sen verran kuin osasin. Minä käännysin useampia kertoja yleisön puoleen, kumarsin nöyrästi, sanoin heitä tervetulleiksi ja puhuin heille muutamia lauseita, mitä olin oppinut. Otin sitten sormistimen, jonka Pikkumuori oli täyttänyt juomalla, ja join läsnäolijain onneksi. Vedin ulos miekkani ja heiluttelin sitä siihen tapaan kuin miekkailijat Englannissa tekevät. Pikku-muori antoi minulle oljenkorren, ja sillä minä tein kaikenlaisia keihästemppeja, mitä nuoruudessani olin oppinut.

Sinä päivänä näyteltiin minua kahdelletoista eri yleisölle, ja kun minun myötäensä ja myötäensä piti uudistaa samat hassutukset, niin olin lopulla jo ihan nääntyä väsymyksestä. Aina kun yksi katsojavuoro oli kertonut ulkona oleville, mitä kaikkia kummallisia konsteja he olivat nähneet, olivat ulkona olijat melkein väkivallalla murtautua sisään. Isäntä ei sallinut kajota minuun kenenkään muun kuin Pikku-muorin — vahinkoahan hänelle olisi tullutkin, jos olisi minulle joku tapaturma sattunut, — ja siksipä asetettiin lavitsoja pöydän ympärille niin kauaksi, ett'ei kukaan ulottunut minuun. Muuan pahanilkinen koulupoika sai sentään viskatuksi minua kohti pähkinän ja oli vähällä satuttaa minua sillä päähän. Pähkinä oli pienen kurpitsan kokoinen ja tuli niin kovaa vauhtia, että olisi varmaankin lyönyt minulta pääkallon puhki, jos olisi kohti osunut. Se tyydytys minulle sentään suotiin, että poika lurjus sai selkäänsä ja ajettiin ulos. Isäntä julistutti, että minua näytellään taas seuraavana toripäivänä. Sitä varten hän laittoi minulle mukavamman kuljetusneuvon ja pakostakin, sillä ensimmäinen matka ja markkinaväen huvittaminen kahdeksan tuntia yhtämittaa olivat näännyttäneet minut niin, että tuskin jaksoin pystyssä pysyä. Kului kokonaista kolme päivää, ennenkuin pääsin entisilleni. Rauhaa minulla ei ollut kotonakaan, sillä kaikki aatelisherrat sadan peninkulman piiristä tulivat minua katsomaan. Heitä oli vaimoineen ja lapsineen ainakin kolmekymmentä henkeä, — seutu oli näet tiheästi asuttua. — Isäntä vaati minun näyttelemisestäni näin kotona täyden huoneen maksun jokaiselta eri perhekunnalta. Ei minulle täten montakaan levonhetkeä päivässä jäänyt, vaikk'ei minua kaupunkiin vietykään. Keskiviikon vaan sain olla rauhassa, se kun on heillä sabattipäivä.

Huomattuaan, kuinka suuri rahallinen hyöty minusta on, päätti meidän isäntä lähteä näyttelemään minua valtakunnan suurimpiin kaupunkiin. Hän järjesti kotoiset askareet ja varustautui pitkälle matkalle. Ja niinpä sitä lähdettiin liikkeelle 17:nä elokuuta 1703, noin kaksi kuukautta siitä kuin olin tähän maahan tullut. Matkan määränä oli pääkaupunki, valtakunnan keskiosassa, noin 3000

peninkulmaa kotoa. Tyttärensä Glumdalclitchin hän pani taaksensa hevosen selkään, ja Pikku-muori otti minut lippaineen syliinsä. Lippaan hän oli sitonut vyötäisilleen, ja verhonnut sisäpuolelta niin pehmoisilla kankailla kuin suinkin oli käsiinsä saanut sekä pannut minulle sinne nukkensa patjat, alusvaatteita sekä muuta tarpeellista. Tilani siinä hän oli koettanut tehdä niin mukavaksi kuin suinkin. Muuta matkaseuraa ei meillä ollut kuin talon renkipoika, joka ratsasti jäljessä, tavarat mukanaan.

Isännän aikomus oli näytellä minua kaikissa kaupungeissa matkan varrella ja poiketa vallantieltä 50-100 peninkulmaa kyliin ja aateliskartanoihin, missä tuloja oli toivottavina. Lyhyitä taipaleita kuljettiin: noin 120-140 peninkulmaa vaan päivässä, sillä Pikku-muori, minua säästääkseen, valitti ratsastusta liian raskaaksi. Usein hän minun pyynnöstäni otti minut lippaasta ulos raitista ilmaa hengittämään ja näytti minulle maisemia, yhä vaan pitäen minua talutusnuorasta kiinni. Kuljettiin siinä myös viiden, kuuden virran yli, joista itsekukin oli leveämpi ja syvämpi Niiliä tai Ganges virtaa. Tuskin oli yhtään niin pientä puroa kuin Thames London Bridgen kohdalla. Kymmenen viikkoa tätä matkaa kesti, ja sill'aikaa oli minua näytelty kahdeksassatoista suuressa kaupungissa, kyliä ja maakartanoita lukematta.

Lokakuun 26:na saavuttiin vihdoinkin pääkaupunkiin nimeltä Lorbrulgrud, joka on niin paljo kuin: koko maailman ylpeys. Isäntä otti asuntoa pääkadun varrelle, lähelle kuninkaan linnaa, ja lähetti ympäri kaupungin tavallisia ilmoituksia, joissa oli tarkat selitykset minun personastani ja ominaisuuksistani. Hän vuokrasi näyttelyhuoneeksi 3-4 sataa jalkaa avaran salin ja hankki sinne pyöreän pöydän, 60 jalkaa läpimitassa. Ylt'ympärille, kolme jalkaa pöydän laidasta, hän rakensi suojaksi minulle kolmen jalan korkuisen aitauksen. Kymmenen tuntia päivässä minua näyteltiin, ihailta ja ihmetellä kaiken kansan. Nytemmin osasin jo kutakuinkin hyvin heidän kieltään ja ymmärsin jok'ikisen sanan, mitä minulle puhuttiin. Olin oppinut heidän aapeluksensa ja osasin välisti suunnilleen saada selvän koko lauseistakin. Pikku-muori oli näet opettanut minua sekä kotona että matkoilla joutohetkinä. Hänellä oli taskussaan pikkuruinen kirja, ei kovinkaan paljoa suurempi Sansonin kartastoa. Se oli opas nuorille tytöille ja sisälsi samalla lyhyen esityksen heidän uskonnostaan. Siitä hän opetti minua lukemaan.

## KOLMAS LUKU

Tekijä viedään hoviin. — Kuningatar ostaa hänet farmarilta omakseen ja esittää kuninkaalle. — Väittely tiedemiesten kanssa. — Kuningattaren suosiossa.

Alinomaiset ponnistukset olivat muutamassa viikossa koko lailla tärvelleet minun terveyteni tilan. Mitä enemmän rahaa isäntä minun kauttani ansaitsi, sitä enemmän hän tahtoi saada. Olin lopulta jo niin laihtunut, ett'ei minussa enää ollut kuin luu ja nahka jäljellä. Farmari huomasi tuon ja, peljäten minun pian kuolevan, päätti paikata taskuansa vielä niin paljon kuin suinkin. Tuota hänen miettiessään ja punnitessaan saapui sardral eli sanansaattaja hovista käskemään isäntääni heti kohta tuomaan minut hoviin kuningattaren ja hovidaamien huviksi. Muutamat viimeksi mainituista olivat jo nähneet minut ja kertoneet aivan ihmeellisiä asioita minun kauneudestani, hienosta käytöksestäni ja älykkäisyydestäni. Hänen majesteetinsa kuningatar oli seuranaisineen aivan ihastuksissansa minun kohtelustani. Minä lankesin polvilleni ja pyysin kunnian saada suudella kuningattaren jalkaa, mutta tämä armollinen ruhtinatar suvaitsi — sittenkuin minut oli nostettu pöydälle — ojentaa minulle sakarisormensa pään, johon minä tartuin molemmin käsin ja nostin syvimmällä kunnioituksella huulilleni.

Kuningatar teki muutamia yleisiä kysymyksiä minun kotimaastani ja matkoistani, ja minä vastailin niin selvästi ja lyhyeen kuin suinkin osasin. Sitten hän kysäisi, huvittaisiko minua olla ja elää hovissa. Minä kumarsin ihan pöydän laitaan asti, vastaten olevani isäntäni orja, mutta samalla lisäten, että jos minä oma herrani olisin, niin pitäisin ylpeytenäni saada panna henkeni alttiiksi hänen majesteetinsa kuningattaren palveluksessa. Hän kysyi sitten isännältäni, suostuisiko tämä luovuttamaan minut hyvää maksua vastaan. Farmari, joka pelkäsi, ett'ei minusta enää ole kuukaudeksikaan, vaati minusta tuhannen kultarahaa. Summa suoritettiin hänelle paikalla kolikoissa, joista kukin oli niin paksu kuin 800 Portugalin moydoria. Europan oloihin verraten ei tuo summa ollut sen suurempi kuin tuhat guineata. [Vähän yli 25000 markan.]

Minä lausuin senjälkeen kuningattarelle, että koska minä nyt olen hänen majesteetinsa nöyrin alamainen ja vasalli, minun täytyy pyytää osakseni sitä suosiota, että Glumdalclitch, joka aina on niin hellää huolta minusta pitänyt, otettaisiin myöskin kuningattaren palvelukseen, pysyäkseen edelleen minun hoitajanani ja opettajanani. Kuningatar hyväksyi minun pyyntöni. Farmarikin puolestaan suostui, iloissaan siitä, että tytär pääsee hoviin. Tyttö parka ei osannut salata riemuansa. Entinen isäntäni läksi nyt tiehensä.

Jäähvyäisiä ottaessaan hän sanoi hankkineensa minulle hyvän palveluspaikan. Siihen en minä vastannut sanaakaan, nyökäytinhän vain päätäni hiukan.

Kuningatar huomasi tuon kylmyyteni ja kysyi, heti isännän lähdettyä, syytä siihen. Minä sanoin rohkeasti: isäntääni ei minun ole kiittäminen muusta kuin siitä, ett'ei hän tappanut pellolla löytämänsä pientä olennon pahaista; tästä hyvästä hän on saanut runsaat maksut, vaellettuansa puolet valtakuntaa minua näyttellessä, ja viimeksi vielä myönyt minut kalliista hinnasta. Se elämä — näin haastoin edelleen, — mitä minun on täytynyt viettää, olisi saattanut viedä hengen kymmenen kertaa väkevämmältäkin olennolta. Terveysteni on mennyt pilalle, kun minun viikkomääriä on täytynyt tehdä roskaväen nähden temppuja aamusta iltaan. Ellei isäntä olisi luullut minun pian kuolevan, ei teidän majesteetinne niin huokeasta olisi minua saanutkaan. Mutta, jatkoin minä, kosk'ei minun nyt enää tarvitse peljätä huonoa kohtelua, minua kun suojelee niin suuri ja hyvä hallitsijatar, ihmiskunnan kunnioitus, maailman lemmikki, alamaistensa ihastus, kansansa onnen luoja, niin toivon minä isäntäni pelvon olevan turhan, sillä johan minä nytkin tunnen elinvoimieni palajavan keisarillisen majesteetin läsnäolon vaikutuksesta.

Näin minä puhuin takerrellen ja sanoja tavoitellen. Jälkimmäinen osa puhetta oli ollut puettu siihen muotoon kuin tässä kansassa tavallista on. Nuo lauseparret oli Pikku-muori opettanut minulle matkalla hoviin.

Hänen majesteetinsa suvaitsi suopeasti suoda minulle anteeksi kieleni vaillinaisuudet, olipa päinvastoin hämmästynyt, huomattessaan niin paljon älyä ja ymmärrystä näin pienikokoisessa olennossa. Hän otti minut omaan käteensä ja vei kuninkaan luokse, joka juuri nyt oli vetäytynyt huoneesensa. Hänen majesteetinsa, varsin vakava ruhtinas, katse tuima ja terävä, ei huomannut ensi aluksi, millainen minä olenkaan, vaan kysyi kuningattarelta kylmällä äänellä, mistä saakka hän on niin mielistynyt splaknuk'eihin, sillä sellaisena hän näkyi minua pitävän, viruessani alassuin kuningattaren kämmenellä. Mutta kuningatar, erittäin teräväjärkinen ja hilpeäluontoinen ruhtinatar, pani minut seisomaan kuninkaan kirjoituspöydälle ja käski minun omin sanoin antamaan kertomuksen itsestäni. Minä tein sen muutamain sanoin. Glumdalclitch, joka ei olisi päästänyt minua mihinkään silmistänsä ja nytkin odotti oven suussa, kutsuttiin sisään ja vahvasti todeksi kaiken sen, mitä minulle oli tapahtunut siitä saakka kuin olin heidän taloonsa tullut.

Kuningas oli kyllä niin oppinut mies kuin joku toinenkaan tässä valtakunnassa, oli tutkinut filosofiaa ja erittäinkin matemaatikaa, mutta minua tarkemmin katseltuansa ja nähtyänsä minun kävelevän, hän päätti kuin päättikin minun olevan jonkinlaisen, erittäin näppärästi keksityn kellovärkin. (Sellaisten rakentaminen on näet siinä maassa kehittynyt varsin korkealle kannalle.) Mutta kuultuansa minun puhuvan selvästi ja järkevästi, hän ei osannut salata hämmästystään. Hän ei tyytynyt siihen, mitä minä olin kertonut tulostani tähän maahan, hän luuli vaan, että Glumdalclitch yksissä neuvoin isänsä kanssa oli opettanut minut matkimaan muutamia lauseita, saadakseen vaan minusta sitä kalliimman hinnan. Senpävuoksi hän kyseli minulta yhtä ja toista muutakin ja sai minulta järkeviä vastauksia, joissa ei ollut muuta vikaa kuin että lausumiseni oli murteellista, ja että puheessani tuli farmarin talossa opituita moukkamaisia lauseparsia, jotka eivät ole hienossa hovissa käypiä.

Kuningas käski käydä tänne ne kolme suurta tiedemiestä, jotka maan tavan mukaan olivat vuoroviikollaan hovissa. Nämä herrat tutkivat ja tarkastivat minut kaikin puolin ja tulivat kovin erillaisiin päätöksiin. Siitä he kyllä olivat yhtä mieltä, ett'en minä ole tullut maailmaan ihan tavallisten luonnonlakien mukaan, sillä eihän minulla muka ole mitään edellytyksiä henkeni elättämiseen: ei minusta ole juoksijaksi, ei puihin kiipeäjäksi, ei kolojen kaivajaksi maan sisään. Hampaita he tutkivat erittäin huolellisesti ja päättivät minun kuuluvan lihansyöjien lahkoon. Mutta minkäs eläinten lihaa minä söisin? Useimmat nelijalkaiset ovat väkevämmät minua, peltohiiret ja sen semmoiset ovat liian ketterät minun saada kiinni. Etanoita ja hyönteisiäkö minä ruuakseni käytän? Mutta sen he heti monilla tieteellisillä syillä todistivat mahdottomaksi. Enkä minä mikään vajanainenkaan luontokappale ole, sillä onhan minulla ruumis sopusuhtainen ja raajat täydelliset. Enkä minä aivan nuorikaan ole, sen todisti parransänki, jonka he suurennuslasilla kyllä selvästi näkivät. Kääpiönä eli kerinä he eivät saattaneet minua pitää, sillä minun pienuuteni meni siinä kohden yli kaiken rajan: kuningattaren kerä, pienin mies koko valtakunnassa, oli sentään lähes 30 jalkaa pitkää. Väitelyään sitten puoleen ja toiseen, he päättivät vihdoinkin, että minä olen *replum scalcath*, latinaksi: *lusus naturae*, luonnon-oikku. Siinä he tekivät aivan samoin kuin nykyiset filosofit Euroopassa. Professorit meillä näet eivät tahdo puikahdella "salattujen syitten" verhon taakse, johon Aristoteleen seuraajat turhaan koettivat tietämättömyyttään peitellä, vaan ovat keksineet "luonnon oikut", joilla he ratkaisevat kaikki pulmalliset kysymykset ja vievät inhimillistä tietoa sanomattomasti eteenpäin.

Tämän ratkaisevan päätöksen jälkeen minä pyysin saada sanoa pari sanaa. Käännyin sitten kuninkaan puoleen, vakuuttaen hänen majesteetillensa olevani sellaisesta maasta, missä minun kokoisiani ihmisiä asuu miljonittain kumpaakin sukupuolta; siellä ovat eläimet ja puut ja rakennukset samassa suhteessa, ja siellä minä kykenen pitämään puoliani ja hankkimaan elatukseni yhtä hyvin kuin kuka tahansa hänen

majesteetinsa alamaisista täällä. Tämä riittänee, sanoin minä, vastaukseksi näitten herrain väitteisin. Oppineet herrat ne tuohon vain myhähtelivät ylenkatseellisesti, arvellen, että kylläpä farmari on minulle läksyni hyvin opettanut.

Kuningas, ymmärtäväinen herra, lähetti oppineet miehet pois ja käski tuoda hoviin farmarin, joka kaikeksi onneksi ei vielä ollut lähtenyt kaupungista. Kuulusteltuansa farmaria ensin erinänsä, sitten yhdessä minun ja tyttären kanssa, hänen majesteetinsa tuli siihen päätökseen, että meidän puheissamme on sittenkin perää. Hän pyysi kuningatarta pitämään minusta erityistä huolta ja oli sitä mieltä, että Glumdalclitchin on edelleen pysyttävä kuningattaren palveluksessa minun hoitajanani, koskapa me olemme niin kiintyneet toisiimme. Pikku-muorille annettiin sovelias huone. Sitten määrättiin hänelle kotiopettajatar pitämään huolta hänen kasvatuksestansa, kamarineitsyt ja kaksi muuta naispalvelijaa. Minun hoitamiseni oli uskottu yksinomaa hänen huostaansa. Kuningatar käski hovinikkarin tekemään soveliaan lippaan minulle makuuhuoneeksi. Malli siihen oli Glumdalclitchin ja minun määrättävissäni.

Tämä hovinikkari oli erittäin näppärä mies. Minun johdollani hän sai kolmessa viikossa valmiiksi puukojun, 16 jalkaa pitkän ja yhtä monta leveän sekä 12 jalkaa korkean. Siinä oli kaksi siirtoakkunaa, ovi ja kaksi pikku komeroa, niinkuin Lontoon makuukammioissa konsanaankin. Suojuskatto oli kahdella vintturilla siirrettävä syrjään. Siitä laskettiin alas valmis, kuningattaren omain tapiseeraajain sisustama vuode. Glumdalclitch otti sänkyvaatteet joka aamu ulos tuulotettaviksi ja laittoi illalla jälleen omin käsin minulle makuutilan. Muuan taitava puuseppä, kuuluisa pienistä näperryksistään, otti tehdäkseen kaksi tuolia selkämyksen ja käsinojain kanssa norsunluun tapaisesta aineesta, samoin kaksi pöytää ja kaapin kapineitani varten. Seinät, niinkuin katto ja lattiakin, olivat verhotut pehmeällä täytteellä, jott'ei minulle mitään tapaturmaa sattuisi kantajain huolimattomuuden tähden tai vaunuissa kuljettaissa. Pyysin saada oveeni lukon, jott'eivät rotat ja hiiret pääsisi sisään; ja hoviseppän onnistuikin monen yrityksen perästä saada valmiiksi lukko, pienin, mitä siinä maassa milloinkaan oli nähty. Minä puolestani en ole koskaan nähnyt sen suurempaa ulkoportin lukkoa Englannissa. Avainta koetin säilyttää omassa taskussani, sillä pelkäsin sen pian joutuvan Pikku-muorilta hukkaan.

Vaatteet käski kuningatar laittaa minulle kaikkein hienoimmasta silkkikankaasta, mitä vaan saatavissa on. Ei se kangas juuri paljoa paksumpaa ollut kuin Englannissa hevosloimet, 'mutta karkeata se oli, kunnes ennätin tottua siihen. Vaatteet tehtiin minulle maan tavan mukaan, puoleksi persialaiseen, puoleksi kiinalaiseen kuosiin: kerrassaan arvokas puku.

Kuningatar oli niin mielistynyt minun seuraani, ett'ei tahtonut olla päivällisilläkään ilman minua. Minulle oli pantu pöytä ja tuoli hänen majesteetinsa pöydälle, juuri hänen vasemman kyynärpänsä kohdalle. Glumdalclitch seisoi maassa jakkaralla, valmiina auttamaan minua ja pitämään minusta huolta. Minulla oli kokonainen serviisi hopeisia lautasia ja vateja, jotka kuningattaren pöytäkalujen rinnalla olivat kuin nuken astiat. Pikku-muori talletti niitä taskussaan, hopeisessa rasiassa, ja pani niitä eteeni milloin mitäkin tarvitsin, itse pyyhittyään ne ensin puhtaiksi.

Kuningattaren pöydässä ei ollut aterioimassa muita kuin molemmat prinsessat, toinen kuudentoista vuoden ja toinen kolmentoista vuoden ja yhden kuukauden vanha. Kuningattaren oli tapa panna lautaselleni palanen lihaa, minkä minä itse leikkasin hienoksi; häntä huvitti nähdä minun syövän niin pieniä simareita. Itse puolestaan hän (vaikka olikin hänellä varsin heikko vatsa) otti yhtenä suullisena niin paljon kuin kaksitoista englantilaista farmaria syövät yhdessä rupeamassa. Tuo oli minusta ensi alussa varsin inhottavaa katsella. Hänen hampaissaan murskautui leivosen siipi luineen päivineen, vaikka se oli yhdeksän kertaa niin suuri kuin lihotetun turkinpyynn siipi meillä. Hänen haukkaamansa leipäpala oli niin suuri kuin shillingin [1 shilling = 1,25 mk] sämpylä. Kultaisesta pikarista hän juoda kulautti härkätynnyrin verran kerrassaan. Veitset oli hänellä niin pitkät kuin viikate oikoisenaan varren päässä, ja sitä mukaa ne olivat lusikatkin, kahvelit ja muut pöytäkalut. Muistan, kuinka Glumdalclitch kerran vei minua katsomaan hovissa erästä juhla-ateriaa, joissa kymmenkunta näitä suunnattomia veitsiä ja kahveleita yhtäikaa oli liikkeessä: tokko sitä ennen lienen milloinkaan niin kauheata kuvaa nähnyt.

## NELJÄS LUKU

Tekijä puolustaa kuninkaan edessä maansa kunniata ja arvoa. —  
Kuningattaren kääpiön vehkeet. — Kärpäset ja ampiaiset.



Tapa oli hovissa sellainen, että joka keskiviikko (sabatti, kuten ennen jo olen maininnut,) kuningas ja kuningatar korkeine lapsineen olivat yhteisillä päivällisillä kuninkaan huoneissa. Minusta kun oli tullut kuninkaan suosikki, niin nostettiin minun pöytäni ja tuolini hänen vasemmalle puolelleen suola-astian kohdalle. Kuningasta huvitti haastella minun kanssani. Hän tiedusteli minulta, millaiset ovat Europassa tavat, millainen uskonto, millaiset lait, hallitus ja sivistyskanta, ja minä puolestani tein selkoa mikäli osasin. Selväjärkisenä ja terävä-älyisenä miehenä hän teki varsin viisaita johtopäätöksiä ja huomautuksia kaiken sen johdosta, mitä minä olin kertonut. Tunnustanpa, että kerran olin liiankin suulaasti laverrellut armaasta kotimaastani, meidän kaupasta ja teollisuudesta, maa- ja merisodista, uskonnollisista riidoista, valtiopuolueista. Kuningas, joka oli tietysti saanut sellaisen kasvatuksen kuin siinä maassa mahdollista on, meni silloin ennakkoluuloissaan niin pitkälle, ett'ei malttanut olla ottamatta minua oikeaan käteensä ja hiljalleen lyödä lopsauttamatta minua vasemmallaan. Sydämellisesti naurahtaen hän kysäisi, olenko minä Whig'eja vai Tory'ja. [Valtiolliset pääpuolueet Englannissa.] Kääntyen sitten pääministeriinsä, joka seiso i hänen takanaan, kädessä valkoinen sauva, niin pitkä kuin hyvänkin linjalaivan suurmasto, hän lausui, kuinka vähäpätöistä sentään maailmassa inhimillinen suuruus on, koskapa tällaisetkin turilaanpahaiset kuin tämä (minä nimittäin) saattavat sitä matkia. Niinpä vainenkin, sanoi hän; noilla olennoilla on omat kunnianimensä ja arvoasteensa, he rakentelevat pesiä ja koloja, joita he sanovat taloiksi ja kaupungeiksi; he keikailevat pulskissa puvuissa ja ajelevat upeissa vaunuissa; hekin rakastavat, taistelevat, riitelevät, pettävät ja kettävät. Tuohon tapaan hän puheli, mutta minä vuoroin vaalenin, vuoroin punastuin, harmikseni kuullessani, kuinka hän halveksimalla haastelee minun jalosta isänmaastani, taiteitten ja sotakunnon emämaasta, Franskan vitsauksesta, Europan riidanratkaisijasta, kaiken kunnan, hurskauden ja totuuden kotimaasta, koko maailman kateuden ja ylpeyden esineestä.

Ei minua sentään mikään niin paljoa harmittanut ja loukannut kuin kuningattaren kääpiö. Hän kun oli varttansa vähäisempi kuin yksikään muu maan-asukkaita (hän ei todellakaan ollut täyttä kolmeakymmentä jalkaa pitkä), niin menetteli hän peräti hävyttömästi vielä pienempäänsä olentoa kohtaan. Joka kerta kuin hän kulki kuningattaren odotushuoneen läpi, missä minä pöydällä haastelin hovin lordien ja ladyjen kanssa, hän ylvästeli ja pöyhistel i suuresta koostansa ja tuon tuostakin sutkautti minulle sanan ja toisen minun pienuudestani muka. Min'en osannut kostoksi muuta kuin sanoa häntä veljekseni ja vaatia häntä voittosille ja paiskata hänelle kaikenlaisia pistopuheita, hovin paashien suussa niin tavallisia. Päivällisillä kerran minä olin sanonut hänelle jotain peräti purevaa. Siitä tuo pahan-ilkinen junkkari sydämistyi niin, että nousi kuningattaren istuimen sivun ojal le, sieppasi minut joka en osannut mitään pahaa varoakaan, vyötäisistä ja paiskasi minut suureen kultaiseen kerma-astiaan ja juoksi tiehensä. Minä putosin päistikkaa astian pohjalle, ja ellen minä olisi ollut hyvä uimari, niin ties, mitenkä minun olisi käynytkään. Pikku-muori oli sillä hetkellä toisessa päässä huonetta, ja kuningatar oli niin hämmästynyt, ett'ei kyennyt sanomaan eikä tekemään mitään. Vihdoin joutui Pikku-muori hätään ja veti minut ulos, sittenkuin minä pakostakin olin nielaissut neljännen-osan kermaa suuhun. Minut pantiin vuoteesen, vaikk'ei minulle muuta vahinkoa tullut kuin että yksi vaatekerros meni pilalle. Kääpiö sai aika lailla selkäänsä ja pakotettiin päälle päätteeksi juomaan kerman, johon hän oli minut viskannut. Eikä hän sen koommin enää suosiossa pysynytkään. Kuningatar lahjoitti hänet erälle korkealle rouvalle, niin ett'en minä häntä senjälkeen koskaan enää nähnyt. Siitä minulle suuri mielihyvä, sillä ei sitä osaa niin sanoa, mitä kaikkia koukkuja tuommoinen häijy hirtehin saattaa keksiäkään.

Oli hän jo kerran ennenkin tehnyt minulle aika kepposen, joka pani kuningattaren väkistenkin nauramaan, mutta suututti häntä samalla niin, että hän jo sillä kertaa olisi karkoittanut kääpiön pois hovista, ellen minä jalomielisenä miehenä olisi pelastanut häntä. Kuningatar oli näet ottanut lautaselleen paistista luun, kovertanut siitä ytimen ulos ja asettanut luun jälleen pystyyn vadille. Kääpiö käytti hyödykseen sitä silmänräpäystä, jolloin Glumdalclitch oli askaroimassa toisen pöydän ääressä ja hyppäsi jakkaralle. Siitä hän sieppasi minut molempiin käsiinsä, puristi minulta jalat yhteen ja pisti minut onton luun sisään vyötäisiä myöten jalat edeltä.

Ja siinä minä nyt olin kiinni ja mahdoin näyttää peräti naurettavalta. Kului luullakseni kokonainen minutti, eikä kukaan huomannut, mitä tapahtunut oli, sillä huutamaan minä en ruvennut; se ei olisi ollut lainkaan arvon i mukaista. Koska kumminkin ruhtinaitten ruuat harvoin kannetaan kuumina pöytään, niin eivät minun raajani tuossa sentään sen pahempaa vammaa saaneet. Sukat ja housut ne vaan tulivat sen siivoiseksi. Minun pyynnöstäni ei kääpiö saanut muuta rangaistusta kuin kelpo selkäsaunan.

Kuningatar ivaili usein minun arkain viisauttani ja tiedusti minulta kerran, ovatko kaikki ihmiset minun kotimaassani sellaisia pelkureita kuin minä. Syy oli seuraava. Kesäiseen aikaan on tässä maassa paljo karpäsiä, kooltaan niin suuria kuin leivoset meillä. Näiltä pahan-ilkisiltä hyönteisiltä en tahtonut ateriain aikana saada rauhaa ensinkään, ne kun myötäänsä hörisivät ja pörisivät korvissa, pyrkivät pä lautasellenikin ja väliin lensivät nenälle tai otsalle, pistellen kipeästi ja levittäen ympärilleen varsin ilkeätä löyhkää. Minulla oli koko työ ja tekeminen, huiskiessani niitä pois, enkä saattanut olla hätkähtämättä joka kerta kuin ne lensivät kasvoilleni. Kääpiön tavallisia koiruuksia oli se, että hän otti

kouraansa koko joukon kärpäsiä — aivan niinkuin koulupojat meillä — ja päästi ne äkkiä lentoon minun nenäni alla, säilyttääkseen minua kuningattaren suureksi huviksi. Kostoksi minä silvoin niitä veitselläni lennosta, ja siinä toimessa minä pian totuinkin sangen näppäräksi.

Muistuu tässä mieleeni, että Glumdalclitch asetti minut kerran taas tapansa mukaan lippailteni akkunalaudalle, raitista ilmaa hengittämään. (Minä näet en uskaltanut sallia ripustaa lipasta naulasta akkunan ulkopuolelle, niinkuin meillä Englannissa ripustetaan linnunhäkkejä.) Olin lykännyt toisen akkunani syrjään ja söin parhaillani makeata kakkua murkinaksi. Silloin hyökkäsi, makean tuoksun tuomina, parikymmentä ampiaista lippaasen, ja siinäkö ne surisemaan ja pörisemään kuin yhtä monta säkkipilliä. Muutamat hyökkäsivät kakkuni kimppuun ja veivät sen murena murenelta ulos, toiset lentelivät pääni ympäri ja kasvojeni kohdalla. Humina oli huumata minut kokonaan, ja kauheasti minä pelkäsin niiden pistoja. Rohkaisin kumminkin mieleni, sieppasin miekan ja rupesin huitomaan niitä ilmaan. Neljä sain tapetuiksi, muut lensivät tiehensä, jonka jälkeen minä vedin akkunan kiinni. Peltokanan kokoisia nuo herhiläiset olivat; pistimet, jotka kiskaisin ulos, olivat puolentoista tuuman pituisia ja teräviä kuin neulat. Kätkin ne sitten visusti talteen ja myöhemmin näyttelin niitä ynnä muita merkillisiä esineitä useissa paikoin Euroopassa. Englantiin tultuani lahjoitin niistä kolme Greshamin Colleeen; neljännen pidin itse.

## VIIDES LUKU

Muutamia piirteitä Brobdingnagin maasta, kuninkaan palatsista ja pääkaupungista. — Vanha temppeli.

Käyn nyt lyhykäisesti tekemään selkoa tästä maasta, mikäli sitä pääsin tuntemaan, nimittäin 2000 peninkulman piirissä pääkaupungista Lorbrulgrudista.

Brobdingnagin valtakunta sijaitsee niemellä, jonka koillispuolella on kolmetoista peninkulmaa korkea seljänne, täynnään tulivuoria, niin että ylitse on mahdoton kulkea. Ei Brobdingnagin oppineimmatkaan miehet tiedä, millaista kansaa vuorten toisella puolen asuu, vai onko siellä asukkaita lainkaan. Kolmella muulla puolen niemeä on valtameri. Koko valtakunnassa ei ole ainoatakaan merisatamaa. Jokien suistamotkin ovat niin täynnään teräviä kallioita, ja ulapalla meri useimmiten pauhaa niin rajusti, ett'ei veneillä ole ulos yrittämistäkään. Väestö on niinmuodoin aivan erillensä muusta maailmasta. Mutta joet ovat suuria ja laivaliike niillä vilkasta. Erinomaisen kalarikkaita ne ovat myös. Ani harvoin siellä asukkaat merenkaloja käyttävätkään, ne kun ovat samankokoisia kuin Europassakin, siis niin pieniä, ett'ei niitä maksa pyytää. Luonto on nähtävästikin muodostanut nuo suunnattoman suuret kasvit ja eläimet yksinomaa tätä maata varten. Miksikä niin on käynyt, siitä ottakoot filosofit selvän.

Maa on tiheästi asuttua, sillä siinä on yksikuudetta kaupunkia, satakunta muureilla ympäröityä linnaa ja suuri joukko kyliä. Pääkaupunki Lorbrulgrud on kahden puolen jokea. Taloja siinä on kahdeksantuhatta ja asukkaita noin 600 tuhatta. Kaupunki on kolme glomglungia (noin neljäkuudetta Englannin peninkulmaa) pitkä ja puolta kolmatta leveä. Sen minä mittasin itse kuninkaalliselta noin 100 jalkaa pitkältä kartalta, joka oli tehty hänen majesteetinsa käskystä ja nyt levitettiin tanterelle minun eteeni. Minä astuin paljain jaloin sen rajapiirteitä myöten ja samoin poikkipuolinkin useampaan kertaan ja vertasin askelten luvun asteikkoon, niin että minun laskuni ovat ihan tarkat.

Kuninkaan palatsi ei ole yhtenäinen rakennus, vaan ryhmä useampia kartanoita seitsemän peninkulman piirissä. Pääsalit ovat yleensä 240 jalkaa pitkiä ja yhtä leveitä; korkeus niissä sitä mukaa. Glumdalclitchin ja minun käytettävikseni oli annettu vaunut, joissa kotiopettajatar silloin tällöin läksi kasvattinsa kanssa ajelemaan kaupungille ja puoteihin ostoksille. Minä olin näillä matkoilla aina mukana, istuen lippaassani. Usein otti kumminkin Pikku-muori minut kämmenelleen, jotta paremmin näkisin kartanoita ja ihmisiä.

Paitsi tavallista lipasta, missä minua kannettiin, oli minulle kuningattaren käskystä tehty toinenkin, 12 jalkaa pitkä, yhtä leveä ja 10 jalkaa korkea. Se oli aiottu matkoja varten, koskapa entinen oli Glumdalclitchin liian raskas sylissä kantaa ja ylen hankala vaunuissakin pidellä. Tämän matkalippaan oli minun johdollani tehnyt sama taidenieikka, jonka tekemä edellinenkin oli. Siinä oli ikkuna kolmelle taholle, kukin lujalla rautaristikolla varustettu tapaturmani varalta. Neljännen seinän ulkopuolella oli kaksi ripaa, ja niitten läpi kulki nahkahihnat, joista kantaja saattoi sitoa lippaan vyötäisilleen. Milloin vaunuissa kulkeminen alkoi minua rasittaa, nosti palvelija minut lippaineni eteensä hevosen selkään pehmoisten pielusten päälle. Siitä minun oli mukava katsella ympärilleni, eikä tuo vatkaava kulkukaan minua sen pahemmin rasittanut, minä kun olin tottunut aalloilla keinumään.

Milloin mieleni teki lähteä kaupunkia katselemaan, otti Glumdalclitch minut matkalippaineni syliinsä kantotuoliin, jota oli kantamassa neljä miestä, ja jonka perässä kulki saattueena neljä kuninkaallista lakeijaa livreat yllään. Uteliasta kansaa tungeskeli kantotuolin ympärillä, ja Pikku-muori se, ystävällisesti kyllä, pysäytti tuon tuostakin kantajat ja asetti minut kämmenelleen, jotta ihmiset paremmin näkisivät minua.

Teki kerran mieleni nähdä kaupungin päätemppeleitä ja sen tornia, jota pidetään korkeimpana koko maassa. Sinne lähdeittiinkin Pikku-muurin kanssa, mutta minun täytyy sanoa, että minä petyin koko lailla. Maasta ylimmäiseen huippuun asti ei torni ole kuin 3000 jalkaa korkea, mikä sen maan suuruusasteissa ei ole niinkään hämmästyttävää. Mutta minkä temppeleitä menetti korkeudessa, sen se voitti lujudessa ja kauneudessa. Seinät olivat noin 100 jalkaa paksut, hakatusta kivistä raketut, kukin kivi 40 jalkaa taholleen. Temppeleiden komeroissa seisoo marmorin veistetyitä jumalien ja kuninkaitten kuvapatsaita luonnollista suuremmassa koossa. Eräästä patsaasta oli sakarisormi pudonnut maahan. Minä mittasin sen: ummelleen tuuma viidettä jalkaa. Glumdalclitch kääriisi sen nenäliinaansa ja pisti taskuunsa. Kotona hän pani sen muitten lelujensa joukkoon, sillä niistä tuo tyttönen piti paljon, niinkuin lapset kaikkialla muuallakin.

Kuninkaallinen keittiö on kerrassaan uljas holvirakennus, noin 600 jalkaa korkea. Iso uuni on läpimitassa kymmenen askelta pienempi kuin St. Paulin kirkon kupukatto. Mutta jos kävisin kuvailemaan paistin-uuneja, jättiläismäisiä patoja ja kattiloita, paisteja vartailia ynnä sen semmoisia yksityisseikkoja, niin tuskin minua uskottaisiinkaan. Sanottaisiin ainakin minun hiukan liioittelevan, niinkuin matkustajat konsanaanakin. Pelkään, että minä, tätä moitetta välttääkseni, olen mennyt päinvastaiseen liiallisuuteen. Pelkään, että jos tämä kertomus käännetään Brobdingnagin kieleen ja lähetetään sinne, niin kuninkaan ja hänen kansansa tulee paha mieli: sanovat minun antaneen heistä vääriä kuvauksia liian pienissä mitoissa.

Kuninkaalla on harvoin enempää kuin 600 hevosta tallissaan. Ne ovat yleensä 50-60 jalkaa korkeita. Matkoilla ja juhlapäivinä ulkona ratsastaessaan on hänellä saattoväkenä 400 ratsumiestä kansalaiskaartia. Se oli loistavin kuva, mitä silmäni milloinkaan oli kohdannut.

## KUODES LUKU

Kaikenlaisia seikkailuja. — Oma pursi. — Sammakko. — Apina. — Onneton hyppäys.

Onnellista minun elämäni olisi tässä maassa ollutkin, ellei minun varteni vähyys olisi saattanut minua kaikenlaisiin sekä naurettaviin että harmillisiin puliin. Kerron tässä muutamia.

Glumdalclitch vei minua usein pienemmässä lippaassa hovin puutarhoihin, piteli minua siellä välisti kämmenellään, vuoroin taas laski maahan. Muistan, kuinka kerran kuningattaren kääpiö, ennenkuin joutui hovista pois, kulki meidän perässämme pitkin puutarhaa. Pikku-muori oli laskenut minut maahan, ja siinä me, kääpiö ja minä, satuimme yhdessä erään hyvin pienen omenapuun, tuommoisen kääpiöpuun, alle. Siinä pääsi minulta väkistenkin semmoinen sanasutkaus, jolla letkautin sekä kääpiön että puun vaivaiskokoa. Sellaisia sanoja näet löytyy heidän kielessään yhtä hyvin kuin meidänkin. Silloin tuo hirtehin, käyttäen hyödykseen sitä silmänräpäystä, jolloin parhaillani astuskelin omenapuun alla, puistalti äkkiä puuta. Samassa humauti korvieni ohitse kymmenkunta omenaa, suuria kuin oluttynnyri. Minä kyykistyin, mutta samalla iski omena minua niskaan, niin että menin nenälleni. Muuta vahinkoa ei tuosta sentään tullut, ja anteeksi suotiin kepponen kääpiöllekin minun pyynnöstäni, varsinkin kun itse olin antanut kinastukseen aihetta.

Kerran taas oli Glumdalclitch pannut minut nurmikolle ja lähtenyt kotiopettajattarensa kanssa kävelemään kauemmas. Äkkiä tuli raesade, niin ankara, että paiskasi minut maahan, ja siinä nyt rakeet pieksivät minua yli koko ruumiin, niinkuin olisi minua tennis-palloilla pommitettu. Nelin ryömin pääsin vihdoin pensaan alle suojaan, mutta ruumis oli minulla niin ylt'yleensä täynnä pahkoja ja kuhmuja, ett'en kymmeneen päivään kyennyt lähtemään ulos. Eikä tämä ole kumma eikä mikään, sillä koska luonto on laittanut siellä kaikki samassa suhteessa, ovat rakeetkin siellä 1800 kertaa suuremmat kuin Euroopassa. Ihan minä ne punnitsin ja mittasin.

Oli minulle sattua pahempikin seikka samassa puutarhassa. Pikku-muori oli pannut minut tavalliseen paikkaan, niinkuin välisti pyysin, saadakseni rauhassa mietiskellä kohtaloani. Lipas oli jätetty kotia. Itse hän oli opettajattarensa ja tuttavainsa kanssa mennyt kävelemään puutarhan toiseen päähän, niinkin

kauas, ett'ei voinut enää minua nähdä eikä kuulla. Tulepa tuosta äkkiä puutarhurin valkoinen lintukoira puutarhaan, vainuaa jotain outoa ja rientää suoraa päätä minua kohti. Muutta mutkitta se sieppaa minut niskasta hampaisinsa, kantaa retuuttaa minut isäntänsä luo ja laskee, häntäänsä heilutellen, maahan. Kaikeksi onneksi oli koira niin hyvin opetettu, ett'ei se tehnyt minulle mitään vahinkoa, ei edes repinyt vaatteitakaan. Mutta puutarhuri, joka tunsikin minut varsin hyvin ja oli sangen ystävällinen minulle, säikähti pahanpäiväiseksi, otti minut molempiin käsiinsä ja kysyi, kuinka minä jaksan. Minä olin niin hämmästyneet ja hengästyksissäni, ett'en ensi alussa kyennyt sanaakaan sanomaan. Muutaman minutin perästä minä toinnuin taas, ja puutarhuri vei minut Pikku-muorille. Tämä oli sillä välin tullut siihen paikkaan, mihin minä olin jäänyt yksikseni, ja oli hirveästi säikähtänyt, kun ei minua näkynyt eikä kuulunut. Hän antoi puutarhurille ankarat nuhteet koiran tähden, mutta koko asia jätettiin sikseen, eikä hovi saanut koko tapauksesta mitään tietoa. Tyttö pelkäsi näet kuningattaren suuttuvan, enkä minäkään pitänyt mointa sattumaa oikein edullisena maineelleni.

Tämän tapauksen johdosta Glumdalclitch päätti olla enää milloinkaan jättämättä minua yksikseni ulos. Tuota minä olin peljännyt jo aikaa sitten ja senvuoksi salannut häneltä muutamia kolttosia, mitä minulle oli sattunut, yksin ollessani.

Kerran lentää liihoitteli iso haarahaukka puutarhan kohdalla ja iski alas minua kohti. Ellen minä uljaasti olisi vetänyt miekkaani ja lymynnyt tiheään pensas-aidan taakse, olisi se kaiketi lyönyt terävät kyntensä minuun. Toisen kerran nousin vasta kaivetun myyränmäen harjalle, mutta vajosin siihen kaulaa myöten. Vaatteet ryvetin pahanpäiväisiksi, mutta sen seikan selvittämiseksi pistin hätävalheen. Kerran taas loukkasin pahasti sääriluuni: kompastuin näet etanan kuoreen, kävellessäni yksinäni ja muistelllessani poloista Englantia.

En tiedä oikein, miellyttikö vai harmittiko minua enemmän se seikka, ett'eivät pienemmät linnut näyttäneet ensinkään pelkäävän minua. Ne lähestyivät minua kynnärän päähän kaikessa rauhassa noukkimaan maasta matoja ja muuta suuhun pantavaa, niinkuin ei olisi ketään likimaillakaan. Muistan, kuinka kerran muuan julkea rastas sieppasi minulta kädestä palasen kakkua, jonka Pikku-muori vastikään oli antanut minulle murkinaksi. Jos milloin yritin ottamaan tuommoista lintua kiinni, niin lensi niitä uhkeasti minun ympärilläni koko parvi, ja nekös koettivat pistää nokallaan minua sormiin, niin että täytyi kätkeä kädet piiloon niiltä. Sitten ne taas kaikessa rauhassa läksivät noukkimaan matoja kuin ennenkin. Mutta kerran heitin paksulla karangolla niin ovelasti erästä hamppuvarpusta, että se tupertui maahan. Minä tartuin siihen molemmin käsin ja läksin riemuissani viemään sitä Pikku-muorin luokse. Mutta lintu, joka olikin vaan pyörtynyt, toipui heti kohta ja rupesi siivillään pieksämään minua ympäri korvia ja kupeita. Minä pitelin sitä niin kaukana luotani, ett'ei se ulottunut minuun kynsilänsä, ja olin monasti jo päästää koko otuksen tiehensä, mutta pian tuli avukseni muuan renki, joka väänsi siltä niskat nurin. Huomenissa se laitettiin minulle päivällisiksi, ja oli se muistaakseni tavallisen joutsenen kokoinen.

Kuningatar, joka usein oli kuullut minun kertovan merimatkoistani ja tahtoi kaikin tavoin huvittaa minua, milloin olin alakuloinen, kysäisi kerran, osaanko minä hoitaa purjetta ja käyttää airoja, ja olisiko pieni souteleminen minulle terveellistä. Minä vastasin osaavani kumpaakin ja selitin edelleen, että vaikka minä oikeastaan olin laivan lääkäri, niin täytyi minun usein hätätilassa toimittaa tavallisen matrossinkin tehtäviä. Mutta, sanoin, kuinkapas soutaminen kävisi päinsä tässä maassa, missä pienimmät ruuhetkin ovat meidän suurimpain sotalaivain kokoisia? Eihän tällaisilla vesillä ensinkään pystyisi liikkumaan sellainen vene, jota minä voisin hoidella. Silloin sanoi kuningatar, että jos minä otan tehdäkseni piirustukset, niin kyllä hän panee oman puuseppänsä tekemään sellaisen veneen kuin minulle sopii, hankkiipa minulle vielä paikankin, missä soudella. Nikkari, näppärä mies, sai minun johdollani kymmenessä päivässä valmiiksi huvipurren, jossa oli purje ja muut tarpeet. Kuningatar, sen nähtyään, ihastui siihen niin, että sieppasi sen syliinsä ja juoksi näyttämään kuninkaalle. Kuningas käski koetteeksi panna minut pursineni vesisaaviin, mutta siinä oli niin ahdasta, ett'en päässyt pieniä airojani eli huopureitani liikkuttamaan. Mutta kuningatarpa oli jo sitä ennen keksinyt paremman keinon. Hän käski puuseppänsä rakentaa puusta 100 jalkaa pitkän, 50 jalkaa leveän ja 8 jalkaa syvän puisen altaan. Se tilkittiin ja tervattiin vedenpitäväksi ja pantiin lattialle eräasen palatsin ulommaisia huoneita. Pohjassa oli hana, josta vesi päästettiin ulos, niin kohta kuin oli alkanut pilaantua. Puolessa tunnissa sai kaksi palvelijaa sen jälleen täyteen. Siinä minä sitten useasti soutelin ratokseni sekä kuningattarenkin ja hänen seuralaistensa huviksi, ja mielikseen he katselivatkin minun taitavuuttani ja sukkelia liikkeitäni. Väliin vedin purjeen ylös ja asetuin perään: tuulta minulle löyhdyttivät hovinaiset viuhkoillansa. Heidän väsyttyänsä, pantiin palvelijat puhaltamaan tuulta purjeeseen, ja siinäkö minä ohjasin purttani, milloin laitaiseen, milloin hankavastaiseen! Leikin loputtua nosti Glumdalclitch purteni ylös ja ripusti huoneesensa naulaan kuivamaan.

Tällaisessa tilaisuudessa olin kerran vähällä menettää henkeni. Muuan hovipoika oli nostanut purteni altaasen. Kotiopettajatar, joka oli tullut Glumdalclitchin kanssa saapuville, yritti nostaa minua purteen, mutta minä luiskahdin hänen hyppysistään ja olisin ehdottomasti pudonnut 40 jalkaa korkealta lattialle, ellen olisi onnen sattumasta tarttunut nuppineulaan, joka pisti esille tuon arvoisan mamselin puserosta.

Neulan pää pisti housujeni kauluksen läpi paitaan ja siten jäin roikkumaan ilmaan, kunnes Glumdalclitch tuli pelastamaan minut.

Kerran taas muuan palvelija, jonka tehtävänä oli panna joka kolmas päivä uutta vettä altaasen, oli epähuomiosta nostanut siihen sangon vedessä suuren sammakon. Sammakko oli pohjassa, kunnes minut pantiin purteeni. Silloin sen teki mieli päästä kuivalle maalle ja nousi purren laidalle, jolloin pursi kallistui niin pahasti, että minun täytyi hypätä toiselle laidalle tasapainoksi. Sisäänpäästyään se loikkasi yhdellä harppauksella puolet veneen pituutta ja alkoi sitten hyppiä minun pääni ylitse edestakaisin, tahraten minun kasvoni ja vaatteeni pahanpäiväisiksi ilkeällä limalla. Se oli inhottavin eläin, mitä ikinä olin nähnyt. Pyysin kumminkin Pikku-muoria jättämään minut kahden kesken tuon konnikan kanssa, kolhin sitä sitten airollani, kunnes se loikkasi ulos veneestä.

Suurin vaara, mikä minua tässä maassa uhkasi, on vielä kertomatta. Glumdalclitch oli kerran telkinnyt minut huoneesensa ja itse mennyt ulos asialle tai vieraisin. Ilma kun oli lämmin, oli akkuna jäänyt auki, samoin ovet ja akkunat minunkin suuremmassa lippaassani, jossa useimmiten asuin, se kun oli avarampi ja mukavampi. Istuin tuossa pöytäni ääressä hiljaisissa mietteissä, kun äkkiä kuulin jonkun tulla tuhahtavan huoneeseen ja loikkivan laidasta toiseen. Säikähtäen kurkistin ulos, tuoliltani kumminkaan nousematta, ja huomasin silloin, että huoneeseen oli tullut erään keittiön virkamiehen kesy apina. Siinä tuo lystikäs eläin nyt keikkui ja kuperkeikkojaan heitteli, kunnes saapui minun lippaani ääreen. Sitä se näkyi katselevan peräti suurella uteliaisuudella ja mielihyvällä, pilkistellen sisään joka akkunasta ja ovesta. Minä menin huoneen eli lippaan perimmäiseen nurkkaan, mutta kun apina joka puolelta oli aina näkyvässä, niin valtasi minut sellainen pelko, ett'en hoksannut edes mennä vuoteenkaan alle piiloon, vaikka se olisi ollut niin helppo tehdä. Hetken aikaa kurkisteltuaan ja irvisteltyään ja ulistuaan se vihdoinkin huomasi minut ja kurotti kätensä ovesta sisään niinkuin kissa, hiiren kanssa leikkiessään. Minä koetin väistää sitä, minkä suinkin osasin, mutta kiinni se minut sai kuin saikin takin rintamuksesta ja veti ulos. Nyt se otti minut oikeaan etukäteensä ja piteli kuin amma, joka viihdytellen tuudittaa lasta. Kun yritin päästä irti, silloin se puristi minua niin lujasti, että näin parhaaksi pysyä asemillani. Kaikeksi se luuli minua pieneksi apinanpojaksi, sillä usein se varsin hellästi silitteli toisella kädellään minun kasvojani. Tässä mieluisassa toimessaan se äkkiä keskeytyi, kuultuaan ulkoa kolinaa, hyppäsi sitten samaan akkunaan, mistä oli tullutkin, ja nousi vesitorvia ja räystäitä myöten läheisen rakennuksen katolle, yhä kulkien kolmella raajalla, neljännessä pidellen minua. Kuulin Glumdalclitchin parkaisevan samassa silmänräpäyksessä kuin apina vei minut ulos akkunasta. Tyttö parka oli vähällä pyörtyä. Hälinä syntyi koko tässä palatsin korttelissa; palvelijat kantamaan tikapuita. Sadat ihmiset näkivät apinan istuvan rakennuksen katonharjalla, pidellen minua kuin vakaista lasta toisessa etukädessään ja toisella syöttäen minua: pistellen suuhuni ruokapalasia, joita sillä oli tallella poskessaan. Roskaväen joukossa oli sellaisiakin, jotka eivät saattaneet olla purskahtamatta nauruun. Eikä heitä siitä kovin käy moittiminenkaan, sillä näyttihän tila kieltämättä hassunkuriselta kaikkien muitten silmissä, paitsi minun. Muutamat rupesivat viskomaan apinaa kivillä, pakottaakseen sen tulemaan alas, mutta se kiellettiin ankarasti, muutoinhan olisivat saattaneet musertaa minulta pään.

Nyt nostettiin tikapuita, joita myöten muutamia miehiä alkoi kiivetä katolle. Apina kun näki olevansa melkein joka puolelta saarroksissa ja huomaten vaikeaksi liikkua kyllin nopeasti kolmella raajalla, laski minut kattotiilen päälle ja puikki tiehensä. Siellä minä nyt istua kökötin jonkun aikaa 300 jalkaa korkealla maasta, peljäten joka hetki, että tuuli paistaa minut alas tahi että minua rupee pyörryttämään, ja minä putoan päistikkaa räystään yli maahan. Mutta ennen pitkää muuan urhea poika, Pikku-muorin palvelijoita, kiipesi katolle, pisti minut housuntaskuunsa ja toi alas.

Säikäyksestä, apinan inhottavasta syöttämisestä ja lujista puristuksista minä olin käynyt niin heikoksi, ett'en kahteen viikkoon päässyt vuoteeltani nousemaan. Kuningas, kuningatar ja koko hovi panivat joka päivä tiedustelemaan minun tilaani. Kuningatar omassa personassaan kävi monta kertaa minua katsomassa sairauteni aikana. Apina tapettiin, ja sellainen julistus annettiin, ett'ei palatsin läheisyydessä saa pitää elukoita minkäänlaisia.

Kun terveeksi tultuani kävin kuninkaan luona kiittämässä minulle osoitetusta suosiosta, suvaitsi kuningas armollisesti laskea leikkiä minun seikkailuni johdosta. Hän kysyi, mitä kaikkea minä lienen mietiskellytkään apinan käsissä, mitä minä pidin apinan antamasta ruuasta ja ruokintatavasta, ja mahtoiko raitis ilma siellä korkeuksissa lisätä minulle ruokahalua. — Hän tahtoi tietää, mitä minä olisin sellaisessa tapauksessa tehnyt kotipuolellani. Minä kerroin hänen majesteetillensa, ett'ei meillä Euroopassa ole apinoita, paitsi muutamia, joita sinne tuodaan nähtäviksi muista maista, nekin niin pieniä, että kymmenkunnan minä niitä ainakin korjaisin, jos uskaltaisivat kimppuuni käydä. Mitä taas tähän hirvittävään eläimeen tulee, jonka kanssa täällä olin tekemisissä (sehän oli suuri kuin hyväkin norsu), jos vaan säikäykseltäni olisin hoksannut vetäistä miekkani, niin (ja tätä sanoessani minä katsahdin uljaasti ja lyödä lapautin kahvaa) kyllä minä olisin pannut semmoisen merkin sen kypälään, että suuremmalla kiireellä se olisi kamaristani lähtenyt kuin oli sinne tullut. Tämän kaiken minä sanoin niin vakavalla äänellä kuin konsanaankin mies, joka luulee rohkeuttansa epäiltävän. Puheestani ei kumminkaan ollut sen valtavampaa vaikutusta kuin että läsnäolijat purskahtivat nauramaan, mikäli

nimittäin kunnioituksesta majesteetia kohtaan uskalsivat.

Joka päivä minusta aina joku hassu juttu hovissa kerrottiin. Glumdalclitch rakasti minua kyllä aivan sanomattomasti, mutta hänessäkin oli niin paljon veitikkää, että aina kertoi kuningattarelle minun pienimmätkin hupsutukseni, jos vaan luuli niitten huvittavan hänen majesteetiansa. Kerran oli Pikku-muori hiukan huonovointinen ja läksi kotiopettajattarensa kanssa maalle tunnin matkan päähän, noin 30 peninkulmaa kaupungista. He astuivat vaunuistansa erään kapean polun kohdalla ja läksivät kedolle. Minun matkalippaani Glumdalclitch laski maahan, ja minäkin läksin jaloittelemaan. Polulla sattui olemaan lehmänkasa, ja minun piti malttamattomasti päästä näyttämään, kuinka notkeasti minä hyppään sen yli. Otin vauhtia, mutta hyppäsin liian lyhyeen ja olin yks kaks polvia myöten keskellä kasaa. Pääsinhän minä siitä miten kuten kaalaamalla ulos, jonka jälkeen palvelija pyhki minut nenäliinallaan niin puhtaaksi kuin osasi, sillä kauheassa siivossa minä vaan olin. Pikku-muori pisti minut lippaasen, kunnes päästiin kotia. Siellä kerrottiin asia heti kohta kuningattarelle, ja palvelija levitti siitä hoviinkin tiedon, ja niinpä ei muutamaan päivään muusta lystistä puhuttukaan kuin minulle sattuneesta kolttosesta.

## SEITSEMÄS LUKU

Somia näperrytöitä. — Klaveerinsoitto. — Mitenkä kuningas ei ymmärrä omaa etuansa.

Aamutervehdyksillä oli minun tapani käydä kuninkaan luona kerran tai kahdesti viikossa. Usein olin niissä tilaisuuksissa nähnyt hänet parturin käsissä. Ensi kerralla tuo toimitus näytti varsin hirveältä, sillä partaveitsen terä oli kaksi kertaa niin pitkä kuin tavallinen viikate. Kerran poimin saippuavaahdosta 40-50 partakarvaa ja tein niistä varsin käytännöllisen kapineen. Vuolin näet hienosta puusta kammanseljän kaltaisen laatan, kaivoin siihen reikiä yhtä pitkäin matkain päähän peräkkäin hienoimmalla neulalla, mitä Pikku-muorilla oli, ja pistin karvat näihin reikiin, yhden kuhunkin. Vuolin ne sitten veitsellä ulkopäästä niin sileiksi ja tasaisiksi kuin mahdollista ja sain siten varsin laatuun käyvän kamman. Hyvään aikaan se valmistuikin, sillä entisestä oli jo niin monta piitä katkennut, että sitä tuskin enää osasi käyttää, eikä ollut koko maassa niin hienohyppyistä mestaria, joka olisi pystynyt toista tekemään.

Tästä muistuu mieleeni muuan toinen hauska toimi, johon käytin niin monta lomahetkeä. Olin pyytänyt kuningattaren kamarineitsyen panemaan minulle säästöön kuningattaren hivuksia, joita tarttuu kampaan hänen majesteetiansa kammattaessa. Aikain kuluessa niitä oli karttunutkin koko kimppu. Neuvoteltuani ystäväni hovinikkarin kanssa, jonka oli määrä tehdä kaikellaisia pieniä kapineita minun huoneeseni, pyysin hänen laittamaan minulle kaksi tuolia ja pistämään hienolla parsinneulalla reikiä sekä selkämyksen että istuimen kehyksiin. Näitten reikäin kautta minä sitten pujotin paksuimmat hivukset ja kudoin kehyksiin verkot. Täten sain valmiiksi kaksi somaa tuolia siihen kuosiin kuin Englannissa rottinkituolit ja lahjoitin ne hänen majesteetillensa kuningattarelle. Hän pani ne omaan huoneesensa ja tapasi näytellä niitä merkillisinä esineinä vierailleen, niinkuin ne merkillisiä kyllä olivatkin. Kuningatar käski minua istumaan näille tuoleille, mutta minä en suostunut; sanoin ennen tahtovani kuolla tuhannen kuolemaa kuin ala-arvoisella osalla ruumistani asettua niitten kalliitten hivusten päälle, jotka kerran olivat koristaneet hänen majesteetinsa päätä.

Minulla kun on taipumusta kaikenlaiseen näperrykseen, niin laitoin kuningattaren hivuksista vielä pienen soman kukkaron, noin neljä jalkaa pitkän, johon kuningattaren nimi oli kudottu kultaisilla kirjaimilla. Hänen majesteetinsa suostumuksella lahjoitin tämän kukkaron Pikku-muorille. Enemmän siitä, totta puhuen, oli silmälle huvia kuin elämässä hyötyä, se kun oli liian heikko senpuolisille raskaille kultarahoille, eikä hän siinä muuta pitänytkään kuin pikkuruusia esineitä, kuten tyttöjen on tapana.

Kuningas oli suuri musikin harrastaja, ja siksi hovissa usein pidettiin konsertteja. Niihin vietiin minutkin ja pantiin lippaineni pöydälle. Mutta melu ja pauhu oli niin hirveä, että läheltä oli mahdollon erottaa melodioita. Minä olen varma siitä, että jos jonkun kuninkaallisen armeijan kaikki torvet ja rummut pantaisiin yhtäkaaa toittamaan ja pärisemään teidän korvanne juuressa, niin ei se olisi mitään tämän pauhinan rinnalla. Siksiäpä toimitinkin, että minut pantiin niin kauas soittoniekoista kuin mahdollista. Kun sitten vedin oven ja akkunat kiinni ja laskin vielä akkunaverhotkin alas, niin ei soitto kovin epämiellyttävältä kuulunutkaan.

Nuoruudessani olin hiukan oppinut rämpyttämään klaveeria. Pikku-muorilla oli sellainen soittokone huoneessaan, ja kahdesti viikossa kävi soiton-opettaja hänen luonaan. Iskipä kerran mieleeni soittaa

sillä kuninkaalle ja kuningattarelle joku englantilainen laulu. Mutta kovin helppoa tuo ei ollut, sillä klaveri oli lähes 60 jalkaa pitkä ja koskettimet jalkaa leveät, niin että minä kädet levällä ulotuin parahiksi viiden koskettimen yli. Soittaminen oli työlästä sekin, sillä minun piti kaikin voimini lyödä nyrkillä koskettimiin. Mutta minäpä keksin erityisen soittometodin: laitoin kaksi tavallisen pattisauvan kokoista keppiä ja käärin paksumman pään ympärille hiirennahkoja, niin ett'ei lyödessä päällysluut halkeaisi eikä äänikään tulisi häirityksi. Klaveerin eteen, noin neljä jalkaa kosketinten alapuolelle, pantiin lavitsa, ja minut nostettiin siihen. Siinä minä sitten juoksin edestakaisin, lyöden kurikoillani koskettimia, mitä milloinkin piti, ja näin soitin englantilaista polskaa heidän majesteetiansa iloksi ja mielihyviksi. Tuo oli ankarinta ponnistusta, mitä milloinkaan olen kestänyt: enhän minä ulottunut juostenkaan soittamaan enempää kuin kuudentoista koskettimen alalla yhtäikää, niin ett'ei basso ja diskantto sattuneetkaan kohdakkain, niinkuin muilla musikanteilla, ja se se oli peräti haitallista minun soitolleni.

Välillä kuningas tiedusteli minulta valtiollisia ja yhteiskunnallisia asioita minun kotimaassani. Minä kerroin ja selitin. Varsin kummalliset käsitykset hänellä vaan näkyivät olevan tällaisista seikoista. Eikä kummakaan. Paljonhan pitää ottaa lieventäviä asianhaaroja lukuun. sellaista kuningasta arvosteltaessa, joka elää kokonaan erillensä muusta maailmasta. Sellaisissa syntyy kaikenlaisia ennakkoluuloja ja ahdasmielisyyttä, joita meissä ja muissa Europan sivistyneissä kansoissa ei ensinkään ole. Todisteeksi tästä kerron erään keskustelun, mikä minulla kerran oli hänen majesteetinsa kanssa. Herättääkseni yhä suuremmaksi hänen uteliaisuuttansa minä kerroin hänelle, kuinka Europassa kolme neljä sataa vuotta sitten oli keksitty muuan merkillinen jauho eli pulveri. Siihen jos sattuu yksikin ainoa tulenkipinä, niin se syttyy silmänräpäyksessä, olkoon sitä vaikka vuoren korkuiset kasat, ja lentää ilmaan ukkostakin kovemmalla pauhinalla ja rymyllä. Jos nyt tätä pulveria panee sopivan määrän vaski- tai rautaputkeen, ja pistää sen päälle rauta- tahi lyijypallon ja sytyttää, niin pallo lentää sellaisella voimalla ja nopeudella, ett'ei sitä pidätä mikään. Suurimmat tällaiset pallot saattavat yhdellä iskulla kaataa maahan kokonaisen armeijan rintaman, kukistaa kivimuurit perustuksia myöten ja tuhota suuria sotalaivoja, niin että ne uppoavat meren pohjaan tuhansine miehineen. Jos kaksi tuommoista palloa yhdistää kahleilla ja sitten lähettää lentämään, niin katkaisevat ne mastot ja muut taklaukset poikki, leikkaavat satoja ihmisiä keskeltä kahtia ja tuhoavat kaikki kuin eteen sattuu. Sellaista pulveria — näin minä edelleen selittelin — meillä usein pannaan onttoihin rautapalloihin ja lennätetään piiritettyyn kaupunkiin, jossa ne särkevät kivityksen, kukistavat talot, räjähtävät sitten rikki ja singottavat sirpaleita joka haaralle tuhoksi ja turmioksi kaikelle, mitä lähellä on. Sanoin tietäväni, mistä ja miten tuota pulveria tehdään, ja että aineksia on täälläkin helposti saatavissa; sanoin osaavani myös opettaa tekemään näitä rautatorvia niin suuria kuin hänen majesteetinsa valtakunnalle soveliaista olisi. Suurimmat tulisivat korkeintaan sata jalkaa pitkiä. Kun pariinkymmeneen tuollaiseen torveen panisi tarpeellisen määrän puheena-olevaa pulveria, niin jo saisi moniaassa tunnissa lujimmankin linnan muurit murretuiksi, jopa koko pääkaupunginkin hävitetyksi, jos tämä joskus uskaltaisi ruveta vastustamaan hänen majesteetinsa itsevaltiata käskyjä. Kaiken tämän minä nyt sanoin olevani valmis alamaisuudessa tarjoamaan hänen majesteetillensa vähäiseksi kiitollisuuden osoitukseksi kaikesta suosiosta ja suojeluksesta, mitä minun osakseni täällä on tullut.

Kuningas kauhistui, kuullessaan minun kuvaustani noista hirvittävästä koneista ja samoin minun ehdotustani. Hän sanoi olevansa hämmästynyt siitä, kuinka niin mitättömässä ja matelevassa maanmadossa kuin minä (nämä olivat hänen omat sanansa) saattaa olla moisia epäinhimillisiä ajatuksia, ja kuinka minä niin tyyneellä mielin saatan kuvailla hänelle kaikkia noita verisiä hävityksen töitä, joita moiset koneet aikaansaavat. Kaiken tuon, arveli hän, on keksinyt häijy henki, ihmiskunnan vihollinen. Hän puolestaan — lausui majesteetti — ei iloitse mistään niin paljoa kuin uusista keksinnöistä taiteen ja luonnon alalla, mutta mieluummin hän menettäisi puolet valtakuntaansa kuin pääsisi moisen salaisuuden perille. Minut hän kielsi henkeni uhalla puhumasta tästä asiasta enää sanaakaan.

## **KAHDEKSAS LUKU**

Kuninkaan ja kuningattaren mukana valtakunnan rajamaihien. — Lähtö maasta varsin merkillisellä tavalla.

Alati asui minun sisimmissäni se varma tieto, että vielä minä täältä kerran pääsen pois, vaikk'en ensinkään tiennyt, miten, enkä osannut rakentaa suunnitelmaa, jolla olisi edes hiukankaan onnistumisen mahdollisuutta. Laiva, jossa olin tullut Brobdingnagin läheisyyteen, oli ensimmäinen, mikä milloinkaan oli näitä rantoja lähestynyt, ja nyt oli kuninkaalta käynyt käsky sellainen, että jos milloin vielä toinen laiva näihin seutuihin saapuu, on se vedettävä rantaan ja laivaväki kannettava

koreissa Lorbrulgrudiin. Hyvinhän minua täällä kohdeltiin, olinhan kuninkaan sekä kuningattaren suosikki ja koko hovin ihastuksen esine, mutta sittenkin oli minun asemani sellainen, että se loukkasi ihmis-arvoa. En saattanut milloinkaan unohtaa kotiin jääneitä omaisiani. Mieleni paloi päästä samankaltaisteni pariin, kävellä kaduilla ja kedoilla, tarvitsematta peljätä, että joku tallaa minut kuulijaksi kuin minkä sammakon tai koiranpennun.

Mutta vapauteni hetki löi pikemmin kuin olin luullunkaan ja varsin omituisella tavalla. Kerron tässä koko jutun juurta jaksain.

Olin nyt ollut kaksi vuotta tässä maassa. Kolmatta alkaessani läksin Glumdalclitchin kanssa seuraamaan kuningasta ja kuningatarta matkalle valtakunnan eteläosiin. Minua kuljetettiin matkalippaassa, joka, kuten jo olen kertonut, oli 12 jalkaa avara. Minun määräyksestäni oli lakeen neljästä kolkasta kiinnitetty rippumatto, jott'ei tärinä tuntuisi niin kovalta, ollessani palvelijan edessä hevosen seljässä. Tässä matossa minä usein nukuinkin matkalla. Kattoon olin puusepällä teettänyt tuulottamista varten neliöjalan suuruisen aukon, hiukan syrjään rippumaton keskikohdasta. Aukon sulkuna oli raiteissa liikkuva kansi.

Matkan perille päästyämme, suvaitsi kuningas viipyä muutamia päiviä kuninkaallisessa palatsissa Flanflasin kaupungissa, joka oli 18 peninkulman päässä merenrannasta. Glumdalclitch ja minä olimme kovin väsyneitä, minä hiukan vilustunutkin, mutta tyttö parka niin huonovointinen, ett'ei päässyt ulos ensinkään. Kovin teki mieleni nähdä valtamerta: siinä minun pelastukseni tie, jos se milloinkaan minulle auennee. Olin voivinani huonommin kuin voinkaan ja pyysin päästä rannalle hengittämään meren raitista ilmaa. Seurakseni ehdotin erään hovipojan, johon olin kiintynyt ja johon osasin luottaa. En unohda milloinkaan, kuinka vastenmielisesti Pikku-muori suostui tuohon matkaan, ja kuinka tarkasti hän neuvoi hovipoikaa pitämään minusta hellää huolta. Ja itkuun tillahti kuin tillahtikin tyttö raukka, ikäänkuin aavistaen, mitä tapahtuva oli.

Hovipoika vei minut lippaassani puolen tunnin matkan päähän kalliolle meren rannalla. Siellä käskin hänen laskemaan minut maahan, avasin akkunan ja katselin kaihomielin merelle. Minua rupesi taas panemaan pahasti, jonka vuoksi sanoin hovipojalle aikovani hiukan nukahtaa rippumatossa, se kun kaiketi tekee minun hyvää. Menin sitten sisään, ja poika sulki akkunan, jott'ei tulisi vetoa. Pian olinkin vaipunut uneen. Luultavasti kävi nyt niin, että poika, huomattuaan minun nukkuneen ja ajatellen, ett'eihän tässä mitään vaaraa ole peljättävissä, läksi hakemaan kallioitten koloista linnunmunia. Ennen nukkumistani huomasin näet hänen samoilevan rantoja pitkin ja kumartuvan pari kertaa jotain ottamaan.

Oli miten oli, äkkiä minä heräsin siihen, että lipasta kovasti nyäistiin ylöspäin katon harjassa olevasta renkaasta. Tunsin lippaani kohoavan ylä-ilmoihin ja äkkiä lähtevän kiittämään hirveätä vauhtia eteenpäin. Ensi nykäys oli vähällä viskata minut rippumatosta lattialle, mutta sitten tuntui liike varsin mukavalta. Huusin monta kertaa minkä suinkin jaksoin, mutta siitä ei ollut mitään hyötyä. Vilkaisin ulos akkunoista, mutta ei näkynyt muuta kuin pilviä ja niiden välissä taivaan kantta. Pääni päältä kuulin ääntä, niinkuin siipien suhinaa, ja silloin vasta alkoi tilani minulle selvitä: kotka oli nokallaan tarttunut renkaaseen ja kiidättää nyt lipasta korkeuteen. Sieltä se sen pian pudottaa kallioihin, niinkuin kilpikonnan kuorinensa, ja syödä raastaa suuhunsa minun ruumiini. Kotkalla on näet niin tarkka hajuaisti, että se vainuaa saaliinsa pitkään matkain päästä, vaikka se olisi paremmassakin piilossa kuin minä parin tuuman paksuisten lautain takana.

Tuokion perästä kasvoi pauhina ja siipien humina entistä kovemmaksi, lipastani alkoi heitellä puoleen ja toiseen, niinkuin tuuliviiriä rajusäällä. Samalla kuului kotka saavan iskuja ja läimäyksiä (kotka se näet ihan varmaan oli, joka piteli lipastani nokassaan), ja kohta sen jälkeen minä äkkiä tunsin lähteväni putoamaan pystysuoraan alas. Sitä menoa kesti noin minutin verran, mutta vauhti oli niin huimaa, että oli vähällä salvata minulta hengen. Putoaminen päättyi hirmuiseen loiskaukseen, joka kajahti korvissani ankarammalta kuin Niagaran pauhina. Seuraavan minutin ajan olin pilkko pimeässä, mutta sitten kohosi lipas niin korkealle, että akkunoista alkoi näkyä valoa. Huomasin pudonneeni mereen.

Ruumiini paino, lippaan sisältämät tavarat ja leveät raudat kaikissa neljässä nurkassa sekä pohjalla tekivät sen, että lipas istui vedessä neljä jalkaa. Luulin silloin, niinkuin nytkin, että pari kolme muuta kotkaa oli hyökännyt sen linnun kimppuun, jolla oli lipas nokassa, ja koettanut päästä saaliista osallisiksi. Silloin oli ensimmäisen linnun täytynyt ruveta puolustamaan itseänsä, ja siinä mellakassa oli lipas kirvonnut nokasta irti. Raudoitettun pohjan vaikutuksesta oli lipas pudonnut ylössuun eikä mennyt halki, paiskautuessaan vettä vastaan. Kaikki liitteet olivat hyvin lujat, ja kun ei ovikaan ollut saranoilla liikkuva, vaan raiteissa kulkeva, kuten akkunatkin, niin ei vettä tullut huoneeseni kuin peräti vähän. Suurella vaivalla pääsin alas rippumatosta, vedettyäni katossa ensin syrjään jo ennen mainitun siirrettävän luukun, sillä ilma lippaassa alkoi jo käydä niin ummehtuneeksi, että olin vähällä tukehtua.

Jo siinä silloin yhdenkin kerran toivoin pääseväni jälleen rakkaan Pikku-muorini luokse, josta yhden ainoan tunnin kuluessa olin joutunut niin kauaksi! Täytyy sanoani, että kesken omaa kovaa kohtaloani



surkuttelin Pikku-muori raukkaa, hänen tuskaansa minun katoamiseni tähden ja kuningattaren suuttumusta. Pikku-muori parka menettää nyt kuningattaren suosion ja sen kautta onnensakin.

Tuskin on monikaan matkustaja ollut niin tukalassa tilassa kuin minä. Odotin vaan, milloin lippaani särkyä palasiksi taikka ensimmäinen tuulenpuuska tai aalto kaataa sen kumoon. Jos olisi yksikin ruutu mennyt rikki, olisin ehdottomasti ollut kuoleman oma. Huomasin kyllä vettä tirsuvan muutamista halkeamista, mutta ne kun eivät olleet suuria, koetin ne täppiä niin hyvin kuin osasin. En jaksanut nostaa irti lippaan kattoa, niinkuin muulloin, enkä päästä istumaan ylälaidalle, missä olisi edes ollut helpompi tulla toimeen kuin tässä — en mä paremmin sano — vankikopissa. Mutta — ajattelin sitten, — vaikka tässä vielä ehjänä säilyisikin päivän tai pari, niin vilu ja nälkähän minusta sitten kumminkin lopun tekee! Neljä pitkää tuntia kesti tätä tällaista tilaa, ja jo minä toivoin, että viimeinen hetkeni pian löisi.

Olen jo ennen maininnut, että lippaan takaseinässä oli kaksi ripaa, joitten läpi oli pujotettu nahkainen hihna palvelijan sitoa vyötäisiinsä kiinni, noustessaan minun kanssani ratsaille. Nyt tässä epätoivoisessa tilassani kuulin tai olin kuulevinani jotain kahinaa ripain puolella, ja heti senjälkeen tuntui kuin lipasta vedettäisiin tai hinattaisiin pitkin merenpintaa, sillä se heilahti silloin tällöin niin, että vesi nousi aina akkunoihin asti, pimittäen koko tupani. Rupesin jo hieman toivomaan pelastusta, vaikk'en osannut aavistaakaan, mitenkä se olisi mahdollista. Rohkaisin mieleni, ruivasin lattiasta irti toisen tuolin ja kiinnitin sen niin hyvin kuin laatuun kävi kattoluukun kohdalle, nousin sitten tuolille, kohotin pääni aukkoa kohti ja aloin huutaa apua täyttä kulkkua ja kaikilla kielillä, mitä suinkin osasin. Sidoin sitten nenäliinan kepin nenään, pistin sen aukosta ulos ja heilutin jonkun aikaa, siinä toivossa, että, jos vene tai laiva on lähellä, merimiehet huomaavat jonkun poloisen olevan lippaan sisässä.

Turhia puuhia! Lipas tuntui yhä vaan liikkuvan eteenpäin. Kului tunti, vieläpä toistakin, niin jo kolahti lippaan takasivu jotain kovaa vasten, kallioon kaiketikin, sillä täräys oli tavallista ankarampi. Kohta senjälkeen kuului katon puolelta sellaista kitinää, mikä syntyy köyden kulkiessa renkaan läpi. Tunsin samalla kohoavani neljättä jalkaa entistä korkeammalle. Pistin jälleen nenäliinan ulos aukosta ja huusin, kunnes minulta ääni meni melkein käheäksi. Vastaukseksi siihen kajahti kolme hallocoa, ja tämä synnytti minussa sellaisen riemun, ett'ei sitä voi käsittää muu kuin se, ken itse on sellaista kokenut. Senjälkeen kuului askeleita katolla, ja joku huusi aukosta sisään selvällä englannin kielellä: "jos siellä ketä on, niin vastatkoon!" Minä vastasin, että täällä on Englantilainen, jonka kova onni on pannut sellaiseen pulmaan, ett'ei ihminen moisessa vielä milloinkaan ole ollut, ja pyysin mitä hartaimmin ja hellimmin päästä tästä vankikopista ulos. Ääni vastasi, että minä olen pelastettu, sillä lipas on nyt laivassa kiinni; kirvesmies tulee pian sahaamaan katon-aukkoa suuremmaksi, jotta pääsen ulos. Minä sanoin, että sehän on tarpeetonta ja turhaa ajanhukkaa vaan; eihän tässä muuta tarvitse. kuin että joku merimiehistä pistää sormen renkaaseen ja nostaa lippaan laivan kannelle ja siitä kapteenin kajuttaan. Tuollaista kummallista puhetta kuullessaan, muutamat kaiketi luulivat minua hulluksi, toiset nauroivat; ei näet vielä ollut iskenyt mieleenikään, että olin joutunut samallaisteni ja yhdenkokoisteni seuraan. Kirvesmies tuli, sahasi aukon noin neljää jalkaa avaraksi ja laski lippaasen tikapuut, joita myöten minä nousin ulos. Siitä minut sitten peräti voipuneena nostettiin laivan kannelle.

Merimiehet olivat hämmästyksissään, ja siinäkö minulle nyt sateli kysymyksiä! Mutta ei ollut minulla halua ruveta vastaillemaan. Minäkin olin hämmästynyt, nähdessäni edessäni niin monta kääpiötä, sillä sellaisilta he minusta näyttivät, minusta, jonka silmät niin kauan aikaa olivat tottuneet katselemaan pelkkiä jättiläisiä. Mutta kapteeni, mr Thomas Wilcocks, Shropshiren uljaita miehiä, huomasi minun olevan pyörtymäisilläni ja vei minut kajuttaansa. Siellä hän antoi minulle vahvistavaa ja pani minut omaan vuoteeseensa lepäämään. Ja hyvin minä jo levon tarpeessa olinkin.

Ennenkuin nukuin, huomautin kapteenille, että minulla on lippaassa yhtä ja toista arvokasta, jota ei pitäisi hukata: siellä soma riippumatto, hyvä telttavuode, kaksi tuolia, pöytä ja kaappi; sitä paitsi on lipas sisästä ylt'yleensä verhottu pumpulilla ja silkkikankaalla. Jos kapteeni, sanoin minä, käskee jonkun matrossin kantamaan sen tänne kajuttaan, niin minä kapteenin nähden avaan lippaan ja näytän tavarani. Näitä mielettömiä puheita kuullessaan, kapteeni tietenkin piti minua rutihulluna, mutta lupasi — minua rauhoittaakseen kaiketi — täyttää minun pyyntöni. Hän meni kannelle ja lähetti muutamia merimiehiä minun lippaaseeni, josta he, kuten perästäpäin sain tietää, ottivat kaikki tavarani ja irroittivat seinäverhot. Merimiehet kun eivät huomanneet huonekalujen olevan kiinniruuvatuita lattiaan, kiskoivat ne väkivoimalla irti ja siten tarvelivät ne koko lailla. Muutamia lautoja he niinikään irroittivat seinistä laivan tarpeiksi ja vihdoin, otettuaan kaikki, mikä heitä miellytti, upottivat lippaan rungon mereen. Pian se upposikin, siihen kun oli lyöty jo niin monta aukkoa. Hyvä oli, ett'ei minun tarvinnut olla näkemässä tuota hävitystä.

# YHDEKSÄS LUKU

Kapteenin epäluulot, jotka kumminkin haihtuvat. — Kotimatka. — Tulo kotiin.

Makasin muutamia tunteja, mutta yhtämittaa näin unta siitä seudusta, missä olin ollut, ja niistä vaaroista, joista olin päässyt. Herättyäni tunsin olevani virkistynyt. Kello oli silloin kahdeksan maissa iltaa. Kapteeni arvasi minun jo liiankin kauan paastonneen ja käski panna illallista pöytään. Hän kohteli minua varsin ystävällisesti, huomattuaan, ett'ei katseessani ole mitään outoa eikä puheessanikaan mitään nurinpäistä. Jäätyämme kahden kesken, hän tiedusteli, missä kaikissa paikoin minä olin matkustellut, ja millä tapaa joutunut tuuliajolle tuossa suunnattomassa arkussa. Itse hän kertoi minulle seuraavaa:

Kello kahdentoista paikoilla päivällä hän oli huomannut arkun kiikarillansa ja luullut sitä ensin alukseksi. Silloin hän päätti laskea sitä kohti, se kun ei ollut kovinkaan syrjässä hänen kurssistaan, toivoen samalla saavansa ostaa laivakorppuja, omat kun jo alkoivat olla vähissä. Lähemmäs tultuaan ja huomattuaan erehtyneensä, hän lähetti miehiä sluupissa katsomaan, mikä esine se siinä merenpinnalla kelluu, mutta miehet palasivat säikäyksissään takaisin, kertoen nähneensä tuvan uiskentelevan vedessä. Kapteeni nauroi miestensä mielettömyyttä ja astui itse sluupiin, käskien miesten ottamaan mukaansa lujan köyden. Ilma kun oli tyyni, soutivat he useampia kertoja arkun ympäri ja huomasivat akkunat ristikoineen ja sitten kaksi ripaa ehjässä seinässä. Kapteenin käskystä solmittiin köysi toiseen ripaan ja lähdettiin hinaamaan arkkua laivalle päin. (Arkuksi hän vaan yhä sanoi minun tupaani.) Sinne tultua kiinnitettiin toinen köysi lippaan katossa olevaan renkaaseen ja ruvettiin väkipyörillä hinaamaan lipasta ylös, mutta vaikka kaikki miehet olivat työssä, ei sitä sittenkään saatu nousemaan kuin pari kolme jalkaa. Silloin he näkivät nenäliinan pistävän aukosta esille ja päättivät jonkun poloisen olevan arkun sisässä.

Minä kysäisin kapteenilta, oliko hän tai hänen väkensä huomannut mitään suunnattoman suuria lintuja ilmassa siihen aikaan kuin lipas oli tullut näkyviin. Hän vastasi keskustelleensa minun maassani tästä omituisesta löydöstä laivaväkensä kanssa, ja silloin joku matrosseista oli kertonut nähneensä kolme kotkaa pohjoisessa, mainitsematta niitten olleen tavallista suurempaa kokoa. Mitäpä se matrossi niin pitkältä matkalta osasi erottaa, kuinka suuria linnut todellakin olivat! Siksi ei kapteenikaan minun kysymystäni oikein ymmärtänyt. Kysyin sitten, kuinka kaukana kapteeni luulee meidän nyt olevan rannasta. Tarkkain laskujen mukaan, vastasi hän, vähintäkin sata meripeninkulmaa. Minä sanoin tuohon, että kapteeni on erehtynyt ainakin toisen puolen, sillä minähän olin pudonnut mereen korkeintaan kaksi tuntia senjälkeen, kuin olin lähtenyt rannasta.

Kapteeni luuli minulta pään menneen taaskin pyörälle. Sinnepäin hän ainakin viittasi, käskien minun mennä minulle varustettuun kajuttaan ja panna maata. Minä sen sijaan sanoin päässeeni hänen hyvän kohtelunsa ja kestityksensä kautta jälleen entisiin voimiini ja olevani niin täydessä järjessä kuin koskaan. Silloin hän kävi vakavaksi ja kysyi minulta suoraan, eiköhän vaan asianlaita ole niin, että minä olen tehnyt jonkun julman rikoksen, josta maan ruhtinas on tuominnut minut arkkuun pantavaksi ja mereen heitettäväksi, nälkään ja janoon kuolemaan, niinkuin suurille pahantekijöille välisti on tehty, ja eiköhän vaan tieto tuosta kauheasta rikoksesta ole järkeäni himmentänyt. Paha hänen on mielensä, sanoi hän, että on tullut ottaneeksi laivaansa sellaisen miehen, mutta kunniasanallaan hän kumminkin vakuutti laskevansa minut maihin ensimmäisessä satamassa. Hänen epäluulonsa, lisäsi hän, ovat saaneet vahvistusta muutamista sekavista sanoista, joita olin ensi alussa puhunut merimiehille ja sittemmin hänelle itselleen, kuin myös oudoista katseistani ja käytöksestäni illallisella.

Minä pyysin häntä kuuntelemaan kärsivällisesti minun historiaani ja kerroinkin sen hänelle totuuden mukaan siitä hetkestä ruveten kuin Englannista läksin, siihen saakka kuin he olivat minut löytäneet. Ja koska totuus aina vaikuttaa järkeviin ihmisiin, niin tämäkin kunnan mies, älykäs ja hiukan oppinutkin, oli ennen pitkää vakuutettu minun vilpittömyydestäni ja sanojeni totuudesta. Varmemmaksi vakuudeksi puheitteni todenperäisyydestä minä käskin tuoda sisään kaappini, jonka avain oli minulla taskussa. Avasin sen ja rupesin näyttämään hänelle kaikellaisia merkillisiä esineitä siitä maasta, josta niin omituisella tavalla olin päässyt pakoon. Siinä oli ensinnäkin kampa, jonka olin tehnyt kuninkaan partakarvoista, ja toinen kampa samasta aineesta, mutta selkänä leikkele kuninkaan peukalon kynnestä. Edelleen oli siinä nuppi- ja silmineuloja, pienimmät jalan, pisimmät puolen yardin pituisia; neljä ampiaisen pistintä, pituudelleen kuin parin tuuman naulat; muutama sykermä kuningattaren hivuksia; kultasormus, jonka kuningatar eräänä päivänä mitä suloisimmalla ystävällisyydellä oli ottanut sakarisormestaan ja pannut minulle pään ylitse kaulaan. Minä pyysin saada tarjota tämän sormuksen kapteenille, kiitollisuuden osoitukseksi hänen ystävällisyydestään, mutta hän kieltäytyi vastaanottamasta sitä. Pyysin hänen vihdoinkin katsomaan housujani, jotka oli tehty hiirennahoista.

En saanut kapteenia vastaan-ottamaan mitään muuta esinettä kuin erään hampaan, jota hän oli

suurella uteliaisuudella katsellut, ja johon hän näkyi kovasti mieltyneen. Se oli Glumdalclitchin palvelijan hammas, jonka muuan kömpelö välskäri oli erehdyksessä kiskaissut kipeän hampaan asemasta. Se oli aivan ehjä ja terve. Minä olin puhdistanut sen ja pannut kaappiini talteen. Se oli noin jalkaa pitkä ja neljä tuumaa läpimitassa. Tämän hampaan otti kapteeni vastaan niin ylenpalttisilla kiitoksilla, ett'ei moinen kapine sellaista olisi likimainkaan ansainnut.

Kapteeni oli kovin tyytyväinen minun suoravaiseen kertomukseeni ja toivoi, että minä, Englantiin tultuani, panisin muistelmani paperille ja julkaisisin eri kirjana. Maailma on oleva siitä minulle hyvin kiitollinen, arveli hän. Minä vastasin, että minun mielestäni meillä on matkakirjallisuutta jo liiaksikin. Nykyjään ei kelpaa enää mikään kirja, jossa ei ole jotain aivan erinomaista. Monellekin kirjailijalle on nykyjään totuus vähemmän-arvoista kuin oma turhamaisuus ja omat edut sekä typeräin lukijain huvittaminen. Minun kertomuksessani olisi varsin vähän todellisuudesta poikkeavaa, eikä siinä tulisi oleman koreita kuvauksia harvinaisista kasveista, linnuista ja muista eläimistä eikä villien kansain julmista tavoista ja epäjumalan-palveluksista, sanalla sanoen semmoista, mitä monen muun tekijän kirjoissa uhkuu. Kiitin häntä kumminkin hänen hyvästä ajatuksestaan ja lupasin harkita asiaa.

Yhtä seikkaa sanoi kapteeni kummastelevansa, sitä nimittäin, että minä puhun niin kovalla äänellä. Hän kysyi, olivatko kuningas tai kuningatar siinä maassa huonokuuloisia. Minä selitin, että minä olen jo kolmatta vuotta tottunut puhumaan näin kovaa. Ilmankos minä ensi alussa kummastelinkin sitä seikkaa, että vaikka kapteeni ja laivaväki puhuivat mielestäni kuiskimalla, heidän puheensa kumminkin kuului varsin selvästi. Siinä maassa sitä vastoin minun oli täytynyt huutaa, niinkuin puhuteltava olisi kirkontornissa, paitsi silloin kuin minut oli nostettu pöydälle tahi pantu kämmenelle. Kummakseni oli täällä ensin käynyt muuan toinenkin seikka. Noustuani laivan kannelle ja nähdessäni laivaväen ympärilläni, olivat miehet minun silmissäni olleet pienimpiä ja mitättöimpiä olentoja, mitä milloinkaan olin nähnyt. Tuolla jättiläisten maassa ollessani en totisesti uskaltanut milloinkaan katsahtaa peiliin, sillä silmäni kun myötäänsä olivat tottuneet näkemään suunnattoman suurta, olisi vertaus omaan itseeni ollut peräti masentavaa laatua. Kapteeni sanoi kyllä huomanneensa, kuinka minä illallispöydässä kummastellen olin katsellut esineitä ympärilläni ja näyttänyt siltä kuin olisin nauruun purskahtamaisillani. Ensi alussa hän ei tiennyt, mitä tuosta ajatellakaan, mutta luuli sitä vain mielenhäiriöni syyksi. Minä sanoin, ett'en minä todellakaan ymmärrä, mitenkä minä saatoin olla nauramatta, nähdessäni kolmen pennyn kokoisia lautasia ja sianpöystin, josta ei tulisi kunnan suupalaakaan, ja pähkinänkuoren kokoisia pikareita. Vaikka kuningatar olikin teettänyt minulle pienet huone- ja talouskapineet, niin oli mielikuvitukseni muodostunut yksinomaa kaiken sen suuren mukaan, mitä alinomaa ympärilläni näin. Omaa pienuuttani minä katselin samoilla silmin kuin ihmiset tavallisesti katselevat omia vikojansa. Kapteeni rupesi laskemaan leikkiä hänkin ja arveli vanhan englantilaisen sananlaskun mukaan, että minulla on suuremmat silmät kuin vatsa, sillä ruokahaluni näytti pienemmältä kuin olisi luullutkaan koko päivän kestäneen paaston perästä.

Kapteeni oli matkalla Tonkinista Englantiin. Laiva oli syrjäytynyt kurssistaan 44:nelle leveys ja 143:nelle pituus-asteelle. Mutta kaksi päivää senjälkeen kuin minä olin tullut laivaan, kohdattiin passadituuli, käännettiin etelää kohti, sitten pitkin Uuden Hollanin rannikkoa länsilounaasen ja vihdoin etelälounaasen, kunnes kierrettiin Hyvän Toivon niemi. Matka sujui yleensä varsin hyvin, enkä minä rupea lukijaa väsyttämään pitkillä kertomuksilla siitä. Pari kolme kertaa poikettiin välillä oleviin satamiin ottamaan muonavaroja ja vettä. Minä en astunut laivasta maihin koko matkalla ennenkuin vasta Downsien satamassa 3 p:nä kesäkuuta 1706, noin yhdeksin kuukautta siitä kuin olin Brobdingnagista lähtenyt. Tarjosin tavarani laivamaksuni pantiksi, mutta kapteeni ei tahtonut äyriäkään. Sanoimme toisillemme hellät jäähyväiset, ja minä sain kapteenin lupaamaan, että hän joskus poikkeaa Redriffiin, meidän taloon. Lainasin häneltä sitten viisi shillingiä ja vuokrasin itselleni kyytihevosen.

Katsellessani tuossa sitten matkan varrella, kuinka pieniä talot ja puut ja elukat ja ihmiset ovat, rupesin luulemaan olevani Lilliputien maassa. Pelkäsin tallaavani mäsäksi jokaisen, ken vastaan tuli. Monasti minä huusin täyttä kulkkua heille, jotta menisivät tieltä pois, ja monasti olin saada selkääni moisesta hävyttömyydestä.

Tulin tuosta vihdoin kotia. Tuskin oli palvelija avannut oven, niin jo kyyristyin kuin hanhi, portin kautta kulkiessaan, peljäten kolauttavani pääni kamanaan. Vaimoni juoksi minua suutelemaan, mutta minä kumarruin hänen polviansakin alemmas, sillä, ajattelin minä, eihän hän muutoin minua suuhun asti ulotu. Tyttärensä laskeutui polvilleen minun eteeni, pyytäen isältä siunausta, mutta min'en nähnyt häntä, ennenkuin hän oli noussut seisomaan, sillä minähän olin tottunut katsomaan noin 60:n jalan korkeuteen. Sittenkin nostin hänet toisella kädellä vyötäisistä ylös. Palvelijoita ja paria kolmea ystävätä, joita meillä sattui silloin olemaan, minä katselin kuin olisivat kääpiöitä ja minä jättiläinen. Vaimolleni minä sanoin, että kovinhan hän on kääpertyneen näköinen: on kai nälästä mennyt noin huononpäiväiseksi, hän sekä tytär.

Sanalla sanoen, minä käytin itseäni niin kummallisesti, että kaikki olivat alussa samaa mieltä kuin

kapteenikin ensi hetkinä: luulivat minua vähämiehiseksi. Siinä se nyt taas on se tottumuksen ja ennakkoluulojen valtava voima!

Tuokion kuluttua haihtuivat kumminkin kaikki harhaluulot molemmin puolin. Vaimoni vaati vaan, ett'en minä enää milloinkaan lähtisi merille, mutta kova onni oli niin säätänyt, ett'ei hänen vaatimuksensa ajan pitkään kumminkaan tullut täytetyksi.

Tähän toki tällä kertaa jutelmani päättyköön.

\*\*\* END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK GULLIVERIN MATKAT KAUKAISILLA MAILLA \*\*\*

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE  
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE  
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at [www.gutenberg.org/license](http://www.gutenberg.org/license).

**Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works**

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at [www.gutenberg.org](http://www.gutenberg.org). If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website ([www.gutenberg.org](http://www.gutenberg.org)), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

## **Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™**

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™’s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at [www.gutenberg.org](http://www.gutenberg.org).

## **Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation**

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation’s EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state’s laws.

The Foundation’s business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the

#### **Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation**

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit [www.gutenberg.org/donate](http://www.gutenberg.org/donate).

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: [www.gutenberg.org/donate](http://www.gutenberg.org/donate)

#### **Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works**

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: [www.gutenberg.org](http://www.gutenberg.org).

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.